

การพัฒนาหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐาน
เพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

สุพรรณษา สภาชัย

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

กุมภาพันธ์ 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

การพัฒนาหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐาน
เพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
กุมภาพันธ์ 2564
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

THE DEVELOPMENT OF BASIC JAPANESE LISTENNING
AND SPEACKING CURRICULUM FOR ELDERLY CARE

SUPHANSA SAPHACHAI

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Curriculum and Instruction

February 2021

Copyright 2020 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
เรื่อง
การพัฒนาหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐาน
เพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

ของ สุพรรณษา สภาชัย

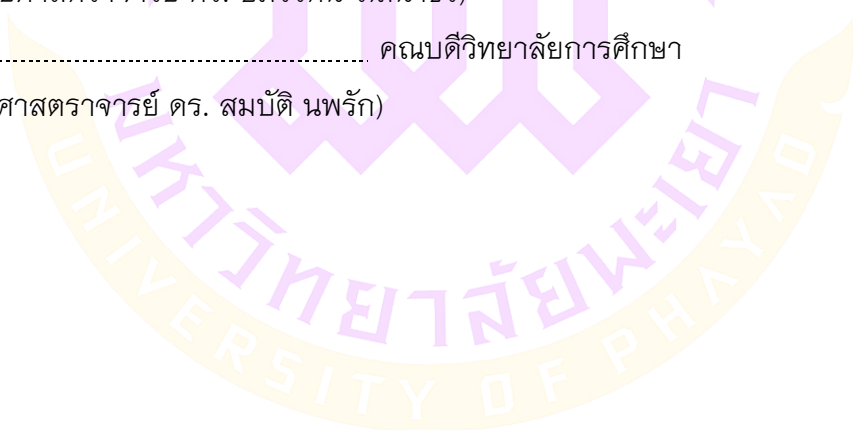
ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ จันทะคุณ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิไลภรณ์ ฤทธิคุปต์)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรรัตน์ วัฒนาร)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ นพรัถ)

เรื่อง:	การพัฒนาหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐาน เพื่อการบริหารผู้สูงอายุ
ผู้ศึกษาค้นคว้า:	สุพรรณษา สภาศัย, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2563
อาจารย์ที่ปรึกษา:	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิไลภรณ์ ฤทธิคุปต์
คำสำคัญ	การพัฒนาหลักสูตร, ภาษาญี่ปุ่นพื้นฐาน, การบริหารผู้สูงอายุ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุก่อนและหลังการใช้หลักสูตร และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ ประชากร ได้แก่ ผู้ที่กำลังศึกษาและผู้ผ่านการเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยการพยาบาลและหลักสูตรการบริหารในสถาบันการศึกษาภาครัฐและเอกชน และผู้สนใจเข้าร่วมพัฒนาความสามารถในการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงจากผู้เรียนที่เป็นสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย จำนวน 13 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารผู้สูงอายุในประเทศญี่ปุ่น หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ และคู่มือการใช้หลักสูตร แบบประเมินทักษะการฟัง และทักษะการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ และแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารผู้สูงอายุมีสภาพปัญหาและมีความต้องการพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่นเกี่ยวกับภาษาญี่ปุ่นในชีวิตประจำวัน การทำความสะอาดร่างกายและอวัยวะต่าง ๆ การสื่อสารกับผู้สูงอายุ หน้าที่ของผู้บริหาร และคำศัพท์สภาพในที่ทำงาน 2) หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 3) คะแนนความสามารถในการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน 4) ความความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุอยู่ในระดับมากที่สุด

Title: THE DEVELOPMENT OF BASIC JAPANESE LISTENNING
AND SPEACKING CURRICULUM FOR ELDERLY CARE

Author: Suphansa Saphachai, Independent Study: M.Ed. (Curriculum and Instruction), University of
Phayao, 2020

Advisor: Assistant Professor Dr. Wilaiporn Rittikooop

Keyword Curriculum development, Basic Japanese, Elderly Care

ABSTRACT

This research had 3 objectives: 1) to develop the basic Japanese listening and speaking curriculum for elderly care. 2) to compare the basic Japanese listening and speaking skill for elderly care before and after using the curriculum. 3) to study the satisfaction of the students who use this curriculum. The population in this research were the students who studied and the ones who graduated from the certificate of practical nursing curriculum and the curriculum of health care in public and private schools the other groups were the people who interred in taking part in the development of basic Japanese listening and speaking skill for elderly care. The samples in this research were from the purposive selection. They were 13 students who wanted to take part in this research. The instruments were: 1) the interview from about needs and problems of the worker who care the elderly people in Japanese, 2) the basic Japanese listening and speaking curriculum for elderly care and handbook of using the curriculum, 3) The evaluation form of basic Japanese listening and speaking curriculum for elderly care and 4) the satisfaction questionaries for the students towards the curriculum. Data analyzed by mean and standard deviation.

The findings of this research were: 1) the workers who cares the elderly people need to develop the listening and speaking Japanese in daily life, e.g., how to take a shower, how to communicate with elderly people and the duties of the elderly care, the vocabulary in the workplace, 2) the basic Japanese listening and speaking curriculum for elderly care is very suitable, 3) the scores of basic Japanese listening and speaking curriculum for elderly care after studying is higher than before studying. 4) the satisfaction of the students towards the studying in the basic Japanese listening and speaking for elderly care is in the highest level.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณา และช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ จันทะคุณ ประธานกรรมการ การสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรรัตน์ วัฒนอักษร กรรมการ การสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลภรณ์ ฤทธิคุปต์ ที่สละ เวลาอันมีค่าเป็นที่ปรึกษา คอยแนะนำ ช่วยเหลือ และตรวจสอบข้อบกพร่องตั้งแต่เริ่มต้นจน ประสบผลสำเร็จ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตากรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณพิมล สุขวงษ์ รองคณบดีฝ่ายวิจัยและ นวัตกรรม คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา, นางสาวนงนุช ใจห้ำ และนางสาว ภัทราวรรณ ปริมิตร ครูชำนาญการ โรงเรียนแม่สายประสิทธิ์ศาสตร์ อำเภอแม่สาย จังหวัด เชียงราย ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลใจไซ เมืองยูกิ จังหวัดอิบาระกิ ประเทศญี่ปุ่น ที่อนุเคราะห์ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์สภาพปัญหาด้านการบริหารในประเทศ ญี่ปุ่น

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการและเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ที่ให้โอกาสแก่ผู้วิจัยได้ไปศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณบิดามารดา และบูรพาจารย์ ญาติพี่น้อง ที่ช่วยเหลือ แนะนำแนวทางเมื่อ พบปัญหา และคอยส่งกำลังใจ ความรัก ความหวังใจ จนส่งผลให้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์ลุล่วงไปได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองครั้งนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชา พระคุณบิดามารดาและ บูรพาจารย์ ผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้การอบรม สั่งสอน ส่งผลให้ผู้วิจัย ประสบผลสำเร็จด้านการศึกษา และมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

สุพรรณษา สภาชัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร	10
การพัฒนาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ	21
การรู้ภาษาญี่ปุ่น (Japanese Literacy).....	30
การพัฒนาทักษะการฟังและทักษะการพูด	36
การบริหารผู้สูงอายุ	50
ความพึงพอใจ.....	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	60

กรอบแนวคิดในการวิจัย	65
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	66
ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร	67
ระยะที่ 2 การศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตร	73
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	80
ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหาร ผู้สูงอายุ	80
ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหาร ผู้สูงอายุ	87
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นตามหลักสูตร การฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ	89
บทที่ 5 บทสรุป	92
สรุปผลการวิจัย	92
อภิปรายผลการวิจัย	93
ข้อเสนอแนะ	96
บรรณานุกรม	98
ภาคผนวก	105
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญ	106
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	107
ภาคผนวก ค ผลการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	118
ภาคผนวก ง หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ	127
ประวัติผู้วิจัย	158

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของหลักสูตรจากเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องของ	19
.....	
ตาราง 2 แสดงเวลาเรียนหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐาน เพื่อการบริหาร	
ผู้สูงอายุ.....	69
ตาราง 3 แสดงผลการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อการออกแบบหน่วยการเรียนรู้หลักสูตร การฟังและ	
การพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ	82
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเหมาะสมของหลักสูตร การฟัง	
และการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุโดยผู้เชี่ยวชาญ.....	84
ตาราง 5 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะการฟังภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหาร ผู้สูงอายุ	
ก่อนเรียนและหลังเรียน	87
ตาราง 6 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหาร ผู้สูงอายุ	
ก่อนเรียนและหลังเรียน	88
ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อ หลักสูตร	
การฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ	89
ตาราง 8 แสดงผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ การ	
พัฒนาหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหาร ผู้สูงอายุ.....	119
ตาราง 9 แสดงผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)ของแบบประเมินทักษะ การ	
ฟังภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ	120
ตาราง 10 แสดงผลการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินทักษะการฟัง	
ภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ.....	122
ตาราง 11 แสดงผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)ของแบบประเมิน ทักษะการ	
พูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ.....	123
ตาราง 12 แสดงผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัด ความพึงพอใจที่	
มีต่อการเรียนตามหลักสูตรการฟังและการพูด ภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ	125

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 แสดงการใช้อักษรของภาษาญี่ปุ่น.....	32
ภาพ 2 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	65
ภาพ 3 แสดงการดำเนินงานวิจัย.....	66

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นสมาชิกขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization: ILO) ในปี พ.ศ. 2462 (ค.ศ. 1919) และเป็นหนึ่งในประเทศก่อตั้งองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน งานยุทธศาสตร์และแผนงาน, 2562) ในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายสำคัญในการยกระดับการแข่งขันของภูมิภาค การร่วมแบ่งปันทรัพยากรทางการศึกษาระหว่างกัน นำไปสู่การส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน นอกจากนี้บทบาทของประชาคมมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป จีน และญี่ปุ่น เร่งสร้างความร่วมมือในภูมิภาคอาเซียนให้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งให้ความสำคัญกับประเทศไทยเป็นฐานการขยายความเชื่อมโยงด้านเศรษฐกิจไปยังภูมิภาคใกล้เคียง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559) ส่งผลต่อการกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศ ซึ่งยุทธศาสตร์ที่สำคัญของแผนยุทธศาสตร์ ปี พ.ศ. 2560-2564 คือ การรักษาและขยายตลาดแรงงาน โดยดำเนินการใน 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ขยายตลาดแรงงานใหม่ในสาขาอาชีพที่แรงงานไทยมีความพร้อมทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ส่วนที่ 2 ประเทศที่มีความเจริญทางด้านเทคโนโลยีหรือความก้าวหน้าด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ เพื่อให้แรงงานไทยมีโอกาสในการเรียนรู้ เพิ่มทักษะ และประสบการณ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มหรือนำกลับมาใช้ในการพัฒนาประเทศ เช่น ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นทางเลือกของตลาดแรงงานไทยที่ได้รับความนิยม (สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน งานยุทธศาสตร์และแผนงาน, 2562)

ปัจจุบันประเทศไทยเกิดปัญหาขาดแคลนแรงงานสาเหตุหนึ่ง คือ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางประชากร ผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มขึ้น ในขณะที่วัยทำงานและวัยเด็กของญี่ปุ่นมีแนวโน้มลดลง ในปี ค.ศ. 2025 ประชากรที่เกิดในช่วงปี 1947-1949 จะมีอายุ 75 ปีขึ้นไป ซึ่งกลายเป็นผู้สูงอายุที่ต้องการดูแลในอนาคต คนสูงอายุเหล่านี้มีแนวโน้มต้องการแรงงานเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะสาขางานการบริการและรักษาพยาบาล (สุตปรารธนา ดวงแก้ว, 2562) ปัจจุบันประเทศไทยมีผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น มีการวางแผนและสนับสนุนให้เกิดสถานบริการให้เพียงพอกับจำนวนของผู้สูงอายุที่ต้องได้รับการดูแล (สกวรัตน์ ศิริมา, 2562) แต่ยังคงขาดแคลนแรงงานบริการผู้สูงอายุกว่า 6 หมื่นคน อาชีพการบริการผู้สูงอายุเป็นอาชีพที่คนญี่ปุ่นไม่นิยม เพราะเป็นอาชีพที่ค่อนข้างหนักและเหนื่อย ส่งผลให้ประเทศไทยเปิดตลาดแรงงานในด้าน

การดูแลผู้สูงอายุ สำนักงานแรงงานไทยในประเทศญี่ปุ่น กล่าวว่า รัฐบาลญี่ปุ่นได้วางแผนที่จะนำระบบการทดสอบเพื่อรับแรงงานตามระบบวิชาเทคนิคพิเศษแบบที่ 1 ในสาขาที่มีความพร้อมที่จะทดสอบใน 3 สาขาอาชีพ ได้แก่ งานด้านบริหาร งานด้านที่พัก และงานร้านอาหาร แต่ปัจจุบันปัญหาอุปสรรคสำคัญของแรงงานไทยในการทำงานต่างประเทศ คือ ทักษะการสื่อสารภาษา (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2562)

การขาดทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศทำให้ไม่สามารถสื่อสารและให้บริการได้ตรงกับความต้องการของลูกค้า และในบางประเทศ มีข้อกำหนดให้แรงงานต้องสอบวัดระดับด้านภาษา ทำให้แรงงานไทยที่ไม่สามารถสอบการใช้ภาษาตามที่กำหนดขาดโอกาสในการทำงาน (ศูนย์ธุรกิจสัมพันธ์ กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ, 2561) จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นในฐานะเป็นภาษาต่างประเทศของประเทศไทย พบว่า ทักษะที่มักเป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนที่ศึกษาภาษาญี่ปุ่นในฐานะภาษาต่างประเทศ คือ ทักษะการฟังและการพูด (คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2558) จากผลการสอบวัดระดับความรู้ภาษาญี่ปุ่นซึ่งสำรวจโดย ผกาทิพย์ สกุลครุ และพัชราพร แก้วกฤษฐานต์ (ผกาทิพย์ สกุลครุ และพัชราพร แก้วกฤษฐานต์, 2556) พบว่า ทักษะที่นักศึกษามีคะแนนต่ำสุด คือ ทักษะการฟัง สอดคล้องกับการศึกษาของ ธิติสรณ์ แสงอุไร (2555) ได้ประเมินความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นของบัณฑิตที่ทำงานในบริษัทญี่ปุ่น พบว่า สถานการณ์ที่มีการใช้ภาษาญี่ปุ่นที่ยากและซับซ้อนมากเท่าไร จะทำให้ใช้ภาษาญี่ปุ่นในสถานการณ์เหล่านั้นไม่ได้ เช่น การฟังสิ่งที่มีเนื้อหาซับซ้อน การฟังการอธิบายวิธีการใช้เครื่องมือ ขั้นตอนการทำงาน การบรรยาย หรือการอภิปรายในที่ประชุม เป็นต้น ดังนั้นเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมการทำงานในบริษัทญี่ปุ่น ผู้สอนจำเป็นต้องมุ่งเน้นการฝึกฝนและเพิ่มพูนทักษะการฟัง โดยให้ผู้เรียนฝึกฟังเรื่องราวที่มีความซับซ้อนมากขึ้น นอกจากนี้ผู้สอนอาจจะต้องสอดแทรกกลยุทธ์ในการฟัง เช่น การคาดเดา ให้แก่ผู้เรียนด้วย ในทำนองเดียวกันกับทักษะการพูด เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่จะต้องพูดถ่ายทอดความรู้สึก หรือความคิดเห็นเป็นภาษาญี่ปุ่น เช่น การพูดอธิบาย พบว่า บัณฑิตที่ทำงานในบริษัทของญี่ปุ่นยังไม่สามารถพูดสื่อสารได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้ให้การบริหารผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น ณ ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุซูบารุ และฮิวแมนเฮาส์ รวมทั้งศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้สูงอายุ ซาคามะ ในเครือโรงพยาบาลโจไซ เมืองยูกิ จังหวัดอิบารากิ ประเทศญี่ปุ่น พบว่า ให้การบริหารซึ่งเป็นชาวต่างชาติมีข้อจำกัดในเรื่องการสื่อสาร เนื่องจากผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นส่วนใหญ่สื่อสารด้วยภาษาญี่ปุ่นเพียงภาษาเดียว ดังนั้น ภาษาญี่ปุ่นเพื่อบริการจึงมีความจำเป็นในการสื่อสารกับผู้สูงอายุและเพื่อนร่วมงานชาวญี่ปุ่น นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารประสบ

ปัญหาไม่สามารถเข้าใจและตีความหมายของภาษาญี่ปุ่นได้ ซึ่งปัญหาดังกล่าวมีสาเหตุมาจากความสามารถในการฟังและการพูดยังไม่เพียงพอ และเป็นอุปสรรคต่อการทำงานตามมา ดังนั้นผู้ที่ทำหน้าที่บริหารผู้สูงอายุที่ญี่ปุ่น ควรมีความสามารถในการใช้ภาษาญี่ปุ่นในการสื่อสารทั้งการฟังและการพูด โดยเฉพาะคำศัพท์ด้านการบริหาร เพื่อให้การดูแลผู้สูงอายุญี่ปุ่นที่เป็นไปอย่างราบรื่น รวมทั้งสามารถสื่อสารกับผู้ร่วมงาน และนายจ้างชาวญี่ปุ่น (ชิติศรณ แสงอุไร, 2555)

การศึกษาภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทยเริ่มจัดการเรียนการสอนยุคแรกเมื่อปี พ.ศ. 2477 ในระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 7-8 แผนกวิสามัญภาษาต่างประเทศ ณ โรงเรียนมัธยมวัดบพิตรพิมุข กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงธรรมการ ปัจจุบัน คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์พื้นที่บพิตรพิมุขจักรวรรดิ และเริ่มการสอนระดับอุดมศึกษาที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เปิดสอนวิชาภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาเลือกใน พ.ศ. 2487 (วิกิพีเดีย สารานุกรมไทย, 2562) จากข้อมูลของเจแปนฟาวด์เดชั่น (Japan Foundation, 2015) พบว่ามีผู้ที่ศึกษาภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทยปี พ.ศ. 2555 จำนวน 129,616 คน เพิ่มขึ้นเป็น 173,817 คน ในปี พ.ศ. 2558 เห็นได้ว่ามีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยการเรียนภาษาญี่ปุ่นที่เพิ่มจำนวนขึ้นเพื่อการท่องเที่ยวและการประกอบอาชีพ แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ภาษาญี่ปุ่นยังถือได้ว่าเป็นสิ่งใหม่ในการพัฒนาทักษะด้านภาษาของสังคมไทย ซึ่งเห็นได้จากการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นเริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2558 โดยเริ่มมีหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นหลากหลายในระดับมหาวิทยาลัย แต่ในกลุ่มแรงงานยังไม่มีหลักสูตรการเรียนการสอนที่ชัดเจน ทำให้ทักษะภาษาญี่ปุ่นที่ต้องได้รับการสอบประเมิน N4 ไม่ผ่านเกณฑ์

หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นสำหรับผู้ให้การบริหารผู้สูงอายุ เป็นหลักสูตรที่จัดให้เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะงานในอาชีพการบริหาร มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และทักษะทางด้านการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานที่เกี่ยวกับการบริหารผู้สูงอายุ ส่งผลให้ความสามารถในการสื่อสารและให้บริการได้ตรงกับความต้องการทั้งผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น และเพิ่มขีดความสามารถของผู้ปฏิบัติงานในการทำความเข้าใจและตีความหมายภาษาญี่ปุ่น ภายใต้ข้อมูลพื้นฐานการบริหารจากประเทศญี่ปุ่น ทั้งนี้ การพัฒนาหลักสูตรด้านภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทักษะทางด้านภาษาในตัวผู้เรียนไปในทางที่ดีขึ้น อาทิ ศศิธร บัญญูวัฒนวิวัฒน์ (2558, หน้า 162) (ศศิธร บัญญูวัฒนวิวัฒน์, 2558) พัฒนาหลักสูตรภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับแรงงานไทยเพื่อการเสริมสร้างความรู้ ทักษะและเจตคติต่อภาษาเกาหลี พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 8.57 เป็น 94.28 ทีแหล่ง เวียง (2559, หน้า 74) (ทีแหล่ง เวียง, 2559) พัฒนาหลักสูตรภาษา

เวียดนามเบื้องต้นเพื่อถ่ายถอดภาษาเวียดนามในกลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษา พบว่า คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนเพิ่มขึ้นจาก 30.68 เป็น 76.66 จริยานันท์ ฉันทะ (2555, หน้า 60) (จริยานันท์ ฉันทะ, 2555) พัฒนาบทเรียนการสอนภาษาที่เน้นการปฏิบัติงานด้านอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษและความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า บทเรียนการสอนภาษาที่เน้นการปฏิบัติงานด้านอาชีพ มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากและผู้เรียนมีความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษผ่านเกณฑ์และอยู่ในระดับพอใช้และศุภลักษณ์ วิริยะสมน (2555, หน้า 51) พัฒนาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นเพื่อการท่องเที่ยวสำหรับฝึกอบรมบุคลากรด้านการท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ ตลอดจนนักศึกษาที่สนใจ พบว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 92.28/89.05 ผู้เข้าร่วมอบรมมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก และผู้เข้าร่วมมีคะแนนเฉลี่ยความรู้และทักษะภาษาญี่ปุ่นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน (ศุภลักษณ์ วิริยะสมน, 2555)

ผู้วิจัยจึงพัฒนาหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้
  - 1.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ
  - 1.2 เพื่อสร้างและหาคุณภาพของหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุก่อนและหลังการใช้หลักสูตร
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ กำหนดสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุแต่ละองค์ประกอบ มีความเหมาะสมในระดับมากขึ้นไป
2. ความสามารถในการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนตามหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุอยู่ในระดับมากขึ้นไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยมีดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร ในระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร นำมาสร้างหลักสูตร ตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร จึงกำหนดประชากรและกลุ่มเป้าหมาย ดังต่อไปนี้

1.1 ประชากร ได้แก่

1.1.1 ผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการบริหารผู้สูงอายุในประเทศญี่ปุ่นทั้งชาวไทยและชาวญี่ปุ่นในช่วงปี พ.ศ. 2563

1.1.2 ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร ประกอบไปด้วย อาจารย์ด้านหลักสูตรการสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารผู้สูงอายุ และอาจารย์สอนภาษาญี่ปุ่น

1.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่

1.2.1 ผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการบริหารผู้สูงอายุในประเทศญี่ปุ่น ทั้งชาวไทย และชาวญี่ปุ่น ในช่วงปี พ.ศ. 2563 จำนวน 5 คน เป็นชาวญี่ปุ่น 4 คน และชาวไทย 1 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) บุคลากรที่ปฏิบัติงาน ณ โรงพยาบาลโจไซ เมืองฮิโรซากิ ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นโรงพยาบาลที่มีการให้บริการดูแลผู้สูงอายุ และเปิดรับผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารผู้สูงอายุชาวไทย นอกจากนี้โรงพยาบาลโจไซ ได้ทำบันทึกข้อตกลงร่วมกับโรงพยาบาลแม่สาย จังหวัดเชียงราย ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางความรู้ทางการแพทย์ และบุคลากร ระหว่างกันมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 จนถึงปัจจุบัน

1.2.2 ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร จำนวน 3 คน ประกอบไปด้วย อาจารย์ด้านหลักสูตรการสอน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารผู้สูงอายุ 1 คน และอาจารย์ผู้สอนภาษาญี่ปุ่น 1 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

ระยะที่ 2 การศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตร ในระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ ก่อนและหลังการใช้หลักสูตร และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ จึงกำหนดประชากรและกลุ่มเป้าหมายดังต่อไปนี้

ประชากร ได้แก่ ผู้เรียนที่กำลังศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยการพยาบาล และหลักสูตรการบริหารในสถาบันการศึกษาภาครัฐและเอกชนในจังหวัดเชียงรายและพะเยา และผู้ที่สนใจเข้าร่วมพัฒนาความสามารถในการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุในช่วงปี พ.ศ. 2563

กลุ่มเป้าหมายในระยะที่ 2 ได้แก่ ผู้เรียนหลักสูตรการบริหารผู้สูงอายุ และผู้ที่สนใจเข้าร่วมพัฒนาความสามารถในการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพและพนักงานผู้ช่วยเหลือคนไข้ โรงพยาบาลแม่สาย ซึ่งเป็นแหล่งฝึกปฏิบัติงานด้านการบริหารผู้สูงอายุให้กับโรงพยาบาลใจใส ประเทศญี่ปุ่น ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจงจากผู้เรียนที่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัย โดยกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

1. ผู้ที่กำลังอยู่ระหว่างการศึกษา หรือผู้ที่มีประสบการณ์ หรือผ่านหลักสูตรการพยาบาลและหลักสูตรการบริหาร หรือผู้สนใจในการบริหารผู้สูงอายุ

2. กลุ่มเป้าหมายยินยอมสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัย

3. ผู้ที่ไม่มีพื้นฐานทางด้านการใช้ภาษาญี่ปุ่น

จากเกณฑ์ข้างต้นได้กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย จำนวนทั้งสิ้น 13 คน

2. ขอบเขตเนื้อหา หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ อิงตามหลักสูตรการยกระดับฝีมือสาขาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสารในประชาคมอาเซียน (Japanese for Communication in ASEAN) (กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน, 2560ก) และหลักสูตรการฝึกเตรียมเข้าทำงานสาขาผู้ดูแลผู้สูงอายุ (Older Person Caregiver) (กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน, 2560ข)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ความสามารถในการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนที่เรียนตามหลักสูตรการฟังและพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

3.2.2 ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

4. ระยะเวลาการทำวิจัย ตั้งแต่เดือนสิงหาคม ถึง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2563

นิยามศัพท์เฉพาะ

หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐาน หมายถึง มวลประสบการณ์ที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อการสื่อสารที่เน้นการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นสำหรับการบริหารผู้สูงอายุ สำหรับผู้เรียนที่กำลังศึกษาหลักสูตรการบริหารและผู้ที่สนใจในการบริหารผู้สูงอายุ โดยมีองค์ประกอบของหลักสูตร คือ หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา การจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและการประเมินผล

การบริหารผู้สูงอายุ หมายถึง การจัดการและการปฏิบัติต่อบุคคลที่ไม่สามารถดูแลตนเองได้ ให้สามารถประกอบกิจวัตรประจำวัน (Activity of daily living: ADL) และอยู่ในสังคมได้โดยมีคุณภาพชีวิตดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยคำนึงถึงความเป็นตัวของตัวเอง ความเป็นอิสระและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยการวิจัยนี้เน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการดูแลด้านร่างกายและจิตใจของผู้สูงอายุ ได้แก่ ภาษาญี่ปุ่นในชีวิตประจำวันของผู้บริหาร ภาษาญี่ปุ่นเกี่ยวกับอวัยวะและการทำความสะอาดร่างกาย ภาษาญี่ปุ่นเกี่ยวกับโรคและอาการที่ผู้สูงอายุเป็น ภาษาญี่ปุ่นเกี่ยวกับหน้าที่ผู้บริหาร, และภาษาญี่ปุ่นในสถานบริหาร

ความสามารถการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐาน หมายถึง คะแนนจากการประเมินของบุคคลในการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นในระดับที่สามารถสื่อสาร ทำความเข้าใจได้ในชีวิตประจำวันและการบริหารผู้สูงอายุ ดังนี้

1. ความสามารถในการฟัง หมายถึง คะแนนจากการประเมินความสามารถของผู้เรียนในการฟังภาษาญี่ปุ่นสำหรับการบริหาร โดยประเมินจากการทดสอบการฟัง 2 ลักษณะ ได้แก่ การทดสอบการฟังที่แท้จริง (Pure Listening Test) และการทดสอบความเข้าใจจากการฟัง (Listening Comprehension Test) ผู้วิจัยใช้แบบประเมินทักษะการฟังภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุที่สร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบประเภทเลือกคำตอบ (Selection Type) ข้อสอบแบบถูก-ผิด (True-False) ถูกได้ 1 คะแนน ผิดได้ 0 คะแนน

2. ความสามารถในการพูด หมายถึง คะแนนจากการประเมินความสามารถของผู้เรียนในการพูดภาษาญี่ปุ่นสำหรับการบริหาร โดยประเมินจากการพูดได้ตอบด้วยคำสั้น ๆ ง่าย ๆ ในการสื่อสารระหว่างบุคคลตามแบบที่ฟัง บทสนทนาที่ใช้ในการทักทาย กล่าวลา ขอบคุณ ขอโทษ และประโยคหรือข้อความที่ใช้แนะนำตนเองบอกความต้องการง่าย ๆ ของตนเองตามแบบที่ฟังคำศัพท์ จำนวนและประโยคที่ใช้บอกความต้องการพูด ขอและให้ข้อมูลง่าย ๆ เกี่ยวกับตนเอง ผู้วิจัยใช้แบบประเมินทักษะการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารของผู้สูงอายุ ใช้เกณฑ์การให้คะแนนของฮิลล์ดอน (Hillsdon, 1991) แบบมาตราส่วน (Likert Scale) มี 5 ระดับ คือ ดีเยี่ยม ดีมาก พอใช้ ผ่าน อ่อนมาก และใช้ไม่ได้

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกทางบวก ความสนใจและแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารของผู้สูงอายุ จำแนกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ เนื้อหาสาระของหลักสูตร สื่อการสอน การจัดการเรียนการสอน และวัดประเมินผล โดยประเมินจากแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Scale) แบ่งระดับความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ได้หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารของผู้สูงอายุ สำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหาร
2. ผู้เรียนมีทักษะในการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารของผู้สูงอายุสามารถใช้ภาษาญี่ปุ่นในการสื่อสารและการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เป็นข้อมูลสำหรับครูผู้สอนและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ในการพัฒนาการเรียนการสอนในหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารของผู้สูงอายุ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร
  - 1.1 ความหมายของหลักสูตร
  - 1.2 การพัฒนาหลักสูตร
  - 1.3 หลักการพัฒนาหลักสูตร
  - 1.4 องค์ประกอบของหลักสูตร
2. การพัฒนาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ
  - 2.1 การเรียนภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ
  - 2.2 หลักสูตรการฝึกยกระดับฝีมือสาขาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสารในประชาคมอาเซียน Japanese for Communication in ASEAN
  - 2.3 หลักสูตรการฝึกเตรียมเข้าทำงานสาขาผู้ดูแลผู้สูงอายุ (Older Person Caregiver)
  - 2.4 หลักสูตรการฝึกอบรมบริบาลผู้สูงอายุ ระดับต้น
3. การรู้ภาษาญี่ปุ่น (Japan Literacy)
  - 3.1 ลักษณะทั่วไปของภาษาญี่ปุ่น
  - 3.2 อักษรญี่ปุ่น
  - 3.3 การรู้ภาษาที่สอง
4. การพัฒนาทักษะการฟังและทักษะการพูด
  - 4.1 ทักษะการฟัง
  - 4.2 ทักษะการพูด
5. การบริบาลผู้สูงอายุ
  - 5.1 ความหมายของผู้สูงอายุ
  - 5.2 ความหมายของการบริบาล
  - 5.3 หลักการให้การบริบาลผู้สูงอายุ
6. ความพึงพอใจ
  - 6.1 ความหมายของความพึงพอใจ
  - 6.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

6.3 วิธีการวัดความพึงพอใจ

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร

ความหมายของหลักสูตร

กล่าวถึงความหมายของ หลักสูตร มีนักการศึกษาทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติได้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ดังนี้

หลักสูตรตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้นิยามไว้ว่าหลักสูตร คือ ประมวลวิชา และกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในการศึกษาเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554)

วิชัย วงษ์ใหญ่ (หน้า 95) ได้กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรมีรากศัพท์มาจากภาษาละติน หมายถึง เส้นทางที่ใช้วิ่งแข่งขัน เนื่องจากเป้าหมายของหลักสูตรมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิต ดังนั้นความหมายของหลักสูตรที่เป็นที่รู้จักกันทั่วไปในปัจจุบัน คือ มวลประสบการณ์ทางการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในรายวิชา กลุ่มวิชา เนื้อหาสาระ รวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2554)

চারঙ্গ বাক্সী (หน้า 21) ได้ให้ความหมายหลักสูตร คือ แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหากิจกรรมและมวลประสบการณ์ ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้ (চারঙ্গ বাক্সী, 2542)

Taba (1962, p. 10) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง การจัดประสบการณ์ของครูผู้สอน และโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามลักษณะที่ต้องการให้เป็น และจุดมุ่งหมายที่ต้องการ (Taba, 1962)

Saylor, Alexander and Lewis (1974, p. 6) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง แผนการเรียนการสอนที่จัดโอกาสในการเรียนรู้ให้แก่บุคคลที่ได้รับการศึกษา (Saylor, Alexander and Lewis, 1974)

สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่มีการจัดทำเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีการกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดผลการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้

การพัฒนาหลักสูตร

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรไว้ในหลายลักษณะ ดังนี้

สังต์ อุทรานันท์ (2532, หน้า 33) กล่าวคำว่า “การพัฒนา” หรือ คำในภาษาอังกฤษว่า “development” มีความหมายที่เด่นชัดอยู่ 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรก หมายถึง การทำให้ดีขึ้นหรือทำให้สมบูรณ์ขึ้น และอีกลักษณะหนึ่ง หมายถึง ทำให้เกิดขึ้น โดยเหตุนี้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรจึงอาจมีความหมายได้ 2 ลักษณะเช่นเดียวกัน คือ ความหมายแรก หมายถึง การทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือสมบูรณ์ขึ้น และอีกความหมายหนึ่งก็คือ เป็นการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลย (สังต์ อุทรานันท์, 2532)

สิรินารถ จงกลกลาง (2558, หน้า 12 อ้างอิงใน ทิแหล่ง เวียง, 2559, หน้า 10-11) ได้สรุปเกี่ยวกับความหมายของการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง 2 ลักษณะ ดังนี้ ลักษณะที่ 1 คือ การปรับเปลี่ยนหลักสูตรกรณีที่มีหลักสูตรต้นอยู่แล้ว ลักษณะที่ 2 คือ การจัดทำหลักสูตรหรือสร้างหลักสูตรใหม่กรณีที่ไม่มีหลักสูตรเดิมมาก่อน ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

ชวลิต ชุกก่าแพง (2551, หน้า 1) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรก็คือ การออกแบบหลักสูตร ซึ่งหมายถึง ลักษณะของกระบวนการในการเลือกองค์ประกอบต่าง ๆ รวมทั้งเทคนิควิธีการทั้งหมดในการจัดทำหลักสูตรและการจัดเนื้อหาสาระ และมวลประสบการณ์ในหลักสูตรที่จัดขึ้น (ชวลิต ชุกก่าแพง, 2551)

Taba (1962, p. 82) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้ได้ผลดีขึ้น ทั้งในด้านวางจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาวิชา การเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายใหม่ที่วางไว้ การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบ หรือเปลี่ยนแปลงตั้งแต่จุดประสงค์และวิธีการ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้จะมีผลกระทบต่อความคิดและความรู้สึกของทุกฝ่าย ส่วนการปรับปรุงหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเพียงบางส่วน โดยไม่เปลี่ยนแปลงแนวคิดพื้นฐานของหลักสูตร

Good (1973, p. 157) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การเกิดขึ้นได้ 2 ลักษณะ คือ การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรเป็นวิชาการพัฒนาหลักสูตรอย่างหนึ่ง เพื่อให้เหมาะสมกับโรงเรียนและการจัดการเรียนการสอน ส่วนคำว่า การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร หมายถึง การแก้ไขหลักสูตรให้ต่างไปจากเดิม (Good, 1973)

กล่าวโดยสรุป การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การสร้างหลักสูตรใหม่หรือการปรับปรุงเพิ่มเติมหลักสูตรเดิม เพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมสอดคล้องสภาพความต้องการ หรือ การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจและสนองต่อความต้องการของผู้เรียน โดยมีจุดมุ่งหมาย แนวทาง วิธีการ และเนื้อหาสาระ เพื่อให้ครูและนักเรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะและพฤติกรรมตามที่กำหนดในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาหลักสูตรแบบสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยอิงเนื้อหาตามหลักสูตรการยกระดับฝีมือสาขาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสารในประชาคมอาเซียน Japanese for Communication in ASEAN (กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน, 2560ก) และหลักสูตรการฝึกเตรียมเข้าทำงานสาขาผู้ดูแลผู้สูงอายุ Older Person Caregiver (กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน, 2560ข)

หลักการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนอย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึงหลักการ ในการพัฒนาหลักสูตรที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรดำเนินการไปสู่เป้าหมายของการพัฒนาที่วางไว้ มีนักวิชาการได้กล่าวถึงหลักการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554, หน้า 57-58) ได้เสนอขั้นตอนกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรกำหนดจุดมุ่งหมาย หลักการ โครงสร้างและการ ออกแบบหลักสูตรขึ้นมา โดยอาศัยข้อมูลจากสภาพปัญหาและความต้องการของสังคมปัจจุบัน โดยปรึกษาหารือกับผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาวิชาอย่างสม่ำเสมอ

2. ยกร่างเนื้อหาสาระ แต่ละกลุ่มประสบการณ์ แต่ละหน่วยการเรียนรู้ และแต่ละ รายวิชา โดยปรึกษาหารือจากผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาวิชา คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาวิชาเป็นผู้กำหนดผลการเรียนรู้ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม หรือจุดประสงค์การเรียนรู้วางแผนการสอน ทำบันทึกการสอน ผลิตภัณฑ์การสอน จัดกิจกรรม การเรียนการสอนเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล

3. นำหลักสูตรที่พัฒนาได้แล้วไปทดลองใช้ในสถานศึกษานำร่อง (สถานศึกษาทดลอง ใช้หลักสูตรใหม่) โดยคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรกำหนดไว้ ถ้ามีข้อบกพร่องก็ทำการแก้ไข ปรับปรุง โดยปรึกษาหารือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาอยู่ตลอดเวลา

4. อบรมผู้สอน ผู้บริหารทุกระดับ และบุคลากรทางการศึกษาให้เข้าใจหลักสูตรใหม่ เพื่อจะได้ใช้หลักสูตรใหม่ให้ถูกต้องเหมาะสม ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร รวมทั้ง การประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

5. นำหลักสูตรไปใช้ปฏิบัติการสอนที่สถานศึกษาก่อนประกาศใช้หลักสูตร สนับสนุนให้ผู้บริหารและผู้สอนนำหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ในสถานศึกษาต่อไป กิจกรรมการใช้หลักสูตรใหม่มี 4 ประการคือ

5.1 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน คือ จัดทำวัสดุหลักสูตร ได้แก่ เอกสารหลักสูตร สื่อและอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นที่จะต้องใช้ในการเรียนการสอน

5.2 ผู้บริหารจัดเตรียมสิ่งต่าง ๆ เช่น บุคลากร วัสดุหลักสูตร และบริการต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่อบรมผู้สอน และบุคลากรฝ่ายสนับสนุนการใช้หลักสูตร จัดห้องสมุด ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ แหล่งเรียนรู้ และสื่อการสอนทุกชนิด รวมทั้งจัดงบประมาณสนับสนุนการบริหารหลักสูตร

5.3 การสอน เป็นหน้าที่ของผู้สอนประจำการทั่วไปที่จะต้องดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

5.4 การประเมินผล เพื่อให้ทราบข้อบกพร่องของหลักสูตร แล้วดำเนินการแก้ไขปรับปรุงต่อไป การประเมินผลมี 2 ประเภท คือ การประเมินผลการเรียนของผู้เรียน และการประเมินผลหลักสูตร การประเมินผลหลักสูตร ได้แก่ การประเมินเอกสารหลักสูตร ประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ ประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ประเมินผลการใช้หลักสูตรในการประเมินผลหลักสูตรนั้นจะต้องประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพราะว่าทุกสิ่งทุกอย่างในสังคมปัจจุบันย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เครื่องมือสื่อสาร เครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพแต่ละสาขาวิชาก็มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอยู่ตลอดเวลา (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2554)

ศุภลักษณ์ วิริยะสุมน (2555, หน้า 35) ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรให้มีความหมายต่อผู้เรียนซึ่งต้องจัดการโดยครู มิใช่เพียงสาระการเรียนรู้ที่แห้งแล้งดังเช่นการสอนตามหนังสือเรียนที่เป็นอุปสรรคสำคัญของปฏิบัติการเรียนรู้ทั้งหมด โดยยึดหลักการ 5 ขั้นตอน ดังนี้ (ศุภลักษณ์ วิริยะสุมน, 2555)

1. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน จากแนวคิดหลักการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร เพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการจัดทำหลักสูตร

2. จัดทำหลักสูตรฝึกอบรม โดยการกำหนดโครงสร้าง กำหนดจุดประสงค์ ตามด้วยร่างหลักสูตร

3. ประเมินโครงสร้างหลักสูตร ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้านความสอดคล้องและความเหมาะสมของหลักสูตร

4. การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม โดยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ก่อน ระหว่าง หลังใช้หลักสูตร

5. การติดตามประเมินผล จากการศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตร

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2559, หน้า 83) สรุปว่าการพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ซึ่งการที่จะพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพนั้น ต้องคำนึงถึงหลักการพัฒนาหลักสูตรต่อไปนี้ (ชัยวัฒน์ สิทธิรัตน์, 2559)

1. การพัฒนาหลักสูตรจำเป็นต้องมีผู้นำที่เชี่ยวชาญและมีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรเป็นอย่างดี

2. การพัฒนาหลักสูตรจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือและการประสานงานอย่างดีจากบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกระดับ

3. การพัฒนาหลักสูตรจำเป็นต้องมีการดำเนินงานเป็นระเบียบแบบแผนต่อเนื่องกันไป เริ่มตั้งแต่การวางจุดมุ่งหมายในการพัฒนาหลักสูตรจนถึงการประเมินผลหลักสูตรในการดำเนินงานจะต้องคำนึงถึงจุดเริ่มต้นในการเปลี่ยนแปลงว่า การพัฒนาหลักสูตรจะเริ่มต้นที่จุดใด จะเป็นการพัฒนาส่วนย่อยหรือการพัฒนาทั้งระบบ และจะดำเนินการอย่างไรในขั้นต่อไป สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้ทำหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตร ไม่ว่าจะเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการจัดหลักสูตร ครูผู้สอน หรือนักวิชาการทางด้านการศึกษาและบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมมือกันพิจารณาอย่างรอบคอบและดำเนินการอย่างมีระเบียบแบบแผนทีละขั้นตอน

4. การพัฒนาหลักสูตรต้องรวมถึงผลงานต่าง ๆ ทางด้านหลักสูตร ที่ได้สร้างขึ้นมาก่อนอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นเอกสารหลักสูตร เนื้อหารายวิชา การทำการทดสอบหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ หรือการจัดการเรียนการสอน

5. การพัฒนาหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ จะต้องมีการฝึกอบรมครูประจำการ ให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรใหม่ ความคิดใหม่ แนวทางการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่ การพัฒนาหลักสูตรจะต้องคำนึงถึงประโยชน์ในการพัฒนาจิตใจและทัศนคติของผู้เรียนด้วย

ศศิธร บุญวุฒวิวัฒน์ (2559, หน้า 23) ได้สรุปขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรไว้ 4 ขั้นตอน (ศศิธร บุญวุฒวิวัฒน์, 2558) คือ

1. ขั้นวิเคราะห์ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เป็นการเตรียมการพัฒนาหลักสูตร โดยการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร

2. ขั้นพัฒนาหลักสูตร เป็นการสร้างหลักสูตร ซึ่งมีส่วนประกอบของหลักสูตร คือ หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ กิจกรรมหรือประสบการณ์การเรียนรู้ และการวัดและการประเมินผล

3. ขั้นนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการนำหลักสูตรไปใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนด

4. ขั้นการประเมินผลหลักสูตร เพื่อประเมินว่าหลักสูตรนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้เพียงใดมีส่วนใดบ้างที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

ทิแห่ง เวือง (2559, หน้า 18–19) สรุปว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยยังไม่มีหลักสูตรเดิมมาก่อนหรือปรับปรุงใหม่ให้ดีขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคคล และบรรลุจุดหมายที่วางไว้ โดยอาศัยกระบวนการดังต่อไปนี้ (ทิแห่ง เวือง, 2559)

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เป็นขั้นแรกในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อนำข้อมูลมากำหนดทิศทางในการร่างหลักสูตร

2. การพัฒนาหลักสูตร

3. การนำหลักสูตรไปใช้

4. การประเมินผลหลักสูตร

Tyler (1949, pp. 110–125) ได้กำหนดหลักการพัฒนาหลักสูตร โดยการตอบคำถามพื้นฐาน 4 ประการ (Tyler, 1949) คือ

1. มีจุดมุ่งหมายทางการศึกษาอะไรบ้างที่โรงเรียนควรแสวงหา: จุดมุ่งหมายเป็นตัวกำหนดควบคุมการเลือกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้

2. มีประสบการณ์ทางการศึกษาอะไรบ้างที่โรงเรียนควรจัดขึ้นเพื่อช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้: การเลือกประสบการณ์ในการเรียนรู้ มีสิ่งที่จะต้องพิจารณา ได้แก่

2.1 ผู้เรียนควรได้ฝึกกิจกรรมและเรียนรู้เนื้อหาตามที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมาย

2.2 กิจกรรม และประสบการณ์ควรจะทำให้ผู้เรียนพอใจที่จะปฏิบัติตามพฤติกรรมที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมาย

2.3 กิจกรรมและประสบการณ์อยู่ในขอบข่ายที่ปฏิบัติได้

2.4 กิจกรรมและประสบการณ์หลาย ๆ ด้านอาจนำไปสู่จุดมุ่งหมายเพียงข้อเดียวหรือกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้เพียงหนึ่งอย่าง อาจตอบสนองจุดมุ่งหมายหลาย ๆ ข้อได้

3. จะจัดประสบการณ์ทางการศึกษาดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร: ต้องมีการสำรวจความสัมพันธ์ทางด้านเวลา และเนื้อหา โดยมีเกณฑ์ในการจัดอย่างมีประสิทธิภาพ คือ ความต่อเนื่อง (Continuity) การเรียงลำดับขั้นตอน (Sequence) และการบูรณาการ (Integration)

4. จะทราบได้อย่างไรว่าจุดมุ่งหมายดังกล่าวได้บรรลุตามที่กำหนดไว้: การประเมินผล เพื่อพิจารณาว่าประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดขึ้นบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินผลจะต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ (Tyler, 1949)

Taba (1962, p. 12) ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรที่เรียกว่า “Grass Roots Approach” วิธีแบบรากหญ้า ซึ่งทาบ่าเชื่อว่าผู้ที่มีหน้าที่สอนในหลักสูตรควรได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรด้วย สำหรับขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรของทาบ่า มีดังนี้ (Taba, 1962)

1. วิเคราะห์ความต้องการ (Diagnosis of Needs) ใช้วิธีการสำรวจสภาพปัญหา ความต้องการ ความจำเป็นของผู้เรียนและสังคม

2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย (Formulation of Objectives) กำหนดจุดมุ่งหมายที่จะให้บรรลุผลจากการวิเคราะห์ความต้องการ

3. การคัดเลือกเนื้อหา (Selection of Contents) เมื่อกำหนดจุดมุ่งหมายแล้วต้องเลือกเนื้อหาสาระซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนด้วย

4. การรวบรวมเนื้อหาสาระ (Organization of Contents) เนื้อหาสาระที่รวบรวมต้องคำนึงถึงความยากง่ายและความต่อเนื่อง รวมทั้งจัดให้เหมาะสมกับพัฒนาการและความสนใจของผู้เรียน

5. การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (Selection of Learning Experiences) ควรคัดเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน

6. การจัดประสบการณ์เรียนรู้ (Organization of Learning Experiences) ควรคำนึงถึงความต่อเนื่องของเนื้อหาสาระ

7. การประเมินผล (Evaluation and Means of Evaluation) มีการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าประสบการณ์การเรียนรู้ที่จัดบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ และกำหนดวิธีการวัดประเมินรวมทั้งเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลด้วย

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การวิจัยนี้จึงได้กำหนดการพัฒนาหลักสูตรเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้ และขั้นตอนที่ 4 ประเมินผลการใช้หลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตรได้มีนักการศึกษาอธิบายถึงองค์ประกอบที่สำคัญไว้หลากหลาย ดังนี้

চার্গ বাক্সী (2542, หน้า 7) ได้สรุปองค์ประกอบสำคัญของหลักสูตรไว้ 9 ประการ คือ

1. เป้าประสงค์และนโยบายการศึกษา (Education Good and Policies) หมายถึง สิ่งที่รัฐต้องการ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในเรื่องเกี่ยวกับการศึกษา
2. จุดหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims) หมายถึง ผลส่วนรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน หลังจากเรียนจบหลักสูตรไปแล้ว
3. รูปแบบและโครงสร้างหลักสูตร (Type and Structure) หมายถึง ลักษณะและแผนผังที่แสดงการแจกแจงวิชา หรือกลุ่มวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์
4. จุดประสงค์ของวิชา (Subject Objectives) หมายถึง ผลที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากที่ได้ เรียนวิชานั้นแล้ว
5. เนื้อหา (Content) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทักษะ และความสามารถที่ต้องการให้มี รวมทั้งประสบการณ์ที่ต้องการให้ได้รับ
6. จุดประสงค์ของการเรียนรู้ (Instructional Objectives) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้ ได้มีทักษะและความสามารถ หลังจากที่ได้เรียนรู้เนื้อหาที่กำหนดไว้
7. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instructional Strategies) หมายถึง วิธีการจัดการเรียนการสอน ที่เหมาะสมและมีหลักเกณฑ์ เพื่อให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ของการเรียนรู้
8. การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การประเมินผลการเรียนรู้เพื่อใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและหลักสูตร
9. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน (Curriculum Materials and Instructional Media) หมายถึง เอกสารสิ่งพิมพ์ วัสดุทัศน ภาพ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เป็นต้น ที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนการสอน (চার্গ বাক্সী, 2542)

ศุภลักษณ์ วิริยะสุนน (2555, หน้า 11-12) ได้สรุปองค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วย 4 ประการ (ศุภลักษณ์ วิริยะสุนน, 2555) คือ

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. เนื้อหา
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การประเมินผล

ศศิธร บุญวฒนวิวัฒน์ (2558, หน้า 24) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับแรงงานไทย โดยกำหนดองค์ประกอบของหลักสูตร 8 องค์ประกอบ ได้แก่ (ศศิธร บุญวฒนวิวัฒน์, 2558)

1. ความเป็นมาของหลักสูตร
2. หลักการของหลักสูตร
3. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
4. โครงสร้างของหลักสูตร
5. กิจกรรมการฝึกอบรม
6. ระยะเวลาในการฝึกอบรม
7. สื่อการเรียนการสอน
8. การวัดและประเมินผล

ทิแหล่ง เวียง (2559, หน้า 11) ได้พัฒนาหลักสูตรภาษาเวียดนามเบื้องต้นเพื่อการสื่อสาร โดยองค์ประกอบของหลักสูตรที่พัฒนา ประกอบด้วย (ทิแหล่ง เวียง, 2559)

1. เหตุผลและความจำเป็น
2. จุดมุ่งหมาย
3. ผลการเรียนรู้
4. เนื้อหา
5. การจัดการเรียนการสอน
6. การประเมินผล
7. สื่อการสอน

Taba (1962, pp. 422–423) เสนอว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

1. วัตถุประสงค์ทั่วไปและเฉพาะ (Aim and Specific Objective) เป็นสิ่งที่คาดหวังให้ผู้เรียนควรมีคุณสมบัติอย่างไรเมื่อผ่านหลักสูตร วัตถุประสงค์มีทั้งวัตถุประสงค์ทั่วไป และวัตถุประสงค์เฉพาะ

2. เนื้อหาวิชาและประสบการณ์การเรียนรู้ (Selection and Organization of Content) ผู้เรียนควรได้รับประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจหรือมีคุณลักษณะต่าง ๆ ตรงตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์

3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Pattern of Learning and Teaching) การนำหลักสูตรไปสู่การจัดการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุตามที่วัตถุประสงค์ของหลักสูตรกำหนด หรือเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ และประสบการณ์ตามที่กำหนด

4. การประเมิน (Program of Evaluation of The outcomes) ประเมินเพื่อดูผลเป็นไปตามหลักสูตรกำหนดหรือไม่ (Taba, 1962)

Tyler (1949, p. 1) ได้ตั้งคำถามซึ่งนำมาสรุปเป็นองค์ประกอบสำคัญของหลักสูตร 4 ประการ คือ

1. จุดมุ่งหมาย (Educational Purpose) ที่โรงเรียนต้องการให้ผู้เรียนบรรลุผล
2. ประสบการณ์ (Educational Experience) ที่โรงเรียนจะจัดประสบการณ์อะไรบ้างที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้
3. วิธีการจัดประสบการณ์ (Organizational of Educational Experience) โรงเรียนจะจัดประสบการณ์ให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร
4. วิธีการประเมิน (Determination of What to Evaluate) เพื่อตรวจสอบจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และจะทราบได้อย่างไรว่า ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายนั้น ๆ แล้ว (Tyler, 1949)

Saylor and Alexander (1974, p. 6) ศึกษาแนวคิดและรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ Tyler และ Taba นำมาสร้างสร้างให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น กำหนดเป็นองค์ประกอบ ดังนี้ (Saylor & Alexander, 1974)

1. กำหนดเป้าหมาย จุดมุ่งหมาย และขอบเขต (Goals, Objectives, and Domains)
2. การออกแบบหลักสูตร (Curriculum Design)
3. การใช้หลักสูตร (Curriculum Implementation)
4. การประเมินผลหลักสูตร (Curriculum Evaluation)

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของหลักสูตร ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบของหลักสูตรจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ไทเลอร์ (Tyler, 1949)	ธำรง บัวศรี (2542)	ศศิธร บุญฤทธิวัฒน์ (2558)	ทิแหล่ง เวียง (2559)	ข้อสรุป ของผู้วิจัย
		1. ความเป็นมา		
	1. เป้าประสงค์ และนโยบาย การศึกษา	2. หลักการ	1. เหตุผล และความจำเป็น	1. หลักการ

ตาราง 1 (ต่อ)

ไทเลอร์ (Tyler, 1949)	ธำรง บัวศรี (2542)	ศศิธร บุญวุฒวิวัฒน์ (2558)	ทิแหล่ง เวียง (2559)	ข้อสรุป ของผู้วิจัย
1. จุดมุ่งหมาย	2. จุดหมายของ หลักสูตร 3. รูปแบบ และโครงสร้าง หลักสูตร 4. จุดประสงค์ ของวิชา	3. จุดมุ่งหมาย 4. โครงสร้าง	2. จุดมุ่งหมาย 3. ผลการเรียนรู้	2. จุดมุ่งหมาย
2. ประสพการณ์	5. เนื้อหา 6. จุดประสงค์ ของการเรียนรู้		4. เนื้อหา	3. เนื้อหา
3. วิธีการจัด ประสพการณ์	7. ยุทธศาสตร์ การเรียน การสอน	5. กิจกรรม	5. การจัด การเรียน การสอน	4. การจัด การเรียนรู้
4. วิธี การประเมิน	8. การประเมินผล 9. วัสดุหลักสูตร และสื่อการเรียน การสอน	6. การประเมินผล	6. การประเมินผล 7. สื่อการสอน	5. การวัดและ ประเมินผล 6. สื่อ การเรียนรู้
		8. ระยะเวลา		

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของหลักสูตร 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) เนื้อหา 4) การจัดการเรียนรู้ 5) สื่อการเรียนรู้ และ 6) การวัดและประเมินผล

การพัฒนาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ

การเรียนภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ

ลักษณะของภาษาที่ใช้เพื่อจุดประสงค์เฉพาะอย่างซึ่ง Sinclair (1980) เรียกว่า LSP หรือ Language for Specific Purposes Sinclair เป็นการสอนภาษาในด้านที่สัมพันธ์กับลักษณะเนื้อหาของแต่ละสาขาวิชาและอาชีพ โดยใช้ลักษณะเฉพาะของแต่ละสาขานั้นเป็นแนวทางในการสอนภาษาให้สอดคล้องกันไป เช่น การนำหัวข้อที่เป็นเนื้อหาเฉพาะสาขาวิชามาทำเป็นบทเรียน การให้ความสำคัญเฉพาะบางทักษะและบางลักษณะที่จำเป็นต่อสาขาวิชาหรืออาชีพ (Sinclair, 1980)

คำนิยามทั่วไปของ Language for Specific Purposes: LSP คือการสอนและการศึกษาภาษาอันมีพื้นฐานมาจากความต้องการของผู้เรียนในการสื่อสารในสถานที่ทำงานที่จำเป็นต้องใช้ภาษาในงานวิชาการและในอาชีพต่าง ๆ (Bastukman and Elder, 2004, p. 672 อ้างอิงใน ญัฐริรา ทับทิม, 2557, หน้า 7-9) ซึ่งมีหลากหลายงานวิจัยที่มีการใช้ LSP มาใช้ในการเรียนการสอนด้านภาษา ดังนี้ (ญัฐริรา ทับทิม, 2557)

ศศิธร บุญวุฒวิวัฒน์ (2558, หน้า 172) พัฒนาหลักสูตรภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับแรงงานไทย เพื่อการเสริมสร้างความรู้ ทักษะและเจตคติต่อภาษาเกาหลี พบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีความรู้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 8.57 เป็น 94.28 ภายหลังการทดลอง (ศศิธร บุญวุฒวิวัฒน์, 2558)

ทิแหล่ง เวือง (2559, หน้า 74) ได้พัฒนาหลักสูตรภาษาเวียดนามเบื้องต้นเพื่อถ่ายทอดภาษาเวียดนามในกลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษา จากการศึกษา พบว่า คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนเพิ่มขึ้นจาก 30.68 เป็น 76.66 ภายหลังการเรียนการสอนด้วยหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น (ทิแหล่ง เวือง, 2559)

จริยานันท์ ฉันทะ (2555, หน้า 60) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาบทเรียนการสอนภาษาที่เน้นการปฏิบัติงานด้านอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษและความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยการใช้แผนการสอนภาษาที่เน้นการปฏิบัติงาน ผลการศึกษาพบว่า บทเรียนการสอนภาษาที่เน้นการปฏิบัติงานด้านอาชีพ มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากและผู้เรียนมีความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษผ่านเกณฑ์และอยู่ในระดับพอใช้ อีกทั้งความเชื่อมั่นในตนเองของผู้เรียนสูงขึ้นหลังจากการเรียนโดยใช้บทเรียนการสอนภาษาที่เน้นการปฏิบัติงานด้านอาชีพ (จริยานันท์ ฉันทะ, 2555)

ศุภลักษณ์ วิริยะสมน (2555, หน้า 51) พัฒนาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นเพื่อการท่องเที่ยวโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นหลักสูตรการฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปฝึกอบรม

บุคลากรด้านการท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ ตลอดจนนักศึกษาที่สนใจ พบว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 92.28/89.05 ผู้เข้าร่วมอบรมมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก (ศุภลักษณ์ วิริยะสุนน, 2555)

จากนิยามของ LSP ซึ่งทำให้ทราบว่าในการเรียนภาษาญี่ปุ่นในปัจจุบันมีการแบ่งลักษณะการเรียนการสอนออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ

1. ภาษาญี่ปุ่นเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไป (JGP: Japanese for General Purpose) คือการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นที่สามารถใช้ได้หลากหลาย มีความเป็นอเนกประสงค์และใช้ได้เนืองกว้าง

2. ภาษาญี่ปุ่นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (JSP: Japanese for Specific Purpose) คือการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นที่เกิดมาจากทฤษฎี LSP หรือ Language for Specific Purposes ซึ่งเกิดจากการตื่นตัวในการเรียนภาษาที่สอง ภาษาญี่ปุ่นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะนั้นยังมีจำนวนน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ หนังสือเรียนภาษาญี่ปุ่นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะที่สร้างตามทฤษฎี LSP ที่พบในประเทศไทย คือ ภาษาญี่ปุ่นเพื่อมัคคุเทศก์ เล่ม 1-2 และ ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการโรงแรม เล่ม 1-3 การพัฒนาหลักสูตรด้านภาษาญี่ปุ่นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรทางด้านท่องเที่ยวและกีฬา การพัฒนาทักษะด้านภาษาญี่ปุ่น ในการสื่อสารต่างวัฒนธรรมระหว่าง นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นกับเจ้าหน้าที่บริการข้อมูลท่องเที่ยว (พรธณพร จันทรฉายม, 2553)

จากความหมายและลักษณะของ LSP จึงนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะในการสื่อสารภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ โดยกำหนดหลักสูตรตามตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นตามหลักสูตรการฝึกยกระดับฝีมือสาขาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสารในประชาคมอาเซียน และหลักสูตรการฝึกเตรียมเข้าทำงานสาขาผู้ดูแลผู้สูงอายุของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน

หลักสูตรการฝึกยกระดับฝีมือสาขาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสารในประชาคมอาเซียน (Japanese for Communication in ASEAN) (กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน, 2560ข)

ระยะเวลาการฝึก: ผู้รับการฝึกจะได้รับการฝึกในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยหน่วยงานในสังกัดกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน รวมระยะเวลาการฝึก 30 ชั่วโมง หัวข้อรายวิชาประกอบด้วย

รหัสวิชา	หัวข้อวิชา	ชั่วโมง	
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ
0924910301	พัญชนะและสระ การผสมพัญชนะและสระ และการออกเสียงที่ถูกต้อง	1	2
0924910302	การทักทาย การแนะนำตนเอง กล่าวคำลา ขอขอบคุณ ขอโทษ	1	2
0924910303	การบอกเวลา การนับตัวเลข การถามวันเดือนปี เวลา เริ่มงาน เวลาเลิกงาน เวลาเปิด-ปิดหน่วยงาน หรือบริษัทห้างร้าน และหมายเลขโทรศัพท์	1	2
0924910304	การบอกทิศทางและการถามทาง	1	2
0924910305	อาหาร การสั่งอาหารและเครื่องดื่ม การซื้อของใช้ในชีวิตประจำวัน	1	2
0924910306	การถามความต้องการของผู้อื่น และการขอความช่วยเหลือ	1	2
0924910307	ความรู้เกี่ยวกับส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ความเจ็บป่วย โรงพยาบาล	1	2
0924910308	ร้านอาหาร	1	2
0924910309	การถามเกี่ยวกับสภาพอากาศ ฤดูกาล และการระวังภัย	1	2
0924910310	การถามถึงที่อยู่ ที่ทำงาน	1	2
0924940301	การวัดและประเมินผล	-	-
	รวม	10	20
			30

คำอธิบายรายวิชา

- พัญชนะและสระ การผสมพัญชนะและสระ และการออกเสียงที่ถูกต้อง: ศึกษาพัญชนะ สระภาษาญี่ปุ่นที่ออกเสียงตรงกับภาษาไทย ฝึกการผสมพัญชนะ สระภาษาญี่ปุ่น ฝึกการออกเสียง คำ สำนวน และประโยคภาษาญี่ปุ่นให้ถูกต้อง
- การทักทาย การแนะนำตนเอง กล่าวคำลา ขอขอบคุณ ขอโทษ: ศึกษาคำศัพท์และสำนวนพื้นฐานเกี่ยวกับคำทักทาย แนะนำตนเอง กล่าวคำอำลา ขอขอบคุณ ขอโทษอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการตามวัฒนธรรม ฝึกสนทนาด้วยประโยคสั้น ๆ เกี่ยวกับคำทักทาย

แนะนำตนเอง กล่าวคำอำลา ขอขอบคุณ ขอโทษอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ตามวัฒนธรรม

3. การบอกเวลา การนับตัวเลข การถามวันเดือนปี เวลาเริ่มงาน เวลาเลิกงาน เวลาเปิด-ปิดหน่วยงาน หรือบริษัทห้างร้าน และหมายเลขโทรศัพท์: ศึกษาคำศัพท์ ตัวเลข 1-100 วันเดือนปี จำนวนเกี่ยวกับการถามเวลาและการบอกเวลา การถามวันเดือนปี เวลาเริ่มงาน เวลาเปิด-ปิดของหน่วยงานหรือบริษัทห้างร้าน ฝึกสนทนาด้วยประโยคสั้น ๆ เกี่ยวกับเวลา ตัวเลข วันเดือนปี เพื่อให้รู้จักถาม-ตอบเกี่ยวกับวันเดือนปี เวลา เวลาเริ่มงาน เลิกงาน และเวลาเปิด-ปิดของหน่วยงานหรือบริษัทห้างร้าน และหมายเลขโทรศัพท์

4. การบอกทิศทางและการถามทาง: ศึกษาคำศัพท์ จำนวนโครงสร้างเกี่ยวกับสถานที่ ทิศทาง จำนวนบอกที่ตั้งของสถานที่ต่าง ๆ ฝึกสนทนาด้วยประโยคสั้น ๆ เกี่ยวกับสถานที่ ทิศทาง จำนวนบอกที่ตั้งของสถานที่ต่าง ๆ

5. อาหาร การสั่งอาหารและเครื่องดื่ม การซื้อของใช้ในชีวิตประจำวัน: ศึกษาคำศัพท์ เกี่ยวกับอาหาร ผลไม้ เครื่องดื่ม สิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน จำนวนเกี่ยวกับการสั่งอาหาร เครื่องดื่ม การถามราคา การบอกราคา ฝึกสนทนาด้วยประโยคสั้น ๆ เกี่ยวกับอาหาร ผลไม้ เครื่องดื่ม สิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน จำนวนเกี่ยวกับการสั่งอาหาร เครื่องดื่ม การถามราคา การบอกราคา

6. การถามถึงที่อยู่ ที่ทำงาน: ศึกษาคำศัพท์และจำนวนพื้นฐานเกี่ยวกับประเภทที่อยู่อาศัยและสถานที่ทำงาน ฝึกสนทนาด้วยประโยคสั้น ๆ เกี่ยวกับอยู่อาศัยและสถานที่ทำงาน

7. การวัดและประเมินผล: วัดผลความรู้และทักษะของผู้รับการฝึกจากการฝึกอบรม ในแต่ละหัวข้อวิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในระหว่างการฝึกอบรม

หลักสูตรการฝึกเตรียมเข้าทำงานสาขาผู้ดูแลผู้สูงอายุ (Older Person Caregiver)

กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน (2560) กำหนดรายละเอียดของหลักสูตรไว้ดังนี้

ระยะเวลาการฝึก: ผู้รับการฝึกจะได้รับการฝึกในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยหน่วยงานในสังกัดกรมพัฒนาฝีมือแรงงานหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเป็นเวลา 420 ชั่วโมง หลังจากนั้นจะได้รับการฝึกในสถานประกอบกิจการเป็นเวลา 140 ชั่วโมง หัวข้อรายวิชา ประกอบด้วย (กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน, 2560ข)

รหัสวิชา	หัวข้อวิชา	ชั่วโมง	
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ
หมวดความรู้ความสามารถพื้นฐาน			
0914311001	กิจกรรมสร้างเสริมนิสัยในการทำงาน	-	14
0914311002	ความปลอดภัยในการทำงาน	7	-
0914311003	จิตวิทยาทั่วไป	14	-
0914311004	การปฐมพยาบาลเบื้องต้น	7	28
0914311005	กฎหมายเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ	14	-
หมวดความรู้ความสามารถหลัก			
0914331001	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ	14	21
0914331002	งานพื้นฐานในการบริหารผู้สูงอายุ	14	35
0914331003	การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ	14	35
0914331004	อาหารและโภชนาการสำหรับผู้สูงอายุ	14	35
0914331005	นันทนาการและการออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุ	14	35
0914331006	การปฏิบัติตนในอาชีพผู้ดูแลผู้สูงอายุ	7	14
0914331007	การวัดและประเมินผล	1	6
หมวดความรู้ความสามารถเสริม			
0914341001	คอมพิวเตอร์เบื้องต้น	7	14
0914341002	ภาษาอังกฤษในการทำงาน	14	21
0914341003	การประกอบธุรกิจส่วนตัว	21	-
	รวม	162	258
			420

คำอธิบายรายวิชา

หมวดความรู้ความสามารถพื้นฐาน

1. กิจกรรมสร้างเสริมนิสัยในการทำงาน: ศึกษาและเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับหลักมนุษยสัมพันธ์ การปรับตัวให้เข้ากับสังคมของการทำงาน การสื่อข้อความ การมีทัศนคติที่ดีต่องานและสังคม การมีคุณธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพของตนเอง การรักษาสีแกวเดิ้ล้อมเบื้องต้น และการศึกษาดูงานนอกสถานที่

2. ความปลอดภัยในการทำงาน: ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ และการป้องกันอันตรายจากอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้าน การจัดสภาพแวดล้อมและความปลอดภัยในที่อยู่อาศัย การป้องกันอุบัติเหตุเกี่ยวกับอัคคีภัย อุบัติเหตุจากสารมีพิษ การจัดวางสิ่งของและเครื่องใช้ภายในบ้าน อุบัติเหตุในผู้สูงอายุ สารเคมีที่เป็นพิษหรือสิ่งของที่อาจเป็นอันตราย และกฎหมายที่เกี่ยวกับความปลอดภัย

3. จิตวิทยาทั่วไป: ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของอาชีพบริการ หลักการให้บริการ หลักการที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม วุฒิภาวะ ความรู้สึก ความคิด แรงจูงใจ การรับรู้ การตัดสินใจ พฤติกรรมที่เบี่ยงเบน การปรับตัว บุคลิกภาพและความแตกต่างระหว่างบุคคล การเข้าสังคม การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพ

4. การปฐมพยาบาลเบื้องต้น: ศึกษาเกี่ยวกับการสำรวจและประเมินสภาพผู้บาดเจ็บ การสังเกตลักษณะบาดแผล การหายใจ การตรวจชีพจร การทดสอบการเคลื่อนไหวของแขนขา การใช้เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการพยาบาลฉุกเฉิน วิธีการต่าง ๆ ในการพยาบาลฉุกเฉิน การเช็ดตัวคนไข้ การพันผ้า การตกแต่งบาดแผล การห้ามเลือด การผายปอดและการกระตุ้นหัวใจ การเข้าเฟือกชั่วคราวและการขนย้ายผู้บาดเจ็บ ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการสำรวจและประเมินสภาพผู้บาดเจ็บ การสังเกตลักษณะบาดแผล การหายใจ การตรวจชีพจร การทดสอบการเคลื่อนไหวของแขนขา การใช้เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการพยาบาลฉุกเฉิน วิธีการต่าง ๆ ในการพยาบาลฉุกเฉิน การเช็ดตัวคนไข้ การพันผ้า การตกแต่งบาดแผล การห้ามเลือด การผายปอดและการกระตุ้นหัวใจ การเข้าเฟือกชั่วคราวและการขนย้ายผู้บาดเจ็บ

5. กฎหมายเบื้องต้นที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ: ศึกษาความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของกฎหมาย กฎหมายในชีวิตประจำวัน กฎหมายแรงงาน กฎหมายการประกันสังคม กฎหมายการจัดตั้งสถานดูแลผู้สูงอายุ สัญญาจ้างงานและการบอกเลิกจ้างงาน การปกป้องสิทธิประโยชน์ของตนเองในการประกอบอาชีพ ผลของการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

หมวดความรู้ความสามารถหลัก

1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ: ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรม ความสนใจ ความต้องการ ความรู้สึกนึกคิด การปรับตัวผู้สูงอายุ ภาวะสุขภาพกาย และสุขภาพจิตของผู้สูงอายุ ปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาพของผู้สูงอายุ ปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุ การเปลี่ยนแปลงสภาพทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมของผู้สูงอายุ การประเมินสภาพ การเปลี่ยนแปลงเบื้องต้นของผู้สูงอายุ แนวทางการดูแลผู้สูงอายุที่มีปัญหาสุขภาพ การส่งเสริมให้เกิดพัฒนาการด้านร่างกายและจิตใจที่เหมาะสมต่อวัยของผู้สูงอายุ โรคของผู้สูงอายุที่เป็นส่วนมาก แนวทางการดูแลผู้สูงอายุที่เจ็บป่วยเป็นโรค ปฏิบัติการดูแลผู้สูงอายุ

ที่ต้องการความพึงพาช่วยเหลือตามสภาพร่างกายจากธรรมชาติของวัยที่เพิ่มขึ้น จากสภาพโรคทางร่างกาย จากปัญหาด้านจิตใจ การจัดโปรแกรมให้ผู้สูงอายุออกกำลังกายตามความเหมาะสม การให้ผู้สูงอายุสามารถใช้ชีวิตแต่ละวันอย่างมีความสุข มีอิสระที่จะดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพตามความต้องการ

2. งานพื้นฐานในการบริหารผู้สูงอายุ: ศึกษาเกี่ยวกับหลักพื้นฐานในการบริหารเบื้องต้นสำหรับผู้สูงอายุ การวัดอุณหภูมิ ชีพจร และความดันโลหิต หลักการทั่วไปในการทำแผล การบริหาร การทำเตียง การช่วยปฏิบัติภารกิจประจำวันให้แก่ผู้สูงอายุ หลักการทั่วไปในการทำแผล การให้ยาผู้สูงอายุ การช่วยเหลือผู้สูงอายุเปลี่ยนอิริยาบถ เช่น การเลื่อนผู้สูงอายุมาหัวเตียง การเลื่อนผู้สูงอายุมาริมเตียง การพลิกตะแคงตัวผู้สูงอายุ การพยุงผู้สูงอายุลงจากเตียง การพยุงผู้สูงอายุนั่งเก้าอี้ การพยุงผู้สูงอายุเดิน การป้อนอาหาร การให้อาหารทางสายยาง การบันทึกการตวงน้ำดื่มและปัสสาวะเพื่อการวินิจฉัยโรค หลักการบันทึกพฤติกรรมและเหตุการณ์ประจำวันของผู้สูงอายุ การจัดเก็บและทำความสะอาดอุปกรณ์ เครื่องใช้ของผู้สูงอายุ ฝึกปฏิบัติการดูแลผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ และการบันทึกพฤติกรรมและเหตุการณ์ประจำวัน

3. การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ: ศึกษาเกี่ยวกับหลักการทั่วไปในการรักษาสุขภาพกายและจิตใจของผู้สูงอายุ ความหมายและความสำคัญของสุขวิทยา หลักการดูแลสุขวิทยาส່วนบุคคล การทำความสะอาดร่างกายส่วนต่าง ๆ การแต่งตัว การเลือกใช้เสื้อผ้า การบริหารให้ผู้สูงอายุสุขสบาย เช่น การนวด และการถูหลัง การใช้น้ำช่วยลดความร้อนในร่างกาย การสระผม การประคบด้วยความร้อน การใช้กระเป๋าน้ำร้อน-น้ำแข็ง การแช่เท้าด้วยน้ำอุ่น ฝึกปฏิบัติการดูแลสุขวิทยาส່วนบุคคลในผู้สูงอายุที่ปกติ และที่มีปัญหาด้านการเคลื่อนไหว การเคลื่อนย้าย การเปลี่ยนอิริยาบถ และการขับถ่ายของผู้สูงอายุ

4. อาหารและโภชนาการสำหรับผู้สูงอายุ: ศึกษาเกี่ยวกับอาหารหลัก 5 หมู่ อาหารเพื่อรักษาสุขภาพ ความต้องการสารอาหารในผู้สูงอายุ ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการ หลักการจัดอาหาร การจัดเตรียมและปรุงอาหารสำหรับผู้สูงอายุที่ปกติและที่ป่วย ปัญหาการรับประทานอาหารของผู้สูงอายุ อาหารที่ความหกลึกเลี้ยง การดูแลและป้อนอาหารสำหรับผู้สูงอายุหรือมีปัญหาด้านโภชนาการ ระบบย่อยอาหารหรือโรคที่มักพบในผู้สูงอายุ ฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดรายการอาหาร การเตรียมอาหาร การประกอบอาหาร และการให้อาหารแก่ผู้ป่วยที่ปกติและที่ป่วย

5. นันทนาการและการออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุ: ศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญของนันทนาการและการออกกำลังกายที่เหมาะสม เพื่อสุขภาพอนามัยของผู้สูงอายุ ข้อห้ามและข้อจำกัดในการออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุ วิธีการและชนิดของการออกกำลังกาย

ในผู้สูงอายุ การบริหารข้อต่อ กล้ามเนื้อ การนวดเพื่อสุขภาพ การจัดเตรียมกิจกรรม นันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ ประเภทของนันทนาการ ข้อคำนึงและแนวทางการจัดกิจกรรม นันทนาการในผู้สูงอายุ ฝึกปฏิบัติการจัดกิจกรรมนันทนาการและการออกกำลังกายสำหรับผู้สูงอายุ การเป็นผู้นำในการออกกำลังกายในผู้สูงอายุที่ปกติและที่มีปัญหาเกี่ยวกับท่าทาง และการเคลื่อนไหว

6. การปฏิบัติตนในอาชีพผู้ดูแลผู้สูงอายุ: ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับการปรับตัวให้เข้ากับสังคม และวัฒนธรรมของนายจ้าง หรือการทำงานในองค์กรและชุมชน การสร้างจิตสำนึกในการให้บริการและช่วยเหลือผู้อื่น มีความซื่อสัตย์ ซื่อสัตย์ อดทน และกระตือรือร้นในการทำงาน มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง รวมทั้งมีการพัฒนาบุคลิกภาพด้านกริยามารยาท การใช้ภาษาในการพูด การแต่งกาย การรับประทานอาหาร การวางตัวที่เหมาะสมในการทำงาน ร่วมกับครอบครัวของผู้สูงอายุ ฝึกปฏิบัติการพัฒนาบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับวิชาชีพ

7. การวัดและประเมินผล: การประเมินความรู้ความสามารถของผู้รับการฝึกโดยการทดสอบหมวดความรู้ความสามารถเสริม

7.1 คอมพิวเตอร์เบื้องต้น: ศึกษาส่วนประกอบของเครื่องคอมพิวเตอร์ รหัสข้อมูล และการวัดขนาดข้อมูล สื่อบันทึกข้อมูลไวรัสคอมพิวเตอร์ จรรยาบรรณผู้ปฏิบัติงานด้านคอมพิวเตอร์

7.2 ภาษาอังกฤษในการทำงาน: ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการพูด วิธีการฟัง วิธีการอ่าน และวิธีการแปลความหมายของศัพท์เทคนิค คู่มือการใช้งานของอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร ตลอดจนคำเตือนต่าง ๆ วิธีการใช้ภาษาอังกฤษในงานด้านธุรกิจบริการและชีวิตประจำวัน ฝึกปฏิบัติการพูด ฟัง การอ่าน และการแปลความหมายของศัพท์เทคนิค คู่มือการใช้งานของอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร ตลอดจนคำเตือนต่าง ๆ วิธีการใช้ภาษาอังกฤษในงานด้านธุรกิจบริการ และชีวิตประจำวัน

7.3 การประกอบธุรกิจส่วนตัว: ศึกษาเกี่ยวกับความหมายและประเภทของการประกอบธุรกิจ ประเภทสินค้าและการให้บริการ วิธีการหาช่องทางประกอบธุรกิจส่วนตัว การเตรียมความพร้อมในการประกอบธุรกิจส่วนตัว การศึกษาช่องทางธุรกิจ การหาเงินทุน เริ่มต้น ปัจจัยในการผลิต การหาทำเลที่ตั้ง สถานที่และอุปกรณ์การจัดทำงบประมาณและการจัดทำบัญชีอย่างง่าย การคิดต้นทุนและกำไร/ขาดทุน การดำเนินงานด้านการตลาด จิตสำนึกในการให้บริการ ความรับผิดชอบต่อสังคม

หลักสูตรการฝึกอบรบบริหารสำหรับผู้สูงอายุ ระดับต้น

ประเทศญี่ปุ่นได้มีการจัดทำหลักสูตรการบริหารสำหรับผู้สูงอายุสำหรับหน่วยงานที่มีการดำเนินการอบรมหรือฝึกผู้ให้การบริหารในประเทศญี่ปุ่น โดยกำหนดเนื้อหาที่สำคัญ ดังนี้ (林 諄, 2016)

1. สิทธิผู้ป่วย หลักสูตรได้กำหนดแนวคิดเกี่ยวกับการรักษาสีทิมมนุษย์ชน เนื้อหาเกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิต การฟื้นฟู การป้องกันการดูแลแบบผิดวิธี สิทธิส่วนบุคคล และการสนับสนุนการพึ่งพาตนเอง
2. พื้นฐานการบริหาร เนื้อหาหลักสูตรกำหนดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของการบริหาร การประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญด้านสภาพแวดล้อมและด้านการดูแล จริยธรรมการบริหาร การสร้างความมั่นใจในความปลอดภัยของการทำงาน การป้องกันอุบัติเหตุ มาตรฐานความปลอดภัย และมาตรฐานการป้องกันการติดเชื้อ
3. การดูแลสวัสดิการผู้ให้การบริหาร เนื้อหาเกี่ยวกับสวัสดิการที่ได้รับการรักษาพยาบาลทั้งสุขภาพจิตใจและร่างกาย
4. ทักษะการสื่อสารในการบริหาร อธิบายความสำคัญของการสื่อสาร วัตถุประสงค์ของการสื่อสาร และเทคนิคในการสื่อสาร
5. การเปลี่ยนแปลงในวัยสูงอายุ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ และสมรรถภาพ
6. โรคสมองเสื่อม เป็นการให้ความสำคัญกับการดูแลพฤติกรรม จิตวิทยา และการดูแลผู้สูงอายุที่ภาวะสมองเสื่อม เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้
7. การดูแลผู้ทุพพลภาพ มีเนื้อหาความรู้เกี่ยวกับการทุพพลภาพทั้งทางด้านสายตา แขนขา การได้ยิน การกลืนลำบาก และการพูด รวมทั้งการดูแลผู้ที่มีภาวะทุพพลภาพ
8. กายวิภาคและพื้นฐานการดูแล เนื้อหาเกี่ยวกับโครงสร้างร่างกายมนุษย์ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการดูแล
9. การดูแลสภาพแวดล้อมในการดำรงชีวิต เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเสื้อผ้า อาหาร สุขวิทยา และสภาพอาคารสถานที่
10. การดูแลด้านร่างกายและจิตใจ เนื้อหาเกี่ยวกับการดูแลด้านร่างกายและจิตใจของผู้สูงอายุ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้ เช่น การสวมเสื้อผ้า การดูแลสุขวิทยาช่องปาก และการรับประทานอาหาร
11. การดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการเตรียมผู้ป่วยและครอบครัว ในระยะสุดท้ายของชีวิต การส่งเสริมการตายอย่างสงบ และการจัดการหลังความตาย

12. การส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิตในผู้สูงอายุ เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถช่วยเหลือตนเองในการดำรงชีวิต โดยมีระบบการวางแผนและช่วยเหลือที่เหมาะสม

สรุปได้ว่า ใจความสำคัญของหลักสูตรการบริบาลผู้สูงอายุ คือ เน้นให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่การบริบาลมีความรู้ความเข้าใจสภาพร่างกายและจิตใจของผู้สูงอายุที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามเวลา การดูแลสุขอนามัย การฟื้นฟูร่างกาย อาหารและโภชนาการ รวมถึงการส่งเสริมให้ช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ

การรู้ภาษาญี่ปุ่น (Japanese Literacy)

การเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นมีจุดมุ่งเน้นในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและสามารถสื่อสารขั้นพื้นฐานอย่างมีประสิทธิภาพ ตามสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้ง การฟัง พูด อ่าน และเขียน ซึ่งในการเรียนรู้ด้านภาษาต้องมีการศึกษาตั้งแต่ลักษณะของภาษาและการใช้ภาษา การสอบวัดระดับภาษาญี่ปุ่น (JLPT) เป็นการวัดและรับรองความรู้ภาษาญี่ปุ่นของผู้ที่ไม่ได้ใช้ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาแม่ จัดสอบขึ้นทั้งในและนอกประเทศญี่ปุ่นการสอบแบ่งออกเป็น 3 วิชา เพื่อวัดระดับความสามารถโดยรวมในการใช้ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสาร ดังนี้ ความรู้ตัวภาษา เป็นการทดสอบความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร คำศัพท์ และไวยากรณ์ การอ่าน และการฟัง เป็นการวัดความสามารถในการนำความรู้มาใช้ในการสื่อสารเกณฑ์ความรู้ วิชาที่สอบและเวลาสอบ โดยแบ่งตามระดับการสอบ ระดับN5 สามารถเข้าใจภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานได้ในระดับหนึ่ง, ระดับN4 สามารถเข้าใจภาษาญี่ปุ่นในระดับพื้นฐาน, ระดับN3 สามารถเข้าใจภาษาญี่ปุ่นที่ใช้ในชีวิตประจำวันได้ในระดับหนึ่ง, ระดับN2 สามารถเข้าใจภาษาญี่ปุ่นที่ใช้ในสถานการณ์ชีวิตประจำวันได้ และสามารถเข้าใจภาษาญี่ปุ่นที่ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ในวงกว้างได้ในระดับหนึ่ง, ระดับN1 สามารถเข้าใจภาษาญี่ปุ่นที่ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ในวงกว้างได้ (Japan Foundation, 2015)

ลักษณะทั่วไปของภาษาญี่ปุ่น

สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) ได้กล่าวถึงลักษณะทั่วไปของการเรียนภาษาญี่ปุ่นไว้ 5 ประการ ดังนี้ (สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น), 2560)

1. ชนิดของคำ ในภาษาญี่ปุ่นแบ่งได้ดังนี้ คำกริยา คำคุณศัพท์ คำนาม คำกริยาวิเศษณ์ คำเชื่อม(คำสันธาน)และคำช่วยเป็นต้น
2. ลำดับคำ ภาษาญี่ปุ่นจะวางภาคแสดงไว้ท้ายประโยค และวางคำขยายไว้หน้าคำหรือวลีที่จะขยาย

3. ภาคแสดง ชนิดของคำที่ใช้เป็นภาคแสดงในภาษาญี่ปุ่นได้ ได้แก่ คำกริยา คำคุณศัพท์ คำนาม+ **です (だ)** ภาคแสดงสามารถผันเป็นรูปบอกเล่าหรือรูปปฏิเสธ และรูปอดีตกาลหรือรูปที่ไม่ใช่อดีตกาลได้ แต่บุรุษสรรพนาม เพศ และจำนวน ไม่สามารถผันรูปได้

4. คำช่วย ใช้วางไว้หลังคำหรือประโยค ทำหน้าที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำ และเสริมความหมายต่าง ๆ

5. การละ บ่อยครั้งที่ประธานหรือกรรมจะถูกละไว้ หากเนื้อหานั้น ๆ เป็นที่ทราบกันแล้ว

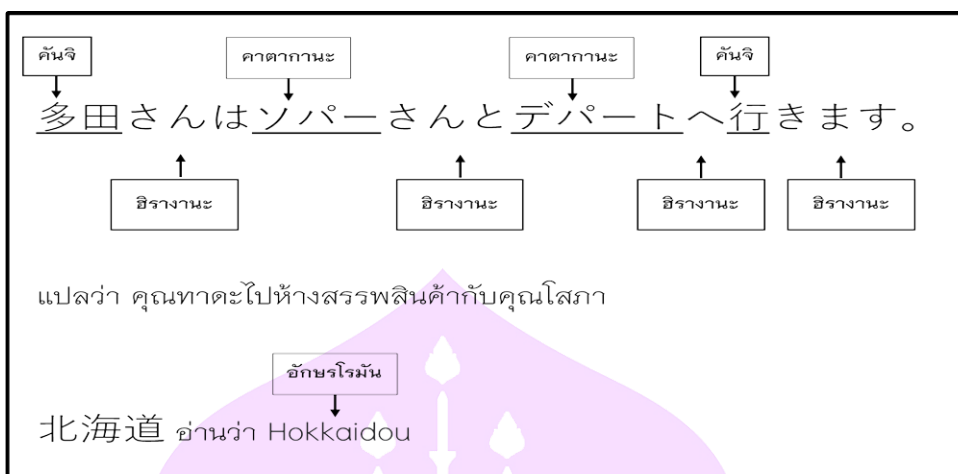
อักษรญี่ปุ่น

สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) (2560 หน้า 33) กล่าวว่า อักษรในภาษาญี่ปุ่น มี 3 ประเภท คือ ฮิรางานะ คาตากานะ และคันจิ (อักษรจีน) ฮิรางานะ และคาตากานะ เป็นอักษรแสดงเสียงอ่าน ส่วนคันจิเป็นอักษรแสดงความหมาย แต่ในขณะเดียวกันก็แสดงเสียงอ่านด้วย

ประโยคภาษาญี่ปุ่นจะเขียนโดยใช้อักษรฮิรางานะ อักษรคาตากานะ และอักษรคันจิ ร่วมกัน อักษรคาตากานะใช้เขียนชื่อบุคคล ชื่อสถานที่ที่เป็นภาษาต่างประเทศ และคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ ส่วนอักษรฮิรางานะใช้เขียนคำช่วย และส่วนที่เป็นรูปผันของคำกริยา และคำคุณศัพท์

นอกจากอักษรทั้ง 3 ประเภทข้างต้นแล้ว ยังมีอักษรโรมันที่สร้างขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ชาวต่างชาติอีกด้วย ซึ่งสามารถพบเห็นได้ตามป้ายชื่อสถานีรถไฟ เป็นต้น

ประโยคต่อไปนี้แสดงให้เห็นการใช้อักษรของภาษาญี่ปุ่น (สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น), 2560)

ภาพ 1 แสดงการใช้อักษรของภาษาญี่ปุ่น

การเรียนรู้ภาษาที่สอง

การเรียนรู้ภาษาที่สอง/ภาษาต่างประเทศ อาจเพื่อจุดมุ่งหมายในการแสวงหาความรู้เพื่อการท่องเที่ยว เพื่อเหตุผลทางการเมืองหรือการค้า การเรียนภาษาต่างประเทศนี้อาจเริ่มเรียนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา หรือจะเริ่มเรียนตอนเป็นผู้ใหญ่ เพราะมีความต้องการที่อยากรู้ภาษานั้น ๆ ก็ได้

ชนิกา คำพุ่ม (2545, หน้า 23) กล่าวว่า การเรียนรู้ภาษาเป็นความสามารถเฉพาะของมนุษย์ที่อาศัยการฝึกฝนให้เกิดความเคยชินในการใช้ภาษา และสิ่งสำคัญในการเรียนรู้ภาษาให้ได้ดีนั้นคือจะต้องคลุกคลีและใกล้ชิดกับภาษาและสังคมของภาษาที่เราต้องการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้ภาษาที่ดี (ชนิกา คำพุ่ม, 2545)

Hymes (1970, อ้างอิงใน สุประวีณ์ แสงอรุณเฉลิมสุข, 2551, หน้า 33) กล่าวว่า การเรียนรู้ภาษาของมนุษย์เป็นลักษณะที่ติดตัวมนุษย์มาตั้งแต่เกิด ซึ่งทำให้มนุษย์ต่างไปจากสัตว์อื่น คือ ความสามารถของสมองในด้านการเรียนรู้หรือพัฒนาภาษา และมนุษย์ไม่ได้มีเฉพาะความรู้ในเกณฑ์ ไวยากรณ์ของภาษาเท่านั้น แต่ยังมีความรู้ในการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ อีกด้วย การเรียนรู้ภาษานั้นเป็นความสามารถเฉพาะตัวของมนุษย์ และการเรียนรู้ภาษาได้ดีนั้น จะต้องใกล้ชิดกับภาษาและสังคมของภาษาที่เราต้องการเรียนรู้ (สุประวีณ์ แสงอรุณเฉลิมสุข, 2551)

Dulay, Burt and Krashen (1982, อ้างอิงใน สุประวีณ์ แสงอรุณเฉลิมสุข, 2551, หน้า 34) กล่าวว่า การเรียนรู้ภาษาแรกนั้นจะเกิดขึ้นโดยธรรมชาติกับเด็กทุกคนหากเด็กคนนั้นไม่มีความบกพร่องทาง ร่างกายและสมองและหากเด็กสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้างได้

แต่การเรียนรู้ภาษาที่สองนั้น ไม่ได้เกิดง่ายตายกับทุกคนเหมือนการเรียนรู้ภาษาแรก ถึงแม้ว่า บางครั้งจะมีช่วงเวลาการเรียนรู้มากกว่า กันก็ตาม คนบางคนอาจประสบผลสำเร็จในการเรียน ภาษาที่สองมากกว่าคนอื่น ๆ ถึงแม้จะอยู่ใน สิ่งแวดล้อมเหมือนกัน ทั้งนี้เพราะมีปัจจัยสำคัญ หลาย ๆ อย่างที่มีผลต่อการเรียนภาษาที่สอง เช่น 1) อายุผู้ที่มีอายุน้อยเรียนภาษาได้ดีกว่าผู้ที่มี อายุมาก 2) สถานภาพในการเรียน เด็กจะเรียนเมื่อโตขึ้นและจะเกิดความพยายามเรียนใน ห้องเรียน 3) ความต้องการศึกษาภาษา เพราะต้องการเป็นส่วนหนึ่งในสังคมและเข้าถึงชนชาติ นั้น ๆ ได้อย่างลึกซึ้งทั้งทางด้านภาษาและวัฒนธรรม 4) ความมั่นใจในตัวเองสูง เพราะมี ความกล้าที่จะใช้ภาษาโดยไม่กลัวผิดจึงเรียนภาษาได้ดี 5) ทศนคติที่ดีต่อภาษาทำให้เห็น ประโยชน์ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน (สุประวีณ์ แสงอรุณเฉลิมสุข, 2551)

Karashen and Terrel (1983, อ้างอิงใน วริสา ทัศนไชย, 2552, หน้า 8) กล่าวถึง ความสำคัญของการเรียน ภาษาที่สองว่า มนุษย์มีความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ภาษาอื่น เพื่อจุดประสงค์ในการติดต่อสื่อสารทางการเมือง ศิลปวัฒนธรรม การค้า เป็นต้น ดังนั้น การเรียนภาษาที่สองจึงมีความสำคัญมากในการที่จะใช้พัฒนาตนเอง และสร้าง ความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศชาติ กล่าวโดยสรุปได้ว่าภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศ คือ ภาษาที่เรียนนอกเหนือจากภาษาหลักของตน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการติดต่อสื่อสารกับ เจ้าของภาษาโดยตรง หรือเพื่อการติดต่อเกี่ยวกับธุรกิจการค้า การเมืองระหว่างประเทศ อันจะทำให้มีความเข้าใจที่ตรงกัน และมีการติดต่อสื่อสารข้อมูลระหว่างกันอย่างถูกต้อง ภาษา ที่สอง/ภาษาต่างประเทศกับการเรียนรู้ การเรียนรู้ตามความหมายในวิชาจิตวิทยา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนที่มีผลค่อนข้างถาวร การเรียนรู้ภาษา คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางภาษา (วริสา ทัศนไชย, 2552)

จากแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศจะเห็นได้ว่า ความสามารถในการเรียนรู้ภาษาที่สองของมนุษย์นั้นจะน้อยกว่าภาษาแม่ ทำให้ปัจจุบันต้องมีการสร้างหลักสูตรการเรียนการสอนต่าง ๆ เพื่อให้ช่วยส่งเสริมในการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพ

ความรู้ทางภาษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2551) สาระการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นและภาษาเยอรมัน ได้กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่มุ่งหวัง เพื่อการพัฒนาจะเกิดผลลัพธ์ความรู้ทางภาษา คือ

1. รู้และเข้าใจการออกเสียง-รู้พยัญชนะและสระ สามารถประสมพยัญชนะกับสระ ได้รู้และเข้าใจการออกเสียงต่อเนื่องและการเปลี่ยนเสียง การแยกแยะเสียง สามารถสร้าง

ความเชื่อมโยงระหว่างเสียง ตัวอักษร และความหมายได้ เมื่อเข้าใจหลักการเบื้องต้นเช่นนี้ จึงสามารถใช้เป็นฐานในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนในขั้นสูงขึ้นเป็นลำดับได้ จนสามารถออกเสียงได้อย่างคล่องแคล่วและเป็นธรรมชาติ รวมทั้งออกเสียงด้วยทำนองเสียงและน้ำหนักเสียง เพื่อสื่อสารความหมายพิเศษได้

2. รู้ตัวอักษรและคำศัพท์-รู้ตัวอักษรและคำศัพท์โดยเริ่มจากส่วนที่ใช้บ่อยในชีวิตประจำวัน สามารถจำและอ่านตัวอักษรและคำศัพท์ สามารถแยกแยะเสียงอ่าน รูป และความหมายของตัวอักษร เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างตัวอักษรกับคำศัพท์ เข้าใจความหมายของคำศัพท์ในบริบทต่าง ๆ เรียนรู้และเพิ่มพูนคำศัพท์ใหม่ๆ จากเรื่องใกล้ตัวและเรื่องราวในชีวิตประจำวันจนถึงเรื่องในสังคมวงกว้าง และข้ามสาระวิชา สามารถเลือกใช้คำศัพท์เพื่อสื่อสารและสื่อความหมายในหัวข้อต่าง ๆ ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายควรรู้และใช้คำศัพท์ไม่ต่ำกว่า 1,500 คำ

3. รู้และสามารถใช้ไวยากรณ์-รู้และเข้าใจหน้าที่ของคำที่ใช้บ่อยในชีวิตประจำวัน เพราะคำศัพท์แต่ละคำจะสื่อความหมาย และทำหน้าที่ต่างกัน เมื่อนำมาเรียงกันตามหลักไวยากรณ์จึงจะสื่อความหมายได้ครบถ้วนและกว้างขึ้น ผู้เรียนจึงต้องรู้และเข้าใจหน้าที่ของคำ ได้แก่ คำ นามลักษณะนาม สรรพนาม บุพบท สันธาน คุณศัพท์ คำวิเศษณ์ คำกริยา กริยาช่วย การซ้ำ คำกริยา และ รู้ลำดับของคำ โครงสร้างและรูปประโยคที่ใช้บ่อย ได้แก่ ประโยคบอกเล่า ประโยคปฏิเสธ ประโยคคำถาม ประโยคอุทาน ประโยคเปรียบเทียบ ประโยคความรวมประเภทต่าง ๆ ที่ซับซ้อนขึ้นเป็นลำดับในบริบทต่าง ๆ รวมทั้งไวยากรณ์อื่น ๆ ที่เป็นแบบแผนสำหรับการสื่อสารที่ถูกต้องตามระเบียบวิธีทางภาษา เพราะเมื่อผู้เรียนรู้คำศัพท์และความหมายของคำ เหล่านั้นแล้ว ไวยากรณ์จะเป็นส่วนที่จัดเรียงคำลงในลำดับตามหน้าที่ที่ถูกต้องของคำนั้น ๆ เพื่อสื่อความหมาย

ดังนั้น การส่งเสริมความรู้ทางภาษาสามารถทำได้หลากหลายรูปแบบทั้งการฝึกออกเสียง การเรียนรู้ตัวอักษรและคำศัพท์ รวมทั้งการพัฒนาตนเองถึงขั้นสามารถใช้ไวยากรณ์ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้

ตัวชี้วัดผลลัพธ์ที่เกิดจากการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กำหนดตัวชี้วัดผลลัพธ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ด้านภาษา สาระการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นและภาษาเยอรมันสามารถสรุปตัวชี้วัดได้ดังนี้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

1. ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง คำแนะนำในคู่มือการใช้งานต่าง ๆ คำชี้แจง คำอธิบาย และคำบรรยายที่ฟังและอ่าน อ่านออกเสียงคำ ประโยค ข้อความ ชำว ประกาศ โฆษณา บท ร้อยกรองและบทละครสั้นตามหลักการอ่าน อธิบายและเขียนประโยคและข้อความให้สัมพันธ์ กับสื่อที่ไม่ใช่ความเรียงรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งระบุและเขียนสื่อที่ไม่ใช่ความเรียงรูปแบบต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กับประโยคและข้อความที่ฟังหรืออ่าน จับใจความสำคัญ วิเคราะห์ความ สรุปความ ตีความ และแสดงความคิดเห็นจากการฟังและอ่านเรื่องที่เป็นสารคดีและบันเทิงคดี พร้อมทั้ง ให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ

2. สนทนาและเขียนโต้ตอบข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เรื่องใกล้ตัว ประสบการณ์ สถานการณ์ข่าว เหตุการณ์ ประเด็นที่อยู่ในความสนใจของสังคม และสื่อสารอย่างต่อเนื่อง และเหมาะสม พูดและเขียนแสดงความต้องการ เสนอและให้ความช่วยเหลือ ตอบรับและ ปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์จำลองหรือสถานการณ์จริงอย่างเหมาะสม พูด และเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูล บรรยาย อธิบาย เปรียบเทียบ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ เรื่อง/ประเด็นต่าง ๆ ชำว เหตุการณ์ที่ฟังและอ่าน พูดและเขียนบรรยายความรู้สึกและแสดง ความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ กิจกรรม ประสบการณ์ ชำว เหตุการณ์ อย่างมี เหตุผล

3. พูดและเขียนนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง ประสบการณ์ ชำว เหตุการณ์ เรื่อง และประเด็นต่าง ๆ ตามความสนใจ พูดและเขียนสรุปใจความสำคัญ แก่นสาระที่ได้จาก การวิเคราะห์เรื่อง กิจกรรม ชำว เหตุการณ์ และสถานการณ์ตามความสนใจ พูดและเขียน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม ประสบการณ์ และเหตุการณ์ ทั้งในท้องถิ่น สังคม และโลก พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่างประกอบ

4. เลือกใช้ภาษา น้ำเสียง และกิริยาท่าทางเหมาะกับระดับของบุคคล เวลา โอกาส และสถานที่ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของญี่ปุ่น อธิบายหรืออภิปรายเกี่ยวกับวิถีชีวิต ความคิด ความเชื่อ และขนบธรรมเนียมและประเพณีของจีน เข้าร่วม แนะนำ และจัดกิจกรรม ทางภาษาและวัฒนธรรมอย่างเหมาะสม

5. อธิบาย/เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างโครงสร้างประโยค ข้อความ สำนวน สุภาษิต และบทกลอนของภาษาญี่ปุ่นกับภาษาไทย วิเคราะห์/อภิปรายความเหมือนและความ แตกต่างระหว่างวิถีชีวิต ความเชื่อ และวัฒนธรรมของญี่ปุ่นกับของไทย และนำไปใช้อย่างมี เหตุผล ค้นคว้า/สืบค้น บันทึก สรุป และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ และนำเสนอด้วยการพูดและการเขียน

6. ใช้ภาษาญี่ปุ่นสื่อสารในสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นในห้องเรียน สถานศึกษา ชุมชน และสังคม

7. ใช้ภาษาญี่ปุ่นสืบค้น ค้นคว้า รวบรวม วิเคราะห์และสรุปความรู้หรือข้อมูลต่าง ๆ จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ เผยแพร่/ประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ข่าวสารของโรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติเป็นภาษาญี่ปุ่น

8. มีทักษะการใช้ภาษาญี่ปุ่น (เน้นการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) สื่อสารตามหัวเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย ลมฟ้าอากาศ การศึกษาและอาชีพ การเดินทางท่องเที่ยว การบริการ สถานที่ ภาษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และอื่น ๆ ที่จำเป็นตามสถานการณ์

9. ใช้ประโยคผสมและประโยคซับซ้อนสื่อความหมายตามบริบทต่าง ๆ ในการสนทนา ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

การพัฒนาทักษะการฟังและทักษะการพูด

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 6-10) กล่าวถึง ความหมายของทักษะความรู้ทางภาษา และตัวชี้วัดผลลัพธ์ไว้ ดังนี้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ความหมายของทักษะทางภาษาญี่ปุ่น

ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสารเป็นการใช้ภาษาญี่ปุ่นในการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน แลกเปลี่ยน ข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ดีความ สรุปความ นำเสนอ ข้อมูล ความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสมซึ่งต้องประกอบด้วยทักษะดังนี้

1. มีสมรรถนะทางภาษา-เข้าใจและสามารถใช้ทักษะการสื่อสารที่คล่องแคล่วขึ้นเป็นลำดับตามวัยและประสบการณ์ที่สั่งสม ได้แก่ การทักทาย อ้อลา ขอบคุน ขอโทษ ชมเชย อวยพร เชื้อเชิญ แนะนำ สอบถาม เตือน เล่าเรื่อง อธิบาย บรรยาย แสดงอารมณ์ความรู้สึก ทำที่ความคิดเห็น สนทนาได้ตอบพุดคุยเกี่ยวกับการใช้ชีวิต-การเรียนรู้-สถานการณ์-ประเด็นทางสังคมและวัฒนธรรม

2. เข้าใจและสามารถใช้ประเด็นสนทนาจากเรื่องใกล้ตัวในชีวิตประจำวัน สู่เรื่องไกลตัว เช่น ข้อมูลส่วนตัว งานอดิเรก ครอบครัว โรงเรียน ชีวิตการเรียนรู้ การดำเนินชีวิตในสังคม

สภาพแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี ประเด็นเกี่ยวกับสังคม ศิลปวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ การเมือง ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ เรื่องในอดีต-ปัจจุบัน-อนาคต

3. เข้าใจและสามารถสื่อความหมายตรงตัวและความหมายแฝง จับใจความสำคัญใช้ ภาษากายหรือสิ่งของเพื่อช่วยในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน เขียนความเรียงและชดถลาภาษา ได้อย่างเหมาะสม

ทักษะการฟัง

ความหมายของการฟัง

การฟังนั้นได้มีการให้ความหมายไว้หลากหลายจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายว่า ฟัง คือ การตั้งใจ รับฟังเสียงด้วย หู และการได้ยิน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546)

ปรีชา ช้างขวัญยืน (2525, หน้า 4-5) กล่าวว่า “การฟัง คือ พฤติกรรมการใช้ภาษา ที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคลของบุคคลหนึ่งหลังจากได้ยินเสียงพูดหรือเสียงอ่าน ซึ่งเป็นพฤติกรรมการใช้ภาษาภายนอกตัวบุคคลจากอีกบุคคลหนึ่ง เมื่อเสียงนั้นมากระทบโสตประสาทของผู้รับ คือ ผู้ฟังแล้ว ผู้ฟังก็จะนำเสียงพูดเหล่านั้น เข้าสู่กระบวนการทางสมอง คือ การคิดด้วยการแปลความ ตีความจนเกิดความเข้าใจ ทั้งนี้ถ้าเสียงดังกล่าวเป็นเสียงในภาษาเดียวกันของทั้งผู้พูดและผู้ฟัง การฟังก็จะเกิดผลได้ง่าย ถูกต้องและชัดเจน” (ปรีชา ช้างขวัญยืน, 2525)

สนิท สัตโยภาส (2532, หน้า 32) กล่าวว่า การฟัง คือ การได้ยินเสียงของถ้อยคำ พร้อมทั้งติดตามเรื่องราวที่ได้ยินจนเกิดความเข้าใจ และสามารถจับใจความสำคัญได้ เพื่อนำไปไตร่ตรองใน สิ่งที่ได้ยิน (สนิท สัตโยภาส, 2532)

บันลือ พฤกษ์วัน (2535, หน้า 33) ได้ให้ความหมายของการฟังไว้ว่า การฟัง คือ การได้ยิน โดยมีความกระชับและเกิดความเข้าใจตามเจตนาที่ฝ่ายหนึ่งสื่อมา ส่วนการได้ยินนั้น หาได้มีความตั้งใจหรือสนใจด้วยหรือไม่ ความหมายของการฟังลึกซึ้งยิ่งกว่ามาก เมื่อเราต้องการ จะให้ใครฟังเราพูด เราจึงต้องทำให้หรือวิธีการที่จะทำให้เขาสนใจ ตั้งใจที่จะฟัง หากปราศจาก ความตั้งใจหรือความสนใจแล้ว ก็คงเป็นการได้ยินเท่านั้น (บันลือ พฤกษ์วัน, 2535)

จันทร์ศรี นิตยาพฤกษ์ (2537, หน้า 35) กล่าวว่า การฟัง คือ การแปลสัญลักษณ์ของ เสียง ที่ได้ยินออกเป็นความหมายอันประกอบด้วยการติดตามเรื่องราวของเรื่องที่ได้ยิน จนสามารถเกิดความเข้าใจในสิ่งนั้น และจับข้อความต่าง ๆ ที่ควรคล้อยตามหรือโต้แย้งได้ (จันทร์ศรี นิตยาพฤกษ์, 2537)

วัฒน์ บุณย์จับ (2541, หน้า 34) กล่าวว่า การฟัง คือการรับรู้เรื่องราวข่าวสารจากการได้ยินแล้วทำความเข้าใจจนสามารถนำสารนั้นไปใช้ประโยชน์ได้ และการฟังนั้นต้องหมายถึงการได้ยินอย่างรู้เรื่องเข้าใจความหมายถูกต้องครบถ้วนตามจุดมุ่งหมายของผู้พูด รู้จักมีวิจารณญาณในการฟังตลอดจนมีมารยาทในการฟังด้วย” (วัฒน์ บุณย์จับ, 2541)

พินทุสร พัวพันธ์พิพัฒน์ (2557, หน้า 42) กล่าวว่า การฟังเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องจากการได้ยิน เมื่อได้ยินแล้วมีการตั้งใจรับรู้และแปลความหมายเพื่อความเข้าใจในสิ่งที่ได้ยิน (พินทุสร พัวพันธ์พิพัฒน์, 2557)

Yagang (1993, p. 16) กล่าวว่า การฟัง หมายถึง ความสามารถที่จะบอกและเข้าใจได้ว่า ผู้พูดพูดอะไรออกมา คนที่มีความสามารถในการฟัง คือ สามารถอธิบายได้ว่าผู้พูดกำลังจะพูดอะไรต่อไป กล่าวที่จะเดาความหมายของศัพท์ที่ไม่รู้ (Yagang, 1993)

ดังนั้น สามารถสรุปความหมายของการฟังได้ว่า การฟัง หมายถึง การรับสารผ่านโสตประสาทอย่างตั้งใจ เชื่อมโยงกับกระบวนการคิดในสมอง แปลความหมายของเสียงจนเกิดความเข้าใจและมีปฏิกิริยาตอบสนอง ซึ่งทักษะการฟังสามารถฝึกฝนได้

ความสำคัญของการฟัง

การฟังนั้นมีความสำคัญมาก ก่อให้เกิดความเข้าใจในการสื่อสารเป็นอย่างดี มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของการฟัง ไว้ดังนี้

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2531, หน้า 58) มีความเห็นในเรื่องการฟังว่า การฟังจะต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการฝึกทักษะ มีการเตรียมผู้เรียนให้เป็นกลุ่มทั้งกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และเป็นคู่ (สุภัทรา อักษรานุเคราะห์, 2531)

สุจิตร เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มรรณ (2532, หน้า 78) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการฟังไว้ว่า การฟังเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญมากทักษะหนึ่ง ทั้งนี้เพราะได้มีความเจริญทางด้านเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนจัดขึ้น ซึ่งทำให้บุคคลฝ่ายต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนต้องใช้ทักษะการฟังเป็นอย่างมาก (สุจิตร เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มรรณ, 2532)

ภูวดล บัวบางพลู และจุลลดา จุลเสวก (2557, หน้า 13) กล่าวว่า การฟังเป็นทักษะทางภาษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการติดต่อสื่อความหมายซึ่งกันและกัน ดังจะแยกออกได้เป็นประเด็นดังต่อไปนี้ (ภูวดล บัวบางพลู และจุลลดา จุลเสวก, 2557)

1. การฟังเป็นทักษะที่ใช้มากที่สุดในชีวิตประจำวัน ในการติดต่อสื่อสารกันใน ชีวิตประจำวันเราใช้ทักษะอื่นด้วย แต่เราใช้ทักษะการฟังมากกว่าทุกทักษะ

2. การฟังเป็นการสะสมและเพิ่มพูนความรู้ ในการศึกษาหาความรู้และประสบการณ์ การฟังเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่ผู้ฟังสามารถจะได้รับความรู้ความเข้าใจ และแนวความคิดจากผู้อื่น อันเป็นการสะสมและเพิ่มพูนความรู้ ความรอบรู้และเสริมประสบการณ์ได้อย่างกว้างขวางและสามารถนำเอา สิ่งที่ได้ฟังไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

3. ความสามารถในการฟังช่วยส่งเสริมทักษะทางภาษาในด้านอื่น ๆ ได้แก่ การพูด การอ่าน และการเขียน คือ ถ้าฟังมาผิดก็จะเป็นผลให้พูดผิดหรือพูดไม่ชัด รวมทั้งเขียนผิดไปด้วย การที่ให้ผู้เรียนฟังถ้อยคำมาอย่างถูกต้องก็จะเป็นการฝึกทักษะให้ผู้ฟังเคยชิน และสามารถอ่านได้ถูกต้อง หรือ เขียนได้ถูกต้อง

4. การฟังเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้มาก่อนจะมีการอ่านและการเขียน ใน การศึกษาหาความรู้ การฟังเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่ผู้ฟังสามารถจะได้รับความรู้ความเข้าใจ และ แนวความคิดจากผู้อื่นเป็นการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความรู้ ส่วนการอ่านเป็นวิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากการอ่านตำรับตำราต่าง ๆ

5. การฟังเป็นการช่วยให้การสื่อสารด้วยวาจาได้ผลสมบูรณ์ การฟังเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการพูด เมื่อพูดแล้วไม่มีผู้ฟัง การพูดนั้นก็ไม่มีสมบูรณ์ การฟังและการพูดเป็น ขบวนการสื่อสารที่ควบคู่กัน การพูดที่ไม่มีผู้ฟังไม่ถือว่าเป็นการพูด ปฏิกริยาของผู้ฟังจะเป็นส่วน ช่วยให้ผู้พูดไปสู่จุดมุ่งหมายได้อย่างสมบูรณ์

สรุปความสำคัญของการฟัง คือ ช่วยให้การสื่อสารด้วยการพูดมีความสมบูรณ์ การฟังมีส่วนในการช่วยให้ผู้พูดบรรลุความประสงค์ในการสื่อสาร เป็นพื้นฐานของทักษะพูด อ่าน และเขียน การฟังเป็นวิธีการหาความรู้อย่างหนึ่ง

องค์ประกอบของการฟัง

การฟังที่ดีนั้นผู้ฟังจะต้องรู้จักวิธีการฟังและการเลือกสารที่จะฟัง รวมไปถึงต้องรู้จักวิธีการเลือกสื่อในการฟังเพื่อทำให้การฟังนั้นเป็นการฟังที่สร้างสรรค์ โดยการฟังอย่างสร้างสรรค์มีหลักการดังนี้ (จิราภรณ์ อัจฉริยะประสิทธิ์, 2562)

1. ผู้ฟังต้องศึกษาทำความเข้าใจความรู้พื้นฐานทางภาษา ความหมายของคำ สำนวน ข้อความและประโยคที่บรรยายหรืออธิบาย รวมถึงหลักของการจับใจความสำคัญ เพื่อให้เข้าใจสารตรงกับที่ผู้พูดต้องการสื่อสาร ซึ่งจะช่วยลดความขัดแย้งหรือเข้าใจผิดได้

2. ผู้ฟังต้องศึกษาประเภทของสารและสามารถแยกแยะได้ว่าเป็นประเภทอะไร เป็นสารประเภทให้ความรู้ ให้ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นหรือเป็นคำทักทายปราศรัย ข่าว สารคดี จะได้จับประเด็นหรือใจความสำคัญได้ง่าย ความสามารถในการแยกแยะประเภทของสารจะทำให้ผู้ฟังเลือกฟังเรื่องที่มีสารประโยชน์และเหมาะสมกับตนเองได้

3. ผู้ฟังต้องรู้จักเลือกสื่อให้เหมาะสมและสร้างสรรค์ โดยควรศึกษาประเภทของสื่อ ก่อนฟัง หากฟังจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น อินเทอร์เน็ตหรือรายการวิทยุโทรทัศน์ ควรศึกษา ชื่อเว็บไซต์ที่มีเนื้อหาสาระสร้างสรรค์เพิ่มพูนความรู้ ควรเลือกที่เหมาะสมกับวัยและมีคุณค่า ในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ควรเป็นรายการที่ไม่ขัดกับศีลธรรมประเพณีอันดีงาม และไม่ มอมเมาทำให้เกิดความมึนงง โดยขณะที่ฟังนั้นควรวิเคราะห์ข้อความ พิจารณาภาษาภาพ การนำเสนอว่าเหมาะสมหรือไม่ น่าเชื่อถือเพียงใดไปด้วย

John (1997, p. 661) กล่าวว่า การฟังมีองค์ประกอบอยู่ 3 ประการ คือ (John, 1977)

1. การได้ยินเสียง (Hearing) เป็นการกระทำที่ไม่ตั้งใจ บางครั้งก็ไม่มี ความหมาย เช่น เสียงแตรรถยนต์ เสียงคุ้ย เป็นต้น

2. การฟัง (Listening) เป็นการกระทำอย่างตั้งใจ สามารถที่จะจับความหมายของ สิ่งที่ได้ฟังนั้นได้

3. การตีความ (Auditing) เป็นการฟังเพื่อเข้าใจความหมาย ผู้ฟังต้องมีความรู้ หรือประสบการณ์เดิมมาช่วย จึงจะเข้าใจความหมาย

River (1980, p. 16) ได้ให้ความเห็นว่าการฟังมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ (River, 1980)

1. การชี้แนะทางภาษาศาสตร์ หมายถึง สิ่งที่ผู้ฟังได้ฟังผ่านหูทั้งสำเนียงคำและการจัด เรียงคำออกมาเป็นคำพูด ผู้ฟังไม่จำเป็นต้องฟังสิ่งที่ผู้พูดพูดออกมาทั้งหมด แต่ผู้ฟังจะสามารถ สร้างข้อความที่ตามมาได้หมดจากคำพูดในตอนต้น

2. ความสัมพันธ์ในการพูดที่มีผลต่อการรับฟังของผู้ฟัง คือความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่ ผู้ฟังได้ยินสิ่งที่ได้ถูกนำมาพูด และสิ่งที่ผู้ฟังคาดว่าจะได้ยินต่อไป

3. ความเข้าใจข่าวสารของผู้ฟัง ขึ้นอยู่กับความตั้งใจของผู้พูด ทักษะคิด และจุดมุ่งหมาย ของการพูด ผู้ฟังอาจยึดตัวชี้แนะทางเสียง (Sound Signal) ของผู้พูด ตีความหมาย ซึ่งจะทำให้ ความหมายของสิ่งที่ได้ยิน แตกต่างกันไปตามสถานการณ์

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการฟัง เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจจุดประสงค์ ของการสื่อความหมายของภาษาที่ฟังได้ ซึ่งประกอบด้วย ความรู้พื้นฐานทางภาษา การสื่อสาร ของผู้พูด และการตีความจากสิ่งที่ได้ยิน

การพัฒนาทักษะของการฟัง

การฟังให้เกิดประสิทธิภาพ ผู้ฟังจะต้องเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อพัฒนาทักษะการ ฟังให้มีประสิทธิภาพ การพัฒนาการฟังให้เกิดประสิทธิภาพมีขั้นตอน ดังนี้ (จิราภรณ์ อัจฉริยะ ประสิทธิ์, 2562, หน้า 108)

1. สร้างความสนใจและความต้องการที่จะฟัง การฟังอย่างมีประสิทธิภาพควรเริ่มมาจากการพัฒนาให้ผู้ฟังมีนิสัยรักการฟัง โดยการฝึกฟังเรื่องต่าง ๆ ที่จะช่วยพัฒนาทักษะการฟัง อยู่เสมอ ให้ความสนใจกับเรื่องที่ฟัง แม้เรื่องที่ฟังจะไม่ตรงกับความสนใจของตนเองก็ตาม
2. กำหนดวัตถุประสงค์ในการฟัง ผู้ฟังควรกำหนดวัตถุประสงค์ในการฟังทุกครั้งและควรกำหนดให้ชัดเจนด้วย เช่น ฟังเพื่อความรู้ หรือฟังเพื่อความบันเทิง เป็นต้น การกำหนดวัตถุประสงค์จะช่วยสร้างแนวทางในการฟัง ทำให้ผู้ฟังได้เตรียมความพร้อมอย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้ฟังสามารถจับประเด็นสำคัญของสารที่ฟังได้ง่ายขึ้น
3. ฝึกสมาธิ ผู้ฟังควรตั้งใจฟัง มีสมาธิกับเรื่องที่กำลังฟัง ไม่พยายามสนใจต่อสิ่งรอบข้าง เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ หรือหากมีข้อสงสัยจะได้เตรียมสอบถามผู้พูดได้อย่างตรงประเด็น การมีสมาธิในการฟังจะทำให้ผู้ฟังสามารถจดบันทึกประเด็นสำคัญได้อย่างครบถ้วนด้วย
4. ฝึกการจดบันทึก ในขณะที่ฟัง ผู้ฟังควรจดบันทึกข้อมูลที่สำคัญไปด้วย การจดบันทึกนั้นไม่จำเป็นต้องจดทุกคำพูดเพราะจะทำให้พะวงกับการจดให้ทัน การจดบันทึกไม่มีรูปแบบที่ตายตัว ขึ้นอยู่กับวิธีการและความถนัดของผู้ฟังแต่ละคน อาจบันทึกในรูปของคำย่อ คำสั้น ๆ ข้อความสั้น ๆ ทำเครื่องหมายหรือทำเป็นตารางหรือแผนภาพก็ได้ เมื่อจดบันทึกเสร็จผู้ฟังควรนำมาเรียบเรียงในแบบสรุปความเพื่อทำให้เกิดความเข้าใจและอ่านทบทวนเรื่องที่ฟังได้สะดวก
5. ฝึกจับใจความสำคัญ การจับใจความสำคัญเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการพัฒนาทักษะการฟัง เนื้อหาของสารแต่ละประเภทจะประกอบด้วยส่วนที่เป็นใจความสำคัญและส่วนที่เป็นรายละเอียดซึ่งผู้ฟังจะต้องแยกแยะให้ออก ผู้ฟังควรฟังเรื่องราวตลอดทั้งเรื่องอย่างตั้งใจ และพยายามหาใจความสำคัญว่าคืออะไร การจับใจความสำคัญสามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฟังและฝึกจับใจความสำคัญบ่อย ๆ
6. ฝึกสรุปความในขณะที่ฟัง หากผู้ฟังควรจดยรายละเอียดที่สำคัญไปด้วยหากสามารถทำในขณะที่ฟังได้ จากนั้นให้ลองสรุปความ การสรุปความอาจอยู่ในรูปแบบของการสรุปความที่เป็นลายลักษณ์อักษรหรือการพูดเพื่อสรุปความก็ได้
7. ฝึกวิเคราะห์สาร การวิเคราะห์สารคือการแยกแยะเนื้อหาสาระของสารว่ามีกี่ประเด็น กี่ประเภท ส่วนใดคือข้อเท็จจริงและส่วนใดคือข้อคิดเห็น โดยผู้ฟังจะต้องตั้งใจฟังสารตลอดทั้งเรื่อง ขณะฟังให้พยายามสังเกตถ้อยคำ สีหน้า และน้ำเสียงของผู้พูดเพราะส่วนที่ลงเสียงหนักหรือเน้นเสียงมักเป็นส่วนที่สำคัญ การวิเคราะห์สารจะช่วยให้จับใจความสำคัญได้ ง่ายขึ้น

8. ฟังใช้วิจารณญาณในการฟัง การใช้วิจารณญาณในการฟังจัดเป็นกระบวนการคิดขั้นสูง มีความซับซ้อน การฟังอย่างมีวิจารณญาณจะต้องเริ่มจากความตั้งใจและความเข้าใจเรื่องที่ฟังทั้งหมดเสียก่อน แล้วจึงนำมาพิจารณา ใคร่ครวญ โดยใช้ความรู้ ความคิด เหตุผล และประสบการณ์ของตนประกอบ ผู้ฟังควรพิจารณาให้ได้ว่าผู้พูดมีวัตถุประสงค์ในการพูดอย่างไร มีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด มีความจริงใจหรือไม่ สารที่ได้ฟังมีความน่าเชื่อถือเพียงใด และควรแก่การนำไปปรับใช้กับชีวิตหรือไม่ (จิราภรณ์ อัจฉริยะประสิทธิ์, 2562)

ดังนั้นการพัฒนาการฟังที่ดี ต้องมีการฝึกฝนตั้งแต่การฟังอย่างตั้งใจ การจับใจความ การสรุปสาระที่ได้จากการฟัง วิเคราะห์ ใช้วิจารณญาณในการฟัง และการจดบันทึก ซึ่งต้องมีฝึกฝนเป็นประจำจึงจะได้ผลในทางที่ดี

การประเมินทักษะการฟัง

การวัดและประเมินผลทักษะการฟัง มีนักวิชาการหลายคนเสนอแนะวิธีการประเมินทักษะการฟังไว้ดังนี้

Hubbard (1983, pp. 263–265) ได้เสนอการทดสอบการฟังไว้ 2 ชนิด ได้แก่ (Hubbard, 1983)

1. การทดสอบการฟังที่แท้จริง (Pure Listening Test) เป็นการทดสอบการฟังและจำแนกเสียงของคำที่ได้ยิน ตัวอย่างเช่น

1.1 การทดสอบการจำแนกเสียงโดยใช้คู่เทียบเสียงทั้งที่เป็นคำและประโยค

1.2 การทดสอบการจำแนกเสียงโดยการจัดการฟังเสียงเน้นหนักในคำ และในประโยค

1.3 การทดสอบการฟังเสียงสูง-ต่ำในประโยค

2. การทดสอบความเข้าใจจากการฟัง (Listening Comprehension Test) เป็นการทดสอบความเข้าใจในสิ่งที่ฟัง โดยสามารถกำหนดเป็นเกณฑ์ได้ดังตัวอย่าง

2.1 ฟังข้อความ 1 ครั้ง จบแล้วให้ฟังประโยคที่อ่านครั้งเดียวแล้วให้ผู้เรียนบอกว่าถูกหรือผิดจากข้อความที่ฟัง

2.2 ฟังข้อความ 1 ครั้ง จบแล้วมีคำถามพร้อมคำตอบที่เป็นตัวเลือก นักเรียนเลือกคำตอบที่ดีที่สุด

2.3 ฟังข้อความแล้วตอบคำถามเกี่ยวกับข้อความนั้น ๆ สำหรับผู้เริ่มเรียน คำถามอาจเป็นภาษาแม่

2.4 แจกแผนที่ของสถานที่ เช่น ถนน เมือง พร้อมทั้งบอกจุดเริ่มต้นและวิธีการในการไปผู้เรียนฟังแล้วสามารถทำเครื่องหมายจุดที่จะไปได้

2.5 ฟังข้อมูลจากเรื่องราวต่าง ๆ เช่น อุณหภูมิของในแต่ละภาคหรือหมายเลขของนักกีฬาฟุตบอล แล้วให้กรอกข้อมูลหรือทำเครื่องหมายในตาราง

2.6 สมมติให้ผู้เรียนในสถานการณ์แล้วสรุปข้อความจากที่ได้ยิน การจดโน้ต ซึ่งใช้ได้กับผู้เรียนระดับสูง

2.7 เขียนตามคำบอก แล้วดูจากการสะกดและเครื่องหมายวรรคตอนได้ถูกต้องหรือไม่

Cohen (1994, pp. 257-258) แนะนำการประเมินทักษะการฟังมีหลากหลายวิธี โดยผู้สอนต้องเลือกให้เหมาะสมกับผู้เรียน ดังนี้ (Cohen, 1994)

1. ฟังเพื่อแยกเสียง (Discrimination of Sounds) เป็นการทดสอบการฟังเพื่อแยกแยะเสียงที่ต่างของประโยคที่ได้ฟัง และฟังเพื่อบ่งบอกความรู้สึกของน้ำเสียงผู้พูด

2. ฟังเพื่อแยกไวยากรณ์ (Listening for Grammatical Distinctions) เป็นการฟังประโยคเพื่อแยกแยะไวยากรณ์

3. ฟังคำศัพท์ (Listening for Vocabulary) เป็นการฟังคำศัพท์แล้วแสดงท่าทาง

4. ฟังเพื่อความเข้าใจ (Auditory Comprehension) เป็นการฟังเพื่อทดสอบความเข้าใจ

Heaton (1990, อ้างอิงใน อิศราภรณ์ จันทรศรี, 2545, หน้า 17-18) ได้แบ่งการประเมินทักษะการฟังไว้ ดังนี้ (อิสราภรณ์ จันทรศรี, 2545)

1. การทดสอบความสามารถในการจำแนกหน่วยเสียง ซึ่งเป็นการทดสอบสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถระดับต้น เช่น การทดสอบการเน้นหนักเสียงในคำ การทดสอบความสามารถในการจำแนกเสียงในประโยคและการทดสอบความสามารถในการจำแนกเสียงในบริบทของภาษา

2. การทดสอบความสามารถในการออกเสียงเน้นหนักในคำและระดับเสียงสูง-ต่ำในประโยค

3. การทดสอบความเข้าใจในการฟังบทสนทนาสั้นๆหรือบทบรรยายสั้น ๆ เช่น การฟังแล้วเขียนตามบอก การฟังโดยมีรูปภาพประกอบแล้วพิจารณาว่ารูปภาพตรงกับข้อความที่ได้ยินหรือไม่ การฟังบทสนทนาแล้วตอบคำถามแบบถูกผิด

4. การทดสอบความเข้าใจในการฟังบทสนทนาหรือบทบรรยายที่ยาวขึ้น ซึ่งเป็นการทดสอบสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถระดับกลางและสูง เช่น การฟังรายการทางโทรทัศน์ หรือการฟังรายงานข่าวทางวิทยุ

Flowerdew and Miller (2005, p. 199) ได้กล่าวถึงการทดสอบการฟังว่า อาจใช้รูปแบบการทดสอบทั่วไปโดยให้ฟังเรื่องราวเฉพาะแล้วผู้ฟังตอบคำถามว่าเป็นจริงหรือเท็จ และ

การกำหนดคำถามแบบปรนัยเพื่อทดสอบความเข้าใจในการฟัง ประเมินจากการตอบสนอง การทดสอบการได้ยินคำศัพท์ที่มีความพ้องเสียงให้ระบุเสียงที่ถูกต้อง (Flowerdew and Miller, 2005)

ดังนั้นการวิจัยนี้ จึงกำหนดแนวทางในการประเมินทักษะการฟังโดย 2 รูปแบบ คือ 1) การทดสอบการฟังที่แท้จริง (Pure Listening Test) การทดสอบการฟังและจำแนกเสียงของ คำที่ได้ยิน โดยการทดสอบจากการฟังเสียงสูง-ต่ำในประโยค ทดสอบการจำแนกเสียงโดยใช้คู่ เทียบเสียง จำแนกเสียงโดยการจัดการฟังเสียงเน้นหนักในคำและในประโยค 2) การทดสอบ ความเข้าใจจากการฟัง (Listening Comprehension Test) โดยการทดสอบความเข้าใจในสิ่งที่ฟัง ทดสอบโดยการให้ฟังข้อความ 1 ครั้ง จบแล้วให้กลุ่มตัวอย่างบอกว่าถูกหรือผิดจากข้อความที่ ฟัง พร้อมทั้งการกำหนดคำตอบที่เป็นตัวเลือกให้กลุ่มตัวอย่างเลือกคำตอบที่ดีที่สุด และการ แจกแผนผังของสถานที่ พร้อมทั้งบอกจุดเริ่มต้นและวิธีการในการไปให้กลุ่มตัวอย่างฟังแล้ว สามารถทำเครื่องหมายจุดที่จะไปได้

ทักษะการพูด

ความหมายของทักษะการพูด

ดวงกมล พลคร (2553, หน้า 36) การพูด หมายถึง เป็นการสื่อสารของมนุษย์โดย การเปล่งเสียงออกมาเป็นถ้อยคำ น้ำเสียง ภาษา และอากัปกริยา เพื่อถ่ายทอดความรู้สึก ความคิด และความต้องการของผู้พูดไปสู่ผู้ฟังให้เข้าใจ อาจเป็นการแสดงความรู้สึกนึกคิด ความต้องการ ความรู้ และประสบการณ์ ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการต่าง ๆ ทำงานอย่างต่อเนื่อง และประสานกัน (ดวงกมล พลคร, 2553)

Finochiaro and Brumfit (2005, p. 140) กล่าวว่า การพูดเป็น ปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อง สัมพันธ์กันระหว่างสิ่งที่พูด สถานการณ์ของการพูด การปรับเปลี่ยนอวัยวะในการพูดได้ถูกต้อง เหมาะสม การใช้คำพูด กฎเกณฑ์ด้านไวยากรณ์ ความหมายและวัฒนธรรมให้เหมาะสม รวมทั้งการไวต่อการรับรู้การเปลี่ยนแปลงของกลุ่มสนทนา (Finochiaro and Christopher, 2005)

Byrne (1986, p. 36) กล่าวว่า การพูดเป็นกระบวนการสื่อสารสองทิศทางที่เกี่ยวข้อง กันระหว่างทักษะการรับสารของผู้ฟังและทักษะการผลิตสารของผู้พูด (Byrne, 1986)

ดังนั้น การพูด หมายถึง การแลกเปลี่ยนข่าวสารซึ่งกันและกันของบุคคลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป โดยต้องมีการใช้คำพูดที่เหมาะสมตามกฎเกณฑ์ด้านไวยากรณ์ ความหมายและ วัฒนธรรม

ความสำคัญของการพูด

การพูดเป็นการสื่อสารที่มีความสำคัญ จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง มีการกล่าวถึงความสำคัญของการพูดไว้ ดังนี้

สุพิชญา พูลลาภ (2562, หน้า 29) การพูดเป็นทักษะสำคัญในการสื่อสาร เนื่องจากการพูดเป็นเครื่องมือสื่อสารของมนุษย์ที่ใช้สำหรับแลกเปลี่ยนข้อมูล หรือสนทนาเรื่องต่าง ๆ รวมไปถึงการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอีกด้วย (สุพิชญา พูลลาภ, 2562)

Farrell and Rudd (2006, p. 74) กล่าวว่า การพูดเป็นเครื่องมือสื่อสารของมนุษย์ที่ใช้แลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้อื่นหรือสนทนาเรื่องต่าง ๆ ซึ่งเป็นข้อมูลบางอย่างที่ส่งให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหลายคน และยังเป็นเครื่องมือในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อนเพื่อนร่วมงาน เมื่อผู้พูดต้องการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่สำคัญกับผู้อื่น ผู้พูดจะให้ความสำคัญกับสารที่ส่งออกไป ในขณะที่เมื่อผู้พูดต้องการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นจะให้ความสำคัญกับผู้ร่วมสนทนามากกว่าสารที่ส่งออกไป (Farrell and Rudd, 2006)

Hughes, Ginnett and Curphy (2010, p. 144) กล่าวว่า การพูดเป็นทักษะที่สำคัญในการสื่อสารกับผู้อื่น เป็นหนึ่งในปัจจัยหลักที่จะช่วยให้การเรียนรู้ภาษาเป็นไปได้อย่างดียิ่งขึ้น และยังเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะในการสื่อสารและการใช้หลักไวยากรณ์ที่ถูกต้อง (Hughes, Ginnett and Curphy, 2010)

สรุปความสำคัญของการพูด คือ การสื่อสารระหว่างบุคคลกับบุคคลโดยใช้การพูดเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น

องค์ประกอบของการพูด

การพูดเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญซึ่งใช้ในการสื่อสารและถ่ายทอดความรู้ และความคิดเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าต้องมีองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

Oller (1979, pp. 320-326) แบ่งองค์ประกอบการพูดออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) สำเนียง 2) ศัพท์ 3) ไวยากรณ์ 4) ความคล่องแคล่ว 5) สามารถเข้าใจคำพูดผู้อื่น (Oller, 1979)

Thornbury (2005) ได้อธิบายถึงความท้าทายในการพูดภาษาต่างประเทศไว้ว่า ความรู้สึกที่จำเป็นในการพูดภาษาต่างประเทศ ประกอบด้วย (Thornbury, 2005)

1. ไวยากรณ์พื้นฐานที่สำคัญ (Core Grammar) คำศัพท์สำคัญ (Core Vocabulary) ที่ถูกใช้บ่อยอย่างน้อยจำนวน 1,000 คำ รวมไปถึงวลีหรือสำนวนสำคัญ (Core Phrases) การใช้วัจนกรรมทั่ว ๆ ไป (Common Speech Acts) เช่น การร้องขอ หรือการเชื้อเชิญ และความสามารถในการออกเสียง (Pronunciation) ที่เป็นที่ยอมรับได้

2. ทักษะที่ทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางภาษาที่มีอยู่ของตนมาใช้อย่างรวดเร็ว คล่องแคล่ว

3. ปัจจัยทางจิตใจ เช่น ความมั่นใจ ความประหม่า

4. ปัจจัยทางสถานการณ์/สภาพแวดล้อม เช่น สถานการณ์ทางวัฒนธรรม และ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างปัจจุบันทันด่วน

Thornbury (2005) กล่าวถึงรูปแบบการเรียนการสอนทักษะการพูดภาษาต่างประเทศ อย่างเป็นขั้นเป็นตอน ซึ่งประกอบไปด้วยกิจกรรม 3 ประเภท ได้แก่ (Thornbury, 2005)

1. กิจกรรมกระตุ้นให้เกิดการตระหนักรู้ (Awareness Raising Activities) ในขั้นตอนนี้ ผู้สอนจะต้องทำให้ผู้เรียนตระหนักรู้ถึงลักษณะพื้นฐานความรู้ทางภาษาที่เป็นเป้าหมาย การจัดกิจกรรมกระตุ้นให้เกิดการตระหนักรู้นี้เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ ความสนใจ (Attention) การทำให้ผู้อื่นเกิดความสนใจ ตื่นตัว และสติรับรู้ ใส่ใจ ต่อสิ่งที่เกิดขึ้น ตัวอย่างเช่น การที่ผู้เรียนได้รับการสอนคำศัพท์ใหม่เมื่อไม่นานมานี้ ก่อให้เกิดเป็นความคุ้นเคยกับการสังเกตคำศัพท์นั้น ๆ ในสิ่งที่บังเอิญพบในชีวิตประจำวัน ตัวอย่างที่สอง คือ การที่เราสังเกตเห็นถึงการขาดหายไปของบางสิ่ง ผู้เรียนอาจสังเกตเห็นสิ่งที่เป็นข้อด้อย ในระดับความสามารถทางภาษาของตน ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ไม่สามารถสื่อสารความคิด บางอย่างผ่านภาษานั้น ๆ ได้ ผู้เรียนยังสามารถสังเกตเห็นความต่างระหว่างความสามารถของตน กับของผู้เชี่ยวชาญภาษานั้น สิ่งนี้เรียกว่า การสังเกตเห็นช่องว่าง (Gap Noticing) และความเข้าใจ (Understanding) หมายถึง ความสามารถในการจดจำกฎเกณฑ์ หลักการ รูปแบบนั้น ๆ เป็นจำนวนมาก ก็จะทำให้ผู้เรียนสามารถรับรู้กฎเกณฑ์ หลักการ รูปแบบนั้นได้อย่างง่ายดาย

2. กิจกรรมการฝึกฝนเพื่อกำหนด กำกับ และครอบครองทักษะ (Appropriation Activities) ความสามารถในการกำกับควบคุมซึ่งเกิดขึ้นจากการฝึกฝน เป็นกุญแจสำคัญ สำหรับกิจกรรมนี้ ซึ่งหมายถึง การแสดงให้เห็นว่ามีความสามารถกำกับควบคุมทักษะใด ๆ แม้ว่าอาจจะเป็นไปได้ที่จะเกิดข้อผิดพลาดขึ้นแต่ก็สามารถแก้ไขได้ เพื่อให้ได้มาซึ่ง ความสามารถนี้ เป้าประสงค์หลักของการฝึกฝน คือ เพื่อให้เกิดความสามารถในการกำกับ ควบคุมตนเอง (Self-Regulation) อาจกล่าวได้ว่า Appropriation Activities คือ ความพยายาม ที่จะช่วยควบคุมทักษะของตนในการกระทำ เช่นนั้นผู้เรียนจำเป็นต้องฝึกฝนความสามารถ ในการกำกับทักษะ นั้น ๆ

3. กิจกรรมเพื่อมุ่งหวังให้เกิดความสามารถในการควบคุมทักษะนั้น ๆ ยิ่งไปกว่านั้น ยังรวมถึงความมั่นใจในตนเอง อันเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนสามารถพึ่งพาตนเองได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งจะ ก่อให้เกิดแรงจูงใจที่มีพลังมากพอให้กล้าที่จะเสี่ยงทดลองใช้ภาษา กิจกรรมในห้องเรียนควรจะ

เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนให้การช่วยเหลือเพียงเล็กน้อย แต่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนกล้าเสี่ยงทดลองปฏิบัติจริง พร้อมสนับสนุนผู้เรียนให้เกิดความมั่นใจในตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการใช้ภาษาในชีวิตจริง สิ่งนี้เรียกว่า สภาวะการปฏิบัติจริง (Real Operation Condition) ซึ่งเป็นลักษณะที่พบในสถานการณ์การใช้ภาษาในชีวิตจริง ลักษณะดังกล่าวประกอบด้วย ความรีบเร่งปัจจุบันทันด่วน (Urgency) ความไม่แน่นอน ไม่อาจคาดเดาได้ (Unpredictability) และการเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ โดยที่ไม่ได้วางแผนไว้ล่วงหน้า (Spontaneity)

ดังนั้น องค์ประกอบของการพูด ประกอบด้วย 1) ไวยากรณ์ 2) สถานการณ์/สภาพแวดล้อมขณะพูด 3) ทักษะการสื่อสาร

การพัฒนาทักษะของการพูด

การพูดที่ดีต้องอาศัยการพัฒนาทักษะ จากการทบทวนวรรณกรรมมีนักวิชาการเสนอแนะการพัฒนาทักษะของการพูด ดังนี้

Byrne (1986, pp. 10-11) กล่าวว่า การสอนการพูดจำเป็นต้องฝึกผู้เรียน 2 อย่าง คือ

1. ฝึกในการใช้ส่วนที่คงที่ของภาษา ได้แก่ เสียงและรูปแบบไวยากรณ์ และคำศัพท์
2. โอกาสสำหรับแต่ละคนได้แสดงออก ผู้สอนต้องให้ความสนใจในเรื่องความถูกต้องและความคล่องแคล่วในขั้นที่แตกต่างกันของระดับการเรียนรู้ ในขั้นต้นควรเน้นความถูกต้อง ส่วนในขั้นสูงควรเน้นความคล่องแคล่ว

การพัฒนาความสามารถในการพูดเป็นบ่อเกิดที่ดีของแรงจูงใจสำหรับผู้เรียน สิ่งที่ผู้สอน ควรคำนึง คือ

1. พยายามหาวิธีแสดงต่อผู้เรียนว่าพวกเขากำลังพัฒนาภาษาตลอดเวลาโดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เป็นครั้งคราว เช่น เกมหรือการอภิปราย เพื่อให้พวกเขาเห็นว่าพวกเขาสามารถใช้ภาษาได้มากแค่ไหน
2. ในการฝึกควบคุมนั้นผู้สอนจะต้องเลือกกิจกรรมและแก้ไขข้อผิดพลาดในโอกาสที่เหมาะสมให้ผู้เรียนได้รับการคล้อยตาม
3. แสดงให้ผู้เรียนรู้ว่าจะได้สิ่งที่พวกเขาู้เพียงเล็กน้อยได้อย่างไร บางครั้งพวกเขาไม่สามารถแสดงความคิดเห็นได้เพราะว่าไม่มีภาษาที่แม่นยำอยู่ในใจ จำเป็นต้องใช้การถอดความและการแสดงออกที่เปลี่ยนแปลง (Byrne, 1986)

ดังนั้น การพัฒนาทักษะการพูดสามารถทำได้ โดยการฝึกออกเสียง ฝึกใช้ภาษา และไวยากรณ์ รวมทั้งหาโอกาสในการแสดงออกทางการพูด

การประเมินทักษะการพูด

การวัดและประเมินผลทักษะการพูด มีนักวิชาการหลายคนเสนอแนะวิธีการประเมินทักษะการพูดไว้ ดังนี้

Oller (1979, pp. 320-323) ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินไว้ 5 ประการ ดังนี้ (Oller, 1979)

หัวข้อการประเมิน	คะแนน	ระดับความสามารถ
ความคล่องในการพูด	4	พูดได้ราบรื่น ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษา
	3	พูดช้า หยุดพูดบ้างเป็นบางครั้งแต่เข้าใจทั้งหมด
	2	พูดช้า หยุดพูดเป็นบางครั้งทำให้เข้าใจยาก
	1	พูดหยุดเป็นระยะเวลานานมาก ไม่สามารถพูดต่อเนื่องได้
	0	พูดตะกุกตะกักจนไม่สามารถเข้าใจได้
การออกเสียง	4	ออกเสียงถูกต้องเกือบทั้งหมด สื่อความถูกต้อง
	3	ออกเสียงชัดเจน ฟังง่าย สื่อความได้เป็นส่วนใหญ่
	2	ออกเสียงชัดเจนพอที่จะทำให้เข้าใจได้
	1	ไม่ชัดเจนจนแทบฟังไม่รู้เรื่อง
	0	ออกเสียงคำศัพท์ไม่ถูกต้อง ฟังไม่เข้าใจ
พูดได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์	4	พูดได้ถูกต้องตามโครงสร้างประโยค
	3	พูดได้ถูกต้องบางคำ บางประโยค
	2	พูดได้ถูกต้องบางส่วน
	1	พูดได้ทั้งคำและโครงสร้างประโยคแต่ถูกต้อง
	0	พูดไม่ถูกต้องตามโครงสร้างประโยค
การออกเสียงหนักเบา ใช้ระดับเสียงสูงต่ำได้ถูกต้อง	4	ออกเสียงได้ถูกต้องชัดเจน มีการเน้นหนักคำและประโยค
	3	ออกเสียงได้ถูกต้อง แต่ไม่มีการเน้นหนัก
	2	ออกเสียงผิดบ่อยครั้ง
	1	ออกเสียงถูกน้อยมาก
	0	ออกเสียงไม่ถูกเลย
การพูดสื่อความหมาย	4	พูดสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ
	3	พูดสื่อสารได้ดีเป็นธรรมชาติ
	2	พูดสื่อสารได้ดีปานกลางเป็นธรรมชาติ

- 1 พุดสื่อสารได้น้อยมากเป็นธรรมชาติ
0 พุดสื่อสารไม่ได้

Hilsdon (1991, pp. 190–191) แนะนำว่าควรมีผู้ประเมินผล 2 คน แล้วนำคะแนนมารวมกัน โดยเกณฑ์การให้คะแนนมี 5 ระดับ คือ (Hilsdon, 1991)

ระดับ 5 ดีเยี่ยม หมายถึง สามารถสนทนาได้คล่อง พุดผิดหลักไวยากรณ์เพียงเล็กน้อย

ระดับ 4 ดีมาก หมายถึง สามารถสนทนาได้คล่อง แม้ว่าจะพุดผิดหลักไวยากรณ์ก็ตาม

ระดับ 3 พอใช้ หมายถึง สามารถสนทนาได้ดีพอสมควร แต่มีความยุ่งยากในการพุดบ่อยครั้ง

ระดับ 2 ผ่าน หมายถึง สนทนาได้แต่ไม่คล่อง

ระดับ 1 อ่อนมาก หมายถึง ไม่สามารถสนทนาให้เข้าใจได้

ระดับ 0 ใช้ไม่ได้ หมายถึง ไม่สามารถสื่อสารได้เลย

Taylor (1996, p. 132) แบ่งเกณฑ์การประเมินเป็น 4 ด้าน มีคะแนนสูงสุด 8 คะแนน ได้แก่ (Taylor, 1996)

1. ความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา จังหวะ และความเร็วเป็นธรรมชาติ มีความสัมพันธ์ของข้อความ และการหยุดระหว่างพุด

2. ความถูกต้องตามโครงสร้างทางไวยากรณ์และคำศัพท์

3. ขอบเขต มีวงคำศัพท์และไวยากรณ์พอเพียงสำหรับที่จะดำเนินการสื่อสาร จนจบ

4. การออกเสียง มีการควบคุมการลงเสียงหนักเบา จังหวะในการพุด การใช้เสียงสูงต่ำและระดับเสียงในภาษาแม่ของผู้พุดนั้นอาจเกิดขึ้นได้ แต่ต้องไม่มีผลต่อการสื่อสาร

การวิจัยนี้วัดและประเมินผลทักษะการพุด จากการพุดโต้ตอบด้วยคำสั้น ๆ ง่าย ๆ ในการสื่อสารระหว่างบุคคลตามแบบที่ฟัง บทสนทนาที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นในชีวิตประจำวัน การทำความสะอาดร่างกายกับอวัยวะต่าง ๆ การสื่อสารกับผู้สูงอายุ หน้าที่ของผู้บริหารและคำศัพท์สุภาพในที่ทำงาน เกณฑ์การให้คะแนนตามเกณฑ์ของฮิลส์ดอน (Hilsdon, 1991, pp. 190–191) แบบมาตราส่วน (Likert Scale) มี 5 ระดับ คือ ดีเยี่ยม ดีมาก พอใช้ ผ่าน อ่อนมาก และใช้ไม่ได้ (Hilsdon, 1991)

การบริหารกับผู้สูงอายุ

ความหมายของผู้สูงอายุ

ในแต่ละประเทศ แต่ละภูมิภาค แต่ละองค์กร ให้ความหมายของ “ผู้สูงอายุ” แตกต่าง กัน ในระดับสากล เช่น บรรดาประเทศพัฒนาแล้วในโลกตะวันตกส่วนใหญ่เรียกกลุ่มคนที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไปว่าผู้สูงอายุ ขณะที่องค์การสหประชาชาติ ซึ่งรวบรวมวิเคราะห์ และรายงาน ข้อมูลสถิติเกี่ยวกับผู้สูงอายุมีแนวโน้มที่จะกำหนดว่า ผู้สูงอายุ (Elderly Person) คือคนที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2561)

ผู้สูงอายุ หมายถึง ประชากรทั้งเพศชายและเพศหญิงซึ่งมีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป โดยเป็นการนิยามนับตั้งแต่อายุเกิด โดยประเทศไทยตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2556 ได้ให้หมายความถึง ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุเกินกว่าหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมี สัญชาติไทย (กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2546)

ผู้สูงอายุคือบุคคลที่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป มีการแบ่งเกณฑ์ผู้สูงอายุตามสภาพ ของการมีอายุเพิ่มขึ้นในลักษณะของการแบ่งช่วงอายุของประเทศไทยดังนี้ (กรมสุขภาพจิต, 2557)

ผู้สูงอายุ (Elderly) คือ อายุระหว่าง 60-69 ปี

คนชรา (Old) คือ อายุระหว่าง 70-79 ปี

คนชรามาก (Very old) คือ อายุตั้งแต่ 80 ปีขึ้นไป

สรุปได้ว่า บุคคลที่มีอายุมากกว่า 60 ขึ้นไป ทั้งเพศชายและเพศหญิง ไม่ว่าจะสัญชาติใด เชื้อชาติไหน จัดได้ว่าเป็น ผู้สูงอายุ

ความหมายของการบริหาร

คำว่า “บริหาร” มาจากคำภาษาบาลีและสันสกฤต ว่า ปริपाल (อ่าน ปะ-ริ-ปา-ละ) แปลว่า การคุ้มครองโดยรอบ ผู้คุ้มครองโดยรอบ ในภาษาไทย “บริหาร” มีความหมายแคบลง หมายถึง ดูแลเด็กเล็ก คนชรา หรือพยาบาลผู้ป่วยเรื้อรังอย่างต่อเนื่องและใกล้ชิด (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556) การบริหารในปัจจุบันมีการให้บริการทั้งในและนอกโรงพยาบาล เช่น ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ การบริหารผู้ป่วยระยะสุดท้าย ซึ่งในการให้การบริหารจะต้องมีการฝึกฝนการปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลที่เหมาะสมกับผู้รับการบริการ เพื่อส่งเสริมการดูแล ที่ถูกต้อง ไม่เกิดภาวะแทรกซ้อน

ดังนั้นการบริหารกับผู้สูงอายุ หมายถึง การจัดการและการปฏิบัติต่อบุคคลที่ไม่สามารถ ดูแล ตนเองได้ให้สามารถประกอบกิจวัตรประจำวัน (Activity of daily living: ADL) และอยู่ใน

สังคมได้โดยมีคุณภาพชีวิตที่ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยคำนึงถึงความเป็นตัวของตัวเอง ความเป็นอิสระและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

หลักการให้การบริการผู้สูงอายุ

กรมอนามัย โดยสำนักอนามัยผู้สูงอายุ และคณะทำงานพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมผู้ดูแลผู้สูงอายุ ได้ดำเนินการจัดทำคู่มือแนวทางการอบรมผู้ดูแลผู้สูงอายุระยะยาวขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ให้เป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี ด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาวแก่บุคลากร และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลที่มีคุณภาพ สมศักดิ์ศรี และมีคุณภาพชีวิตที่ดี (กรมสุขภาพจิต, 2557) การช่วยเหลือผู้สูงอายุเบื้องต้น ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

1. การประเมินความสามารถในการประกอบกิจวัตรประจำวัน (Barthel Activities of Daily Living: ADL) มีจำนวน 10 ข้อ ได้แก่

1.1 Feeding (รับประทานอาหารเมื่อเตรียมสำรับไว้ให้เรียบร้อยต่อหน้า)

0 ไม่สามารถตักอาหารเข้าปากได้ ต้องมีคนป้อนให้

1 ตักอาหารเองได้แต่ต้องมีคนช่วย เช่น ช่วยใช้ช้อนตักเตรียมไว้ให้หรือตัดเป็นเล็กลง ๆ ไว้ล่วงหน้า

2 ตักอาหารและช่วยตัวเองได้เป็นปกติ

1.2 Grooming (ล้างหน้า หวีผม แปรงฟัน โกนหนวด ในระยะเวลา 24-28 ชั่วโมงที่ผ่านมา)

0 ต้องการความช่วยเหลือ

1 ทำเองได้ (รวมทั้งที่ทำได้เองถ้าเตรียมอุปกรณ์ไว้ให้)

1.3 Transfer (ลุกนั่งจากที่นอน หรือจากเตียงไปยังเก้าอี้)

0 ไม่สามารถนั่งได้ (นั่งแล้วจะล้มเสมอ) หรือต้องใช้คนสองคนช่วยกันยกขึ้น

1 ต้องการความช่วยเหลืออย่างมากจึงจะนั่งได้ เช่น ต้องใช้คนที่แข็งแรงหรือมีทักษะ 1 คน หรือใช้คนทั่วไป 2 คนพยุงหรือดันขึ้นมาจึงจะนั่งอยู่ได้

2 ต้องการความช่วยเหลือบ้าง เช่น บอกให้ทำตาม หรือช่วยพยุงเล็กน้อย หรือต้องมีคนดูแลเพื่อความปลอดภัย

3 ทำได้เอง

1.4 Toilet use (ใช้ห้องน้ำ)

0 ช่วยตัวเองไม่ได้

1 ทำเองได้บ้าง (อย่างน้อยทำความสะอาดตัวเองได้หลังจากเสร็จธุระ)
แต่ต้องการความช่วยเหลือในบางสิ่ง

2 ช่วยตัวเองได้ดี (ขึ้นนั่งและลงจากโถส้วมเองได้ ทำความสะอาดได้เรียบร้อย
หลังจากเสร็จธุระถอดใส่เสื้อผ้าได้เรียบร้อย)

1.5 Mobility (การเคลื่อนที่ภายในห้องหรือบ้าน)

0 เคลื่อนที่ไปไหนไม่ได้

1 ต้องใช้รถเข็นช่วยตัวเองให้เคลื่อนที่ได้เอง (ไม่ต้องมีคนเข็นให้) และจะต้องเข้า
ออกมุมห้องหรือประตูได้

2 เดินหรือเคลื่อนที่โดยมีคนช่วย เช่น พยุง หรือบอกให้ทำตาม หรือต้องให้
ความสนใจดูแลเพื่อความปลอดภัย

3 เดินหรือเคลื่อนที่ได้เอง

1.6 Dressing (การสวมใส่เสื้อผ้า)

0 ต้องมีคนสวมใส่ให้ ช่วยตัวเองแทบไม่ได้หรือน้อย

1 ช่วยตัวเองได้ประมาณร้อยละ 50 ที่เหลือต้องมีคนช่วย

2 ช่วยตัวเองได้ดี (รวมทั้งการติดกระดุม รูดซิป หรือใช้เสื้อผ้าที่ดัดแปลง
ให้เหมาะสมก็ได้)

1.7 Stairs (การขึ้นลงบันได 1 ชั้น)

0 ไม่สามารถทำได้

1 ต้องการคนช่วย

2 ขึ้นลงได้เอง (ถ้าต้องใช้เครื่องช่วยเดิน เช่น walker จะต้องเอาขึ้นลงได้ด้วย)

1.8 Bathing (การอาบน้ำ)

0 ต้องมีคนช่วยหรือทำให้

1 อาบน้ำเองได้

1.9 Bowels (การกลั่นถ่ายอุจจาระในระยะ 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา)

0 กลั่นไม่ได้ หรือต้องการการสวนอุจจาระอยู่เสมอ

1 กลั่นไม่ได้บางครั้ง (เป็นน้อยกว่า 1 ครั้งต่อสัปดาห์)

2 กลั่นได้เป็นปกติ

1.10 Bladder (การกลั่นปัสสาวะในระยะ 1 สัปดาห์ที่ผ่านมา)

0 กลั่นไม่ได้ หรือใส่สายสวนปัสสาวะแต่ไม่สามารถดูแลเองได้

1 กลั่นไม่ได้บางครั้ง (เป็นน้อยกว่าวันละ 1 ครั้ง)

2 กลั้นได้เป็นปกติ

โดยเกณฑ์การประเมิน Barthel Activities of Daily Living: ADL การจำแนกกลุ่มผู้สูงอายุเพื่อให้เหมาะสมกับการดำเนินงานดูแลส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาวครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายตามกลุ่มศักยภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ได้ประยุกต์จากเกณฑ์การประเมินความสามารถในการประกอบกิจวัตรประจำวัน ดัชนีบาร์เธลเอดีแอล (Barthel ADL index) ซึ่งมีคะแนนเต็ม 20 คะแนน ดังนี้

ผู้สูงอายุกลุ่มที่ 1 ผู้สูงอายุที่พึ่งตนเองได้ ช่วยเหลือผู้อื่น ชุมชนและสังคมได้ (กลุ่มติดสังคม) มีผลรวมคะแนน ADL ตั้งแต่ 12 คะแนนขึ้นไป

ผู้สูงอายุกลุ่มที่ 2 ผู้สูงอายุที่ดูแลตนเองได้บ้าง ช่วยเหลือตนเองได้บ้าง (กลุ่มติดบ้าน) มีผลรวมคะแนน ADL อยู่ในช่วง 5-11 คะแนน

ผู้สูงอายุกลุ่มที่ 3 ผู้สูงอายุที่พึ่งตนเองไม่ได้ ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ พิกการหรือทุพพลภาพ(กลุ่มติดเตียง) มีผลรวมคะแนน ADL อยู่ในช่วง 0-4 คะแนน

2. การตรวจร่างกายเบื้องต้น ได้แก่

2.1. การตรวจชีพจร การตรวจวัดชีพจร ชีพจรเป็นแรงสะท้อนของกระแสเลือด ซึ่งเกิดจากการบีบตัวของหัวใจห้องล่างด้านซ้าย ทำให้ผนังของหลอดเลือดแดงขยายออกเป็นจังหวะ เป็นผลให้สามารถจับชีพจรได้ตลอดเวลา ในผู้ใหญ่และผู้สูงอายุอัตราการเต้นของชีพจร 60-100 (เฉลี่ย 80 ครั้ง/นาที) ภาวะอัตราการเต้นของชีพจรผิดปกติ คือ ภาวะที่อัตราการเต้นของหัวใจมากกว่า 100 ครั้ง/นาที หรือภาวะที่อัตราการเต้นของหัวใจน้อยกว่า 60 ครั้ง/นาที

2.2. ความดันโลหิต ค่าความดันโลหิตปกติของผู้สูงอายุ โดยทั่วไป ถือว่าค่าความดันตัวบนไม่เกิน 140 มิลลิเมตรปรอท และค่าความดันตัวล่างไม่เกิน 90 มิลลิเมตรปรอท ความดันโลหิตที่ “อยู่ในเกณฑ์ปกติ” คือ ต่ำกว่า 130/85 มม.ปรอท ความดันโลหิตสูงเล็กน้อย แต่ยังคงอยู่ในเกณฑ์ปกติ คือ 130-139/85-89 มม.ปรอท ความดันโลหิตสูงเมื่อ ความดันโลหิตตัวบนมากกว่า (หรือเท่ากับ) 140 และตัวล่างมากกว่า (หรือเท่ากับ) 90 มม.ปรอท ก่อนที่จะวินิจฉัยว่าผู้ป่วยมีความดันโลหิตสูง แพทย์จะต้องวัดซ้ำหลาย ๆ ครั้ง หลังจากให้ผู้ป่วยพักแล้ว วัดซ้ำจนกว่าจะแน่ใจว่าสูงจริง และเทคนิคการวัดความดันโลหิตต้องกระทำให้ถูกต้องครบถ้วน ความดันโลหิตเป็นค่าไม่คงที่ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทุกวินาที การวัดซ้ำในเวลาใกล้เคียงกันอาจได้คนละค่า แต่ก็ขึ้นไม่ควรจะแตกต่างกันนัก ความดันโลหิตขึ้นกับท่าของผู้ถูกวัดด้วยท่านอนความดันโลหิตมักจะสูงกว่าท่านยืน นอกจากนั้นยังขึ้นกับสิ่งกระตุ้นต่าง ๆ เช่น อาหาร บุหรี่ อากาศ กิจกรรมที่กระทำอยู่ในขณะนั้นรวมทั้งสภาพจิตใจด้วย

2.3. อุณหภูมิร่างกาย (วัดไข้) และการเช็ดตัวผู้สูงอายุ การวัดไข้เป็นการวัดอุณหภูมิของร่างกาย (ความร้อนของร่างกาย) ด้วยเครื่องวัดอุณหภูมิ เรียกว่าเทอร์โมมิเตอร์ วิธีวัดอุณหภูมิที่นิยม มี 2 ทาง

2.3.1 วัดทางปาก ใช้เวลา 3-5 นาที อุณหภูมิปกติได้เท่ากับ 37.5°C

2.3.2 วัดทางรักแร้ ใช้เวลา 5 นาที อุณหภูมิปกติเท่ากับ 36.5°C

การวัดอุณหภูมิ หากสูงกว่า 37.5°C หมายความว่า ร่างกายมีไข้

การเช็ดตัว เพื่อลดไข้

อุปกรณ์ เครื่องใช้ อ่างน้ำ 1 ใบ ผ้าขนหนูเล็ก 3 ผืน ผ้าเช็ดตัว 1 ผืน

วิธีเช็ดตัวเพื่อลดไข้

1) เตรียมอุปกรณ์เช็ดตัว ลดไข้

2) ถอดเสื้อผ้าผู้ป่วยออก

3) ใช้ผ้าขนหนูที่บิดน้ำพohมาต ๆ ลูบหน้า วางผ้าไว้ชอกคอและหลังหู พักไว้

สักครู่

4) บิดผ้าผืนใหม่ลูบหน้าอก ลำตัว พักผ้าไว้บริเวณหัวใจ

5) ใช้ผ้าบิดหมาต ๆ เช็ดแขนด้านไกลตัวจากปลายแขนเข้าหาหัวใจ พักไว้

ที่ฝ่ามือ ข้อพับศอก รักแร้

6) เช็ดแขนด้านใกล้ตัว ทำเช่นเดียวกับ (ข้อ 5)

7) เช็ดขาด้านไกลตัว จากปลายขาเข้าหาหัวใจ พักผ้าไว้ที่ฝ่าเท้า ข้อพับใต้เข่า

ขาหนีบ

8) เช็ดขาด้านใกล้ตัวทำเช่นเดียวกับข้อ (ข้อ 7)

9) พลิกตะแคงผู้ป่วย เพื่อเช็ดหลังโดยเริ่มจากก้นกบไปหาหัวใจ

10) ใส่เสื้อผ้าให้เรียบร้อย (ควรใส่เสื้อผ้าบาง ๆ เพื่อระบายความร้อน)

2.4 การนับหายใจ เป็นการแสดงการสูดออกซิเจนเข้าสู่ร่างกาย โดยผ่านจมูก หลอดลม และปอด ที่เรียกว่า การหายใจเข้า และเป็นการแสดงการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ ออกจากร่างกายโดยผ่านปอด หลอดลม และจมูก ที่เรียกว่า การหายใจออก การตรวจนับการหายใจเป็นการสังเกตว่ามีการหายใจที่ผิดปกติหรือไม่ ในจังหวะและจำนวนครั้ง/นาที โดยวิธีการสังเกตไม่ให้ผู้ถูกสังเกตรู้ตัว เพราะอาจทำให้ขัดเขินหายใจเร็วขึ้นหรือช้าลงได้

วิธีการสังเกต

1) ผู้ถูกสังเกตอาจนอนหงายหรือนอนตะแคงหรือนั่งในท่าที่สบาย

2) สังเกตการณ์หายใจเข้าโดยดูหน้าอกที่พองขึ้น และการหายใจออก โดยดูหน้าอกที่ยุบลง นับเป็นการหายใจ 1 ครั้ง

3) นับจำนวนครั้งการหายใจใน 1 นาที

“การหายใจปกติ” ผู้ใหญ่และผู้สูงอายุจะมีการหายใจประมาณ 16-20 ครั้ง ต่อนาที “การหายใจที่ผิดปกติ” คือ การหายใจที่เร็วมาก ซึ่งอาจเรียกอาการหายใจเร็วว่า “หอบ” ผู้ที่มีอาการหอบจะแสดงอาการเหนื่อยเวลาหายใจเข้าหน้าอกจะบวม บางครั้งมีหน้าเขียว เพราะขาดออกซิเจน

3. การดูแลในกลุ่มอาการเจ็บป่วยที่พบบ่อยในผู้สูงอายุและการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

3.1 อาการหน้ามืด-วิงเวียน-เป็นลม

3.2 อาการลมชัก เมื่อพบเห็นผู้สูงอายุกำลังชัก คนจำนวนมากรู้สึกว่าจะทำอะไร ไม่มีเครื่องมือที่จะช่วยเหลือ การปฐมพยาบาลเบื้องต้นไม่ได้สลัซซ์ซ้อนเพียงแต่ทำเป็นขั้นตอนหลักสำคัญคือป้องกันการได้รับบาดเจ็บจนกว่าจะรู้สึกตัวคืนมา

3.3 อาการท้องร่วง/ท้องเสีย อาหารเป็นพิษ และโรคกระเพาะอาหาร

3.4 อาการเป็นลมหมดสติ อาการผู้ที่เป็นลมหมดสติ คือ ไม่รู้สึกตัว หรือหมดสติ ไปอย่างฉับพลัน หน้าซีด มือเท้าเย็น เหงื่อออก หายใจลึกและช้า ตัวอ่อนปวกเปียก

3.5 อาการบาดเจ็บ มีบาดแผล

3.6 การดูแลผู้สูงอายุที่มีอาการปวดศีรษะ/เวียนหัว เป็นหวัดและภูมิแพ้

4. การดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้

ในกรณีที่ผู้ป่วยไม่รู้สึกตัวหรือไม่สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ ผู้ดูแลและครอบครัวจะต้องช่วยเหลือในการทำกิจกรรมทั้งหมด ได้แก่ การทำความสะอาด การกระตุ้นการรับรู้และความทรงจำ การดื่มน้ำ การดูแลผู้ป่วยใส่สายยางหรือท่อให้อาหาร การรับประทานยา การดูแลผู้ป่วยสูงอายุที่มีเครื่องช่วยหายใจ การขยับถ่าย การดูแลผู้ป่วยใส่สายสวนปัสสาวะ การทำกายภาพบำบัด การสื่อสาร การป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อน การดูแลทางด้านจิตใจและอารมณ์ การจัดสถานที่และสิ่งแวดล้อม และเพศสัมพันธ์

จากการศึกษาการหลักการประเมินผู้สูงอายุและจำแนกผู้สูงอายุเพื่อการช่วยเหลือดูแลนั้น งานวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นการดูแลผู้สูงอายุในกลุ่มที่พึ่งพาตนเองได้ที่มีศักยภาพ ไม่ต้องการพึ่งพา และยังสามารถช่วยเหลือผู้อื่น ชุมชนและสังคมได้

ความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546, หน้า 775) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง ความพอใจ ความชอบใจ ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า Satisfaction โดยความพึงพอใจกับทัศนคติเป็นคำที่มีความหมายคล้ายคลึงกันมาก (Vroom, 1990) ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกภายในที่แต่ละคนใช้เปรียบเทียบระหว่างความคิดเห็นต่อสถานการณ์กับความคาดหวัง ผลที่ได้รับเป็นการตัดสินใจของแต่ละบุคคล (Campbell, 1976) โดยระดับความพึงพอใจของบุคคลเป็นผลมาจากความสนใจและทัศนคติต่อสิ่งที่ทำอยู่ (Good, 1973) ถ้าสถานการณ์ที่เผชิญอยู่มีความเครียดมากจะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจในการทำกิจกรรม นั้น ๆ (Morse, 1953) ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่สามารถแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือความรู้สึกในทางบวกและความรู้สึกในทางลบ สำหรับความรู้สึกในทางบวกเป็นความรู้สึกที่หากเกิดขึ้นแล้วจะทำให้มีความสุข ความรู้สึกทางลบเป็นความรู้สึกที่ผิดหวัง ไม่บรรลุจุดมุ่งหมาย จะเกิดความไม่พึงพอใจ (Shelley, 1975) (pp. 252-268)

ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

Maslow (pp. 35-46) ได้ตั้งทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับการจูงใจ โดยมีสมมติฐานว่า มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอและไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นก็จะเข้ามาแทนที่ ความต้องการของคนเราอาจจะซ้ำซ้อนกัน ความต้องการอย่างหนึ่งอาจจะยังไม่ทั้งหมดไป ความต้องการอีกอย่างหนึ่งก็จะเกิดขึ้นได้ ซึ่งความต้องการจะเป็นไปตามลำดับ ดังนี้ (Maslow, 1954)

1. ความต้องการด้านสรีระ (Physiological Need) เป็นความต้องการขั้นมูลฐานของมนุษย์และเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดสำหรับการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร อากาศ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ความต้องการการพักผ่อน และความต้องการทางเพศ
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Need) เป็นความรู้สึกที่ต้องการความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งรวมถึงความก้าวหน้าและความอบอุ่นใจ
3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Love and Belonging) เมื่อความต้องการทางร่างกายและความต้องการความปลอดภัย ได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของก็จะเริ่มเป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญต่อพฤติกรรมของบุคคล ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ หมายถึง ความต้องการที่จะเข้าร่วมและได้รับการยอมรับ ได้รับความเป็นมิตร และความรักจากเพื่อนร่วมงาน

4. ความต้องการการเห็นตนเองมีคุณค่า (Esteem Need) ความต้องการด้านนี้เป็นความต้องการระดับสูงที่เกี่ยวกับ ความอยากเด่นในสังคม ต้องการให้บุคคลอื่น รวมถึงความเชื่อมั่นในตนเอง ความรู้ ความสามารถ ความเป็นอิสระ และเสรีภาพ

5. ความต้องการที่จะทำความเข้าใจตนเอง (Need for Self-Actualization) เป็นความต้องการที่จะเข้าใจตนเองตามสภาพที่ตนเองเป็นอยู่ เข้าใจถึงความสามารถ ความสนใจ ความต้องการของตนเอง ยอมรับได้ในส่วนที่เป็นจุดอ่อนของตนเอง

McGragor (1960, pp. 33-48) กล่าวว่า โอกาสที่ครูจะได้รับการตอบสนองสิ่งจูงใจมากหรือน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นจึงเป็นการสมควรที่จะได้รับทราบถึงข้อสมมุติฐานที่เกี่ยวกับตัวคนในทัศนะของผู้บริหาร ทั้งนี้เพราะการที่ผู้บริหารโรงเรียนจะเปิดโอกาสให้ครูมีโอกาสตอบสนองสิ่งจูงใจมากน้อยเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อสมมุติฐานหรือความเชื่อของผู้บริหารที่มีต่อตัวคน ข้อสมมุติฐานทั้งสอง คือ ทฤษฎี X และทฤษฎี Y ซึ่งเปรียบเทียบลักษณะของคนให้เห็นในสองทัศนะที่แตกต่างกัน ดังนี้ (McGregor, 1960)

ทฤษฎี X

1. มนุษย์ปกติไม่ชอบทำงานและจะพยายามหลีกเลี่ยงเมื่อมีโอกาส
2. โดยเหตุที่มนุษย์ไม่ชอบทำงานดังกล่าว ดังนั้น เพื่อให้คนได้ปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ จึงต้องใช้วิธีการบังคับ ควบคุม สั่งการ หรือ ช่มชู้ด้วยวิธีการลงโทษต่าง ๆ
3. มนุษย์โดยปกติจะเห็นแก่ตัวเองเป็นสำคัญ จนกระทั่งไม่เอาใจใส่ในความต้องการขององค์การเท่าที่ควร
4. มนุษย์มักมีท่าทีต่อต้านการเปลี่ยนแปลง และมีความต้องการความมั่นคงในการทำงานเหนือว่าสิ่งอื่นใด
5. มนุษย์เมื่อเข้ามาทำงานมักจะขาดความปรารถนา และมักจะถูกพวกไม่เอาไหนชักนำไปในทางเสื่อมเสียได้ง่าย

ความเชื่อเกี่ยวกับทัศนะของคนทั้ง 5 ประการ นี้กำลังจะสูญไปจากสังคมปัจจุบัน เพราะการบริหารงานแบบนี้ไม่มีส่วนช่วยส่งเสริมในทางที่ดีต่อพนักงาน เจ้าหน้าที่ให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน จึงต้องทำความเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ให้ดีกว่าที่พบในข้อสันนิษฐานของทฤษฎี X นี้ McGragor ได้นำแนวความคิดของ Maslow และนำเอาทฤษฎีจูงใจของ Herzberg มาเป็นข้อสนับสนุน ข้อสันนิษฐานใหม่เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์โดยเรียกข้อสันนิษฐานใหม่นี้ว่า ทฤษฎี Y

ทฤษฎี Y

1. คนโดยทั่วไปมิใช่ว่าจะรังเกียจหรือไม่ชอบทำงานเสมอไป คนอาจถือว่าเป็นสิ่งที่สนุกสนาน หรือให้ความเพลิดเพลินได้ด้วยงานต่าง ๆ จะเป็นสิ่งที่ดีหรือเลว ย่อมขึ้นอยู่กับสภาพของการควบคุม และการจัดการอย่างเหมาะสม ก็จะเป็นสิ่งหนึ่งที่สามารถตอบสนองสิ่งจูงใจของคนได้

2. การออกคำสั่ง การควบคุม การบุนบำเหน็จรางวัล การลงโทษทางวินัย มิใช่เป็นวิธีเดียวที่จะให้คนปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงาน คนเราจะปฏิบัติงานตามเป้าหมายขององค์กรต่อเมื่อเขามีความศรัทธาต่อวัตถุประสงค์ขององค์กรนั้น

3. ด้วยเหตุผลดังกล่าว การที่คนยินดียุ่กมัตตนเองต่องานขององค์กร ย่อมมีผลทำให้งานดังกล่าวเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งจูงใจที่จะปฏิบัติงาน

4. ถ้าหากงานต่าง ๆ ได้มีการจัดอย่างเหมาะสมแล้วคนงานจะยอมรับงานดังกล่าว และอยากที่จะรับผิดชอบในผลสำเร็จของงานนั้นด้วย

5. ถ้าหากได้มีการเข้าใจถึงคนโดยถูกต้องแล้วจะเห็นได้ว่า คนโดยทั่วไปจะมีคุณสมบัติที่ดี คือ มีความคิดความอ่านที่ดี มีความฉลาดและมีความคิดริเริ่มที่จะช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ขององค์กรได้อย่างดี

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ เกิดจากความรู้สึกภายในของแต่ละบุคคล ที่มาจากความต้องการของตนเอง ที่เกิดจากแรงจูงใจ ที่พอดีกับความคาดหวังที่ตั้งไว้แล้วบรรลุผล ดังนั้นความพอใจของแต่ละคนจึงอาจแตกต่างกัน

วิธีการวัดความพึงพอใจ

Miller and Salkind (2002, pp. 328–335) ได้รวบรวมวิธีการวัดความพึงพอใจไว้ดังนี้ (Miller and Salkind, 2002)

1. มาตราวัดเจตคติของเทอร์สโตน (Thurstone's qual-appearing interval scale)

เทอร์สโตน ได้เสนอให้รวบรวมข้อความที่แสดงเจตคติต่อที่หมายให้ได้จำนวนมากกว่า 100 ข้อความ โดยให้มีทั้งข้อความที่เป็นนิมานอย่างมาก ข้อความที่เป็นนิมานไม่มากนัก ข้อความที่เป็นกลาง ๆ ข้อความที่เป็นนิเสธไม่มากและข้อความที่เป็นนิเสธอย่างมาก แล้วนำข้อความทั้งหมดไปให้คนกลุ่มใหญ่ตัดสินแบ่งข้อความออกเป็น 11 กลุ่มตามปริมาณความเข้มของความรู้สึกที่มีอยู่ในแต่ละข้อความ โดยผู้ตัดสินใจต้องตัดสินอย่างเป็นปรนัย ไม่นำเจตคติที่ตนมีต่อที่หมายนั้นมาเกี่ยวข้องกับการพิจารณาแบ่งประเภทหรือแบ่งกลุ่มของข้อความ เมื่อได้ข้อความ 11 กลุ่ม ที่มีความเข้มของเจตคติต่าง ๆ กันแล้ว ก็เลือกแต่เฉพาะข้อความที่ผู้ตัดสิน

ส่วนมากเป็นฟังก์ชันนำมาทำเป็นแบบสอบถามเพื่อให้ผู้ตอบระบุว่าเห็นด้วยกับข้อความใด และไม่เห็นด้วยกับข้อความใด

2. มาตรการวัดของลิเคิร์ต (Likert's summated rating scale)

เป็นการจัดให้มีข้อความที่แสดงเจตคติในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง (ข้อความหนึ่ง ๆ จะแสดงทิศทางของเจตคติเพียงทิศทางเดียว คือ นิมาน หรือนิเสถ) แล้วให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น หรือตอบว่า เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย กับข้อความนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด คำตอบของแต่ละข้อความจะมีให้เลือกตอบ 5 ช่วง ตั้งแต่ เห็นด้วยอย่างมาก เห็นด้วย เฉย ๆ หรือยังไม่ได้ตัดสินใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างมาก

มาตรการวัดเจตคติแบบนี้นิยมใช้กันมาก เพราะสร้างได้ง่ายกว่าแบบของเธอร์สตัน และในระยะหลัง ๆ ก็มีการดัดแปลงไปบ้าง เช่น ตัดคำตอบที่เป็นกลาง (ยังไม่ได้ตัดสินใจ) ออกไป ด้วยเหตุผลที่ว่า ผู้ตอบที่ไม่แน่ใจในการประเมินของตน หรือผู้ที่ไม่ต้องการแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกที่แท้จริงมักจะเลือกคำตอบนี้ และในบางครั้งก็มีการเพิ่มช่วงคำตอบเป็น 6-7 หรือ 8-9 ช่วง แล้วแต่จุดประสงค์ของการวัด

3. มาตรการวัดเจตคติของกัทท์แมน (Guttman)

มาตรการวัดเจตคติของกัทท์แมนคือ การจัดให้มีข้อความชุดหนึ่ง ซึ่งแต่ละข้อความ จะแสดงเจตคติในทิศทางเดียวกัน แต่มีความเข้มข้นหรือปริมาณของความรู้สึกแตกต่างกัน ข้อความชุดนี้จะจัดเรียงลำดับความเข้มข้นของเจตคติที่มีอยู่ในแต่ละข้อความไว้ แล้วให้ผู้ตอบเลือกตอบด้วยข้อความใดข้อความหนึ่ง โดยถือว่าคำตอบหรือข้อความที่ผู้ตอบเลือกจะเป็น การยืนยันคำตอบหรือข้อความที่แสดงความเข้มในระดับรองลงไปด้วย เช่น ถ้ามีข้อความที่คล้าย ๆ กับมาตรการวัดระยะทางสังคม คือ การยอมรับเป็นพลเมืองของประเทศ รวม 5 ข้อความ ซึ่งแสดงถึงเจตคตินิมานในระดับความเข้มต่าง ๆ กัน ตั้งแต่มากไปหาน้อย ถ้าผู้ตอบเลือกตอบว่าเป็นเพื่อนสนิท ก็จะสามารถสรุปว่า ผู้ตอบยืนยันไปจนถึงการยอมรับเป็นเพื่อนบ้าน ยอมรับเป็นเพื่อนร่วมงานและยอมรับเป็นพลเมืองของประเทศด้วย ปัจจุบันมาตรการแบบนี้ไม่ได้รับความนิยม เพราะพบมีสภาพความเป็นจริงที่ขัดกับหลักการของมาตรการนี้ คือ พบว่าที่เรายอมรับคน ๆ หนึ่งเป็นเพื่อนสนิทนั้น ไม่ได้หมายความว่าเราจะยอมรับเขาเป็นเพื่อนบ้านและเพื่อนร่วมงานด้วย

การวิจัยนี้จึงได้มีการพัฒนาแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยมีการวัดแบบมาตรการวัดของลิเคิร์ต (Likert's summated rating scale) การแสดงความคิดเห็น ประกอบด้วยข้อความให้เลือกตอบ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยจะวัดความพึงพอใจในด้านหลักสูตรและด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศุภลักษณ์ วิริยะสุมน (2555, หน้า 51) ได้วิจัยพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาญี่ปุ่นเพื่อการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาญี่ปุ่นเพื่อการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก หาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมตามเกณฑ์ 80/80 และศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาสาขาภาษาญี่ปุ่น ชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 7 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามคุณสมบัติผู้เข้าฝึกอบรมที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หลักสูตรฝึกอบรม และแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test ผลการวิจัย พบว่า 1) หลักสูตรฝึกอบรมภาษาญี่ปุ่นเพื่อการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก มีความสอดคล้องและมีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้ 2) ผลการทดลองใช้หลักสูตรการฝึกอบรม พบว่า คะแนนเฉลี่ยด้านความรู้และทักษะของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม 3) หลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 92.28/89/05 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 4) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษาญี่ปุ่นเพื่อการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ศุภลักษณ์ วิริยะสุมน, 2555)

ณัฐริรา ทับทิม (2557, หน้า 30-31) ได้วิจัยสร้างชุดการสอนภาษาญี่ปุ่นเพื่อพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาสำหรับผู้ถือใบอนุญาตไม้กอล์ฟหรือแคดดี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) การสร้างและศึกษาหาประสิทธิภาพของชุดการสอนภาษาญี่ปุ่นสำหรับบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (แคดดี้) ตามเกณฑ์ 80/80 และ 2) เปรียบเทียบทักษะการใช้ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการท่องเที่ยวเชิงกีฬาสำหรับผู้ถือใบอนุญาตไม้กอล์ฟก่อนและหลังใช้ชุดการสอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ แคดดี้จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชุดการสอนเพื่อพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (แคดดี้) และแบบทดสอบ วิธีดำเนินการวิจัย คือ พัฒนาชุดการสอนตามขั้นตอนของ JSP และขั้นตอนการสร้างชุดการสอนที่อ้างอิงจากชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ (2521) พัฒนาแบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ของชุดการสอน หลังจากการปรับปรุงและทดลองใช้ ได้ผลตามเกณฑ์ E1/E2 โดยใช้เกณฑ์ 80/80 ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนภาษาญี่ปุ่นเพื่อพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาสำหรับผู้ถือใบอนุญาตไม้กอล์ฟหรือแคดดี้ที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 89.67/87.70 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และคะแนน

จากการทดสอบก่อนและหลังใช้ชุดการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 (ณัฐริรา ทับทิม, 2557)

ศศิธร บุญอุดมวิวัฒน์ (2558, หน้า 169–176) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับแรงงานไทย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อสร้างและหาดัชนีประสิทธิผลหลักสูตรฝึกอบรม ภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับแรงงานไทย 2) เพื่อทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมภาษาเกาหลีเบื้องต้น สำหรับแรงงานไทย โดย 2.1) เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจภาษาเกาหลีและประเทศเกาหลีของ แรงงานไทยระหว่างก่อนและหลังฝึกอบรม 2.2) เปรียบเทียบความสามารถทางภาษาเกาหลี เบื้องต้นของแรงงานไทยหลังฝึกอบรมกับเกณฑ์ที่กำหนด 2.3) เปรียบเทียบเจตคติต่อภาษาเกาหลี และประเทศเกาหลีของแรงงานไทยระหว่างก่อนและหลังฝึกอบรม 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับแรงงานไทย ดำเนินการโดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ขั้นสร้างและหาดัชนีประสิทธิผลของหลักสูตรฝึกอบรมภาษาเกาหลีเบื้องต้น ขั้นตอนที่ 2 การทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับแรงงานไทย โรงเรียนภาษาพัฒนาอาชีพพิษณุโลก ปีการศึกษา 2557 จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบ เจาะจงแบบแผนการวิจัย คือ One Group Pretest–Posttest Design วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหา ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติการทดสอบที่ ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความพึงพอใจแรงงานที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรม ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นให้ความสำคัญกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ และใช้บทบาทสมมติโดยมี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ ความเป็นมาของหลักสูตร หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร กิจกรรมการฝึกอบรม ระยะเวลาในการฝึกอบรม สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล โดยผู้เชี่ยวชาญประเมินว่าหลักสูตรฝึกอบรมภาษาเกาหลีเบื้องต้น มีความเหมาะสมระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.13) และคู่มือการใช้หลักสูตรฝึกอบรมภาษาเกาหลี เบื้องต้น มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.15) และเมื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมภาษาเกาหลีเบื้องต้นมีดัชนีประสิทธิผลด้านความรู้ ความเข้าใจในภาษาเกาหลี และประเทศเกาหลี เท่ากับ 0.9374 คิดเป็นร้อยละ 93.74

2. ผลการทดลองใช้หลักสูตร พบว่า

2.1 ความรู้ ความเข้าใจในภาษาเกาหลีและประเทศเกาหลี หลังฝึกการอบรม สูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ความสามารถทางภาษาเกาหลีเบื้องต้น หลังฝึกอบรมสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 เจตคติต่อภาษาเกาหลี และประเทศเกาหลี หลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของแรงงานที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับ แรงงานไทย อยู่ในระดับมาก (ศศิธร บุญวุฒวิวัฒน์, 2558)

หัตถริยา เรือนคำ และยุทธศักดิ์ ชื่นใจชน (2559, หน้า 77-94) ได้วิจัยสำรวจ การรับรู้การเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะของวิทยาลัยพาณิชยการบึงพระพิบูลย์โลก โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เปรียบเทียบการเรียนรู้ของผู้เรียนและผู้สอนของวิทยาลัยพาณิชยการ บึงพระ พิบูลย์โลก ต่อภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะและภาษาอังกฤษทั่วไป 2) ศึกษา ความพร้อมของผู้เรียนและผู้สอนต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ 3) ศึกษาความต้องการของผู้เรียนและผู้สอนต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อ วัตถุประสงค์เฉพาะ 4) ศึกษาปัญหาที่พบในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์ เฉพาะ และ 5) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อ วัตถุประสงค์เฉพาะ โดยกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้คือ นักศึกษา จำนวน 160 คน และอาจารย์ จำนวน 5 คน จากวิทยาลัยพาณิชยการบึงพระพิบูลย์โลก เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า 1) ทั้งผู้เรียนและผู้สอนมีการรับรู้ที่ดี ต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์ โดยผู้เรียนรู้ว่าภาษาอังกฤษเพื่อ วัตถุประสงค์เฉพาะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มี ความพร้อมกับการแข่งขันในตลาดฝีมือแรงงาน อาเซียน ในขณะที่ผู้สอนรับรู้ถึงเป้าหมายสูงสุดของการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์ เฉพาะที่มีความชัดเจนกว่าภาษาอังกฤษทั่วไป 2) ผู้เรียนมีความพร้อมต่อการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะมากกว่าผู้สอน ซึ่งทั้งผู้เรียนและผู้สอนมีความเห็นตรงกันว่า ความพร้อมในพื้นฐานภาษาอังกฤษที่ดีสามารถพัฒนาไปสู่ความสำเร็จในภาษาอังกฤษเพื่อ วัตถุประสงค์เฉพาะ 3) ผู้เรียนต้องการให้ผู้สอนพัฒนาความรู้ความสามารถในทักษะภาษาอังกฤษ รวมทั้งความเชี่ยวชาญในเนื้อหารายวิชา ในขณะที่ผู้สอนต้องการ ให้การเรียนการสอน ภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ เน้นการฝึกฝนทักษะทางภาษาควบคู่ไปกับการบูรณาการ เนื้อหาอื่น ๆ เข้าไปในหลักสูตร 4) ปัญหาที่พบในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อ วัตถุประสงค์เฉพาะของผู้เรียนคือ การขาดแคลนผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชาใน ขณะที่ผู้สอนมีปัญหาด้านการขาดโอกาสในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน หรือในสถานที่ทำงาน และ 5) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

เพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะของผู้เรียนคือ ความต้องการเรียนของผู้เรียน สื่อและวิธีการสอนที่เหมาะสม แรงจูงใจในการเรียนของผู้เรียน ทักษะความสามารถในการเรียนของผู้เรียน และความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาของผู้สอน ในขณะที่ผู้สอนให้ความสำคัญกับสื่อและวิธีการสอนที่เหมาะสม ความต้องการของผู้เรียน ความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาของผู้สอน ทักษะความสามารถในการเรียนของผู้เรียน และความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ของผู้สอน (ทัตทริยา เรือนคำ และยุทธศักดิ์ ชื่นใจชน, 2559)

ทิแหล่ง เวียง (2559, หน้า 71-74) การพัฒนาหลักสูตรภาษาเวียดนามเบื้องต้นเพื่อสื่อสาร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรภาษาเวียดนามเบื้องต้นเพื่อการสื่อสาร 2) ประเมินหลักสูตรภาษาเวียดนามเบื้องต้นเพื่อการสื่อสาร โดยพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาเวียดนามจากการใช้หลักสูตร และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร มีขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรเป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดรงเรียนบ้านระกาย สำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หลักสูตรภาษาเวียดนามเบื้องต้นเพื่อการสื่อสาร หน่วยการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษา พบว่า ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ได้แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาหลักสูตร การสอนภาษาต่างประเทศ การสอนภาษาเวียดนาม ภาษาเพื่อการสื่อสาร ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรภาษาเวียดนามเบื้องต้นเพื่อการสื่อสาร โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า หลักสูตรประกอบด้วยเหตุผลและความจำเป็นจุดมุ่งหมาย ผลการเรียนรู้ เนื้อหา การจัดการเรียนการสอน การประเมินผล สื่อการเรียนการสอน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 ทุกองค์ประกอบ แสดงว่าหลักสูตรภาษาเวียดนามเบื้องต้นเพื่อการสื่อสารมีความสอดคล้อง ขั้นตอนที่ 3 การนำหลักสูตรไปใช้ การตรวจสอบคุณภาพของหน่วยการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า หน่วยการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม เท่ากับ 4.86 แสดงว่าหน่วยการเรียนรู้มีความเหมาะสมมากที่สุด ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลหลักสูตร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังจากการใช้หลักสูตรมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 30.68 คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 76.66 ซึ่งอยู่ในระดับดีและนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด (ทิแหล่ง เวียง, 2559)

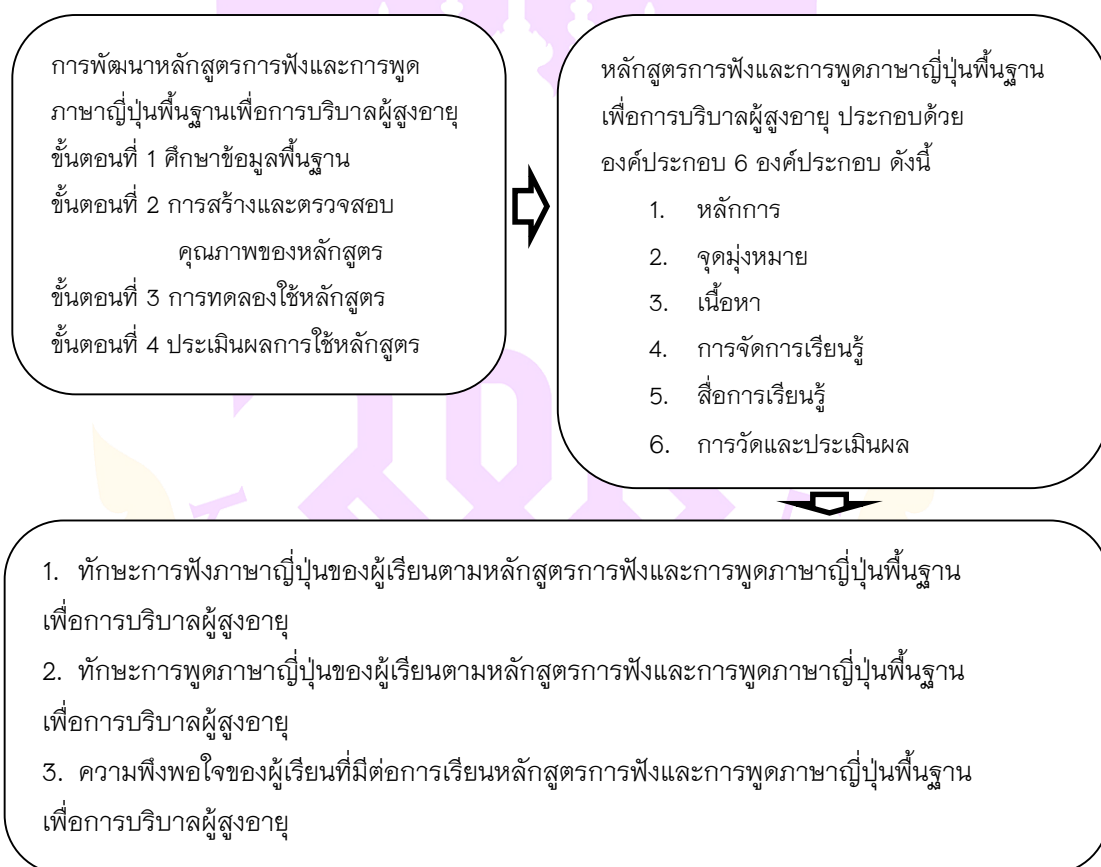
เชียรชัย หลิมเจริญ, Katsuyuki Takahashi และอ้อมฉจิต แป้นศรี (2560, หน้า 30-38) ได้พัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาญี่ปุ่นเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโปรแกรมอังกฤษ-ญี่ปุ่น โรงเรียนธาดานารายณ์วิทยา จังหวัดสกลนคร แบ่งเป็น กลุ่มทดลอง จำนวน 20 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แผนการจัด กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบจิกซอว์ประยุกต์และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบจิกซอว์ ทดสอบก่อนและหลังเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบจิกซอว์ประยุกต์ ผลการศึกษา พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือแบบจิกซอว์ประยุกต์ และนักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียน โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือแบบจิกซอว์มีคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาญี่ปุ่นเพื่อความเข้าใจหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนที่ใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือแบบจิกซอว์ประยุกต์ มีคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาญี่ปุ่นเพื่อความเข้าใจหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมเรียนที่ใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือแบบจิกซอว์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 19.10 คะแนน และกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 13.35 คะแนน และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือแบบจิกซอว์ประยุกต์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก (เชียรชัย หลิมเจริญ, Katsuyuki Takahashi และอ้อมฉจิต แป้นศรี, 2560)

นลธวัช คชสิทธิ์ (2562, หน้า 1-10) พัฒนาการจดจำคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เกมจับคู่ภาพ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ เกมจับคู่ภาพภาษาญี่ปุ่น แบบทดสอบวัดความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน และ แบบสอบถามความคิดเห็นต่อเกมจับคู่ภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการโดยใช้สถิติ t-test แบบ Dependent ผลการวิจัย พบว่า แบบทดสอบวัดความรู้หลังเรียนมีคะแนนสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการใช้เกมจับคู่ภาพประกอบการจดจำคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นสามารถพัฒนาการจดจำคำศัพท์ ภาษาญี่ปุ่นได้ นอกจากนี้โดยภาพรวมจากแบบสอบถามความคิดเห็นต่อเกมจับคู่ภาพของนักศึกษามีคะแนน เฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งนักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุดในด้านกิจกรรมการเรียนรู้ รองลงมาคือด้านเนื้อหา สาระการเรียนรู้และด้านสื่อการเรียนรู้ ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าเกมจับคู่ภาพช่วยพัฒนาการจดจำคำศัพท์ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ (นลธวัช คชสิทธิ์, 2562)

จากการทบทวนเอกสารวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงกำหนดการวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร และ ขั้นตอนที่ 4 ประเมินผลการใช้หลักสูตร กำหนดการประเมินจากผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังภาพ

ภาพ 2 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

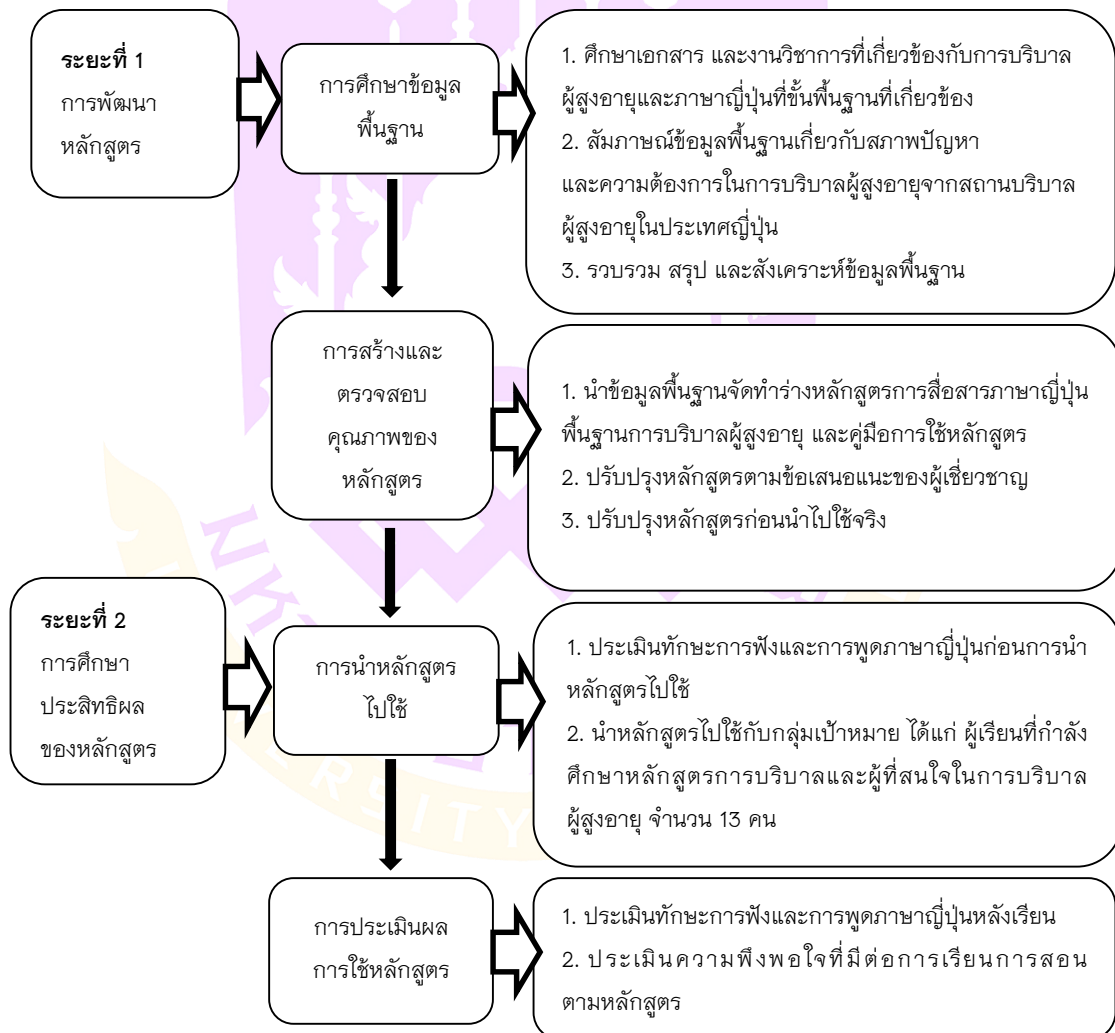
วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในลักษณะการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนดำเนินการ 2 ระยะ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร

ระยะที่ 2 การศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตร

โดยปรากฏรายละเอียดการดำเนินงาน ดังภาพ 3

ภาพ 3 แสดงการดำเนินงานวิจัย

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร

การวิจัยในระยะที่ 1 นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและเพื่อสร้างและหาคุณภาพของหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ โดยมีขั้นตอนและดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากร

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารผู้สูงอายุในประเทศญี่ปุ่นทั้งชาวไทยและชาวญี่ปุ่น ในช่วงปี พ.ศ. 2563

1.2 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่

1.2.1 ผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการบริหารผู้สูงอายุในประเทศญี่ปุ่น ทั้งชาวไทยและชาวญี่ปุ่น ในช่วงปี พ.ศ. 2563 จำนวน 5 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) บุคลากรที่ปฏิบัติงานบริหารผู้สูงอายุ ณ โรงพยาบาลโจไซ เมืองอิบารากิ ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นโรงพยาบาลที่มีการให้บริการดูแลผู้สูงอายุ และเปิดรับผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารผู้สูงอายุชาวไทย นอกจากนี้จากนี้โรงพยาบาลโจไซ ได้ทำบันทึกข้อตกลงร่วมกับโรงพยาบาลแม่สาย จังหวัดเชียงราย ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางความรู้ทางการแพทย์ และบุคลากรระหว่างกันมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 จนถึงปัจจุบัน โดยเป็นผู้ปฏิบัติงานชาวญี่ปุ่น 4 คน ชาวไทย 1 คน ที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงานด้านการบริหารผู้สูงอายุไม่น้อยกว่า 5 ปี

1.2.2 ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร จำนวน 3 คน ประกอบไปด้วยอาจารย์ด้านหลักสูตรการสอน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารผู้สูงอายุ 1 คน และอาจารย์ผู้สอนภาษาญี่ปุ่น 1 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) โดยกำหนดเกณฑ์ของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1.2.3 อาจารย์ด้านหลักสูตรและการสอน ได้แก่ ครูหรืออาจารย์ที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาด้านหลักสูตรและการสอนในระดับปริญญาเอก หรือมีประสบการณ์ทำงานด้านหลักสูตรและการสอน อย่างน้อย 5 ปี

1.2.4 ผู้เชี่ยวชาญด้านการพยาบาลผู้สูงอายุ ได้แก่ อาจารย์หรือพยาบาลที่มีคุณวุฒิทางด้านการพยาบาลหรือการบริหาร และมีประสบการณ์สอนด้านการพยาบาลหรือการบริหารผู้สูงอายุ อย่างน้อย 5 ปี

1.2.5 อาจารย์ด้านการสอนภาษาญี่ปุ่น ได้แก่ ครู อาจารย์ที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาด้านภาษาญี่ปุ่น และมีประสบการณ์สอนภาษาญี่ปุ่น อย่างน้อย 5 ปี

1.3 กลุ่มตัวอย่างเพื่อการทดลองเบื้องต้น (Pilot Study) ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลแม่สาย จำนวน 10 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection)

เลือกจากพยาบาลวิชาชีพที่สมัครใจ ไม่ได้เป็นกลุ่มเป้าหมายในการประเมินประสิทธิภาพหลักสูตร และมีคุณลักษณะใกล้เคียงกันกับกลุ่มเป้าหมาย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1.1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารหลักสูตรผู้สูงอายุ โดยแบ่งเป็น 3 ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สภาพปัญหาของผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารหลักสูตรผู้สูงอายุในประเทศญี่ปุ่น ได้แก่ ด้านการบริหารหลักสูตรผู้สูงอายุ ด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่น และด้านอื่น ๆ

ตอนที่ 3 ความต้องการเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารหลักสูตรผู้สูงอายุ ได้แก่ ด้านการบริหารหลักสูตรผู้สูงอายุ ด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่น และด้านอื่น ๆ

2.1.2 ร่างหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารหลักสูตรผู้สูงอายุและคู่มือการใช้หลักสูตร จำนวน 5 หน่วย หน่วยละ 4 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 20 ชั่วโมง

2.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.2.1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารหลักสูตรผู้สูงอายุ มีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

1) ศึกษาค้นคว้าบทความ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแบบบันทึกการสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารหลักสูตรผู้สูงอายุ

2) ร่างแบบสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารหลักสูตรผู้สูงอายุโดยมีแนวทางการสัมภาษณ์

3) นำแบบสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารหลักสูตรผู้สูงอายุให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และความครอบคลุมของประเด็นคำถาม ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

4) แปลแบบสัมภาษณ์แปลเป็นภาษาญี่ปุ่นโดยผู้วิจัยเป็นผู้แปลเอง จากนั้นตรวจสอบการแปลโดยผู้เชี่ยวชาญที่เป็นอาจารย์ผู้สอนภาษาญี่ปุ่น 1 คน และมีการแปลย้อนกลับ (Backward Translation) จากภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทย โดยชาวญี่ปุ่นผู้ที่สามารถใช้

ภาษาญี่ปุ่นและไทยได้เป็นอย่างดี แล้วนำมาเปรียบเทียบชุดต้นฉบับกับชุดที่แปลย้อนกลับ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมถูกต้องก่อนนำไปใช้สัมภาษณ์

5) จัดพิมพ์และนำไปใช้

2.2.2 ร่างหลักสูตรหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐาน เพื่อการบริหารผู้สูงอายุ และคู่มือการใช้หลักสูตร มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและคู่มือการใช้หลักสูตร

2) ศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรการยกระดับฝีมือสาขาภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสารในประชาคมอาเซียน (Japanese for Communication in ASEAN) (กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน, 2560) และหลักสูตรการฝึกเตรียมเข้าทำงานสาขาผู้ดูแลผู้สูงอายุ (Older Person Caregiver) (กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน, 2560)

3) สังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานหลักสูตรที่ได้จากการสัมภาษณ์สภาพปัญหาและความต้องการด้านการบริหารผู้สูงอายุของผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารผู้สูงอายุในประเทศญี่ปุ่น นำมาจัดทำร่างหลักสูตรการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

4) ร่างหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ โดยมีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) เนื้อหา 4) การจัดการเรียนรู้ 5) สื่อการเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผล ซึ่งหลักสูตรจะประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ทั้งหมด 5 หน่วยการเรียนรู้ ใช้เวลาเรียนทั้งหมด 20 ชั่วโมง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 2 แสดงเวลาเรียนหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐาน เพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

หน่วยที่	ชื่อหน่วย	เวลาเรียน (ชั่วโมง)
1	ภาษาญี่ปุ่นในชีวิตประจำวันของผู้บริหาร	4
2	ภาษาญี่ปุ่นเกี่ยวกับอวัยวะและการทำความสะอาดร่างกาย	4
3	ภาษาญี่ปุ่นเกี่ยวกับโรคและอาการที่ผู้สูงอายุเป็น	4
4	ภาษาญี่ปุ่นเกี่ยวกับหน้าที่ผู้บริหาร	4
5	ภาษาญี่ปุ่นในสถานบริหาร	4
รวม		20

5) ร่างคู่มือการใช้หลักสูตร โดยมีองค์ประกอบหลัก 2 องค์ประกอบ ได้แก่ คำชี้แจงการใช้หลักสูตร และหน่วยการเรียนรู้จำนวน 5 หน่วยการเรียนรู้

6) ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตรและคู่มือการใช้หลักสูตรในด้านหลักการ ระยะเวลา เนื้อหา ความครบถ้วนขององค์ประกอบของหลักสูตร ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

7) นำร่างหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุและคู่มือการใช้หลักสูตรไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย อาจารย์ด้านหลักสูตรการสอน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารผู้สูงอายุ 1 คน และอาจารย์สอนภาษาญี่ปุ่น 1 คน ตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตรและคู่มือการใช้หลักสูตร โดยผู้วิจัยใช้แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรและคู่มือการใช้หลักสูตร ตามองค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ ด้านหลักการ ด้านจุดมุ่งหมาย ด้านเนื้อหา ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล และองค์ประกอบของคู่มือการใช้หลักสูตร ได้แก่ คำชี้แจงและแนวการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในลักษณะเป็นแบบปลายเปิดร่วมด้วย แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรมีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 5 ระดับ (สมบูรณ์ ดันยะ, 2545) คือ

5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง เหมาะสมมาก

3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

แปลความหมายของความเหมาะสมของหลักสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

4.51-5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง เหมาะสมมาก

2.51-3.50 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง เหมาะสมน้อย

1.00-1.50 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

โดยผลจากการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญพบว่า หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$,

S.D. = 0.50) และคู่มือการใช้หลักสูตร พบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.54)

8) นำหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุและคู่มือการใช้หลักสูตรทดลองใช้กับพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลแม่สาย จำนวน 10 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จากพยาบาลวิชาชีพที่สมัครใจไม่ได้เป็นกลุ่มเป้าหมายในการทดลองใช้หลักสูตร และมีคุณลักษณะใกล้เคียงกันกับกลุ่มตัวอย่างในระยะที่ 2 เพื่อศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำไปใช้และเพื่อตรวจสอบในด้านการใช้ภาษา ระยะเวลาที่ใช้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ความเหมาะสมของเนื้อหาของกิจกรรมและการวัดและประเมินผลก่อนการนำไปใช้จริง จากนั้นจึงปรับปรุงหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุและคู่มือการใช้หลักสูตร

9) ปรับปรุงหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ และคู่มือการใช้หลักสูตร โดยผู้วิจัยได้ปรับปรุงหลักสูตร ดังนี้

9.1) การจัดลำดับเนื้อหาให้มีความกระชับและเข้าใจง่ายรวมทั้งปรับลดเนื้อหาที่ไม่จำเป็น

9.2) วิธีการสอน ปรับกิจกรรมโดยเน้นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้มีการฝึกฟังและพูดมากขึ้น และใช้การจำลองสถานการณ์

9.3) ปรับการใช้สื่อการสอนจากเดิมที่เป็นเสียงบทสนทนาอย่างเดียวเป็นวีดีโอที่เห็นภาพการพูดตอบโต้กันระหว่างผู้สูงอายุและผู้บริหาร เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เห็นภาพการสนทนาในสถานการณ์จริงในการปฏิบัติหน้าที่การบริหารผู้สูงอายุในประเทศญี่ปุ่นมากขึ้น รวมทั้งใช้สื่อที่เป็นของจริงมากขึ้น

9.4) คู่มือการใช้หลักสูตรได้ปรับปรุง ดังนี้

9.5) เพิ่มบทบาทหน้าที่ของผู้เรียนลงในคู่มือการนำหลักสูตรไปใช้

9.6) เพิ่มระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในหน่วยที่ 1 ให้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการในการบริหารผู้สูงอายุจากผู้บริหารบริหารผู้สูงอายุในประเทศญี่ปุ่น ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อ

การบริหารผู้สูงอายุจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา จัดส่งและประสานงานเพื่อขอ สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติการบริหารผู้สูงอายุในโรงพยาบาลใจไซ ประเทศญี่ปุ่น หลังจากนั้นผู้วิจัย สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างผ่านระบบออนไลน์

3.2 การตรวจสอบคุณภาพของร่างหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐาน เพื่อการบริหารผู้สูงอายุและคู่มือการใช้หลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา จัดส่งและประสานงานเพื่อขอตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ จัดส่งเครื่องมือ แก่ผู้เชี่ยวชาญและรับคืนด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้โดยผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 ผลการศึกษาเอกสารหลักสูตรการยกระดับฝีมือสาขาภาษาญี่ปุ่นเพื่อ การสื่อสารในประชาคมอาเซียน (Japanese for Communication in ASEAN) (กรมพัฒนาฝีมือ แรงงาน กระทรวงแรงงาน, 2560ก) และหลักสูตรการฝึกเตรียมเข้าทำงานสาขาผู้ดูแลผู้สูงอายุ (Older Person Caregiver) (กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน, 2560ข) วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4.2 ผลการสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการฟังและ การพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

4.3 ผลการประเมินความเหมาะสมของร่างหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่น พื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุและคู่มือการใช้หลักสูตร วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การหาค่าเฉลี่ย (สุภา ศิลิศร และคณะ, 2545) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$$\frac{\sum x}{n}$$

แทน ผลรวมคะแนนทั้งหมด

$$n$$

แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

5.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (สุภา ศิลิศร และคณะ, 2545) โดยใช้สูตร

$$S. D. = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

Σx^2	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
$(\Sigma x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 2 การศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตร

การวิจัยในระยะที่ 2 ประสิทธิภาพของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์วิจัยเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุก่อนและหลังการใช้หลักสูตร และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตร การฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ โดยมีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในระยะที่ 2 ได้แก่ ผู้เรียนที่กำลังศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยพยาบาลและหลักสูตรการบริหารในสถาบันการศึกษาภาครัฐและเอกชนในจังหวัดเชียงรายและพะเยา และผู้ที่สนใจเข้าร่วมพัฒนาความสามารถในการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุในช่วง ปี พ.ศ. 2563

1.2 กลุ่มเป้าหมายในระยะที่ 2 ได้แก่ ผู้เรียนหลักสูตรการบริหารผู้สูงอายุ และผู้ที่สนใจเข้าร่วมพัฒนาความสามารถในการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ โดยกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกกลุ่มเป้าหมายอย่าง ดังนี้

1.2.1 ผู้ที่กำลังอยู่ระหว่างการศึกษา หรือผู้ที่มีประสบการณ์ หรือผ่านหลักสูตรการพยาบาล และหลักสูตรการบริหาร หรือผู้สนใจในการบริหารผู้สูงอายุ

1.2.2 กลุ่มเป้าหมายยินยอมสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัย

1.2.3 ผู้ที่ไม่มีพื้นฐานทางด้านการใช้ภาษาญี่ปุ่น

จากคุณสมบัติเบื้องต้น ได้กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพ และพนักงานผู้ช่วยเหลือคนไข้ โรงพยาบาลแม่สาย จำนวน 13 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จากผู้เรียนที่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1.1 แบบประเมินทักษะการฟังภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ มีลักษณะเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบจำนวน 20 ข้อ ข้อละ 2 ตัวเลือก ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน

2.1.2 แบบประเมินทักษะการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 20 ข้อ

2.1.3 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่น มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 4 ด้าน ด้านละ 5 ข้อ รวมทั้งหมด 20 ข้อ

2.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือแต่ละชุด ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.2.1 แบบประเมินทักษะการฟังภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ ผู้วิจัยพัฒนาดังนี้

1) ศึกษาค้นคว้าบทความ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแบบประเมินทักษะการฟังภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

2) กำหนดการทดสอบการฟัง 2 ชนิด ได้แก่ การทดสอบการฟังที่แท้จริง (pure listening test) และการทดสอบความเข้าใจจากการฟัง (Listening Comprehension Test) Hubbard (1983, pp. 263–265) วัดประเมินผลแบบทดสอบประเภทเลือกคำตอบ (Selection Type) ข้อสอบแบบถูก-ผิด (True-False) ถูกได้ 1 คะแนน ผิดได้ 0 คะแนน (Hubbard, 1983)

3) นำแบบประเมินทักษะการฟังภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบในด้านความเหมาะสมของภาษาและปรับแก้ไขตามคำแนะนำ

4) นำแบบประเมินทักษะการฟังภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบจำนวน 3 คน ประกอบด้วย อาจารย์ด้านหลักสูตรการสอน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารผู้สูงอายุ 1 คน และอาจารย์ผู้สอนภาษาญี่ปุ่น 1 คน นำมาปรับปรุงแก้ไข จนได้ค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.5 โดยใช้เกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสม

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสม

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามไม่มีความเหมาะสม

แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ หาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อ กับจุดประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence หรือ IOC) โดยได้ค่าสอดคล้องระหว่าง 0.6 ขึ้นไป

5) นำแบบประเมินทักษะการฟังภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ ไปทดลองใช้ (Try out) กับพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลแม่สาย จำนวน 10 คน

ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) เลือกจากพยาบาลวิชาชีพที่สมัครใจ ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการประเมินประสิทธิภาพหลักสูตร และมีคุณลักษณะใกล้เคียงกันกับกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ สูตร KR -20 เพื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบประเมิน ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทักษะการฟังภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ เท่ากับ 0.79

2.2.2 แบบประเมินทักษะการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ ผู้วิจัยพัฒนา ดังนี้

1) ศึกษาค้นคว้าบทความ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแบบประเมินทักษะการฟังภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

2) กำหนดประเด็นในการประเมินทักษะการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ ประกอบด้วย บทสนทนาที่ใช้ภาษาญี่ปุ่นในชีวิตประจำวัน การทำความเข้าใจโครงสร้างกับอวัยวะต่าง ๆ การสื่อสารกับผู้สูงอายุ หน้าที่ของผู้บริหารและภาษาสุภาพในที่ทำงาน

3) ประเมินทักษะการพูดจากการพูดได้ตอบด้วยคำสั้น ๆ ง่าย ๆ ในการสื่อสารระหว่างบุคคลตามแบบที่ฟัง บทสนทนาที่ใช้ในการทักทาย กล่าวลา ขอขอบคุณ ขอโทษ และประโยคหรือข้อความที่ใช้แนะนำตนเองบอกความต้องการง่าย ๆ ของตนเองตามแบบที่ฟังคำศัพท์ สำนวน และประโยคที่ใช้บอกความต้องการพูด ขอและให้ข้อมูลง่าย ๆ เกี่ยวกับตนเอง วัดประเมินผลโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนของฮิลด์สัน (Hilsdon, 1991, pp.190-191) แบบมาตราส่วน (Likert Scale) มี 5 ระดับ (Hilsdon, 1991)

ระดับ 5 หมายถึง ดีเยี่ยม

ระดับ 4 หมายถึง ดีมาก

ระดับ 3 หมายถึง พอใช้

ระดับ 2 หมายถึง ผ่าน

ระดับ 1 หมายถึง อ่อนมาก

ระดับ 0 หมายถึง ใช้ไม่ได้

เกณฑ์การตัดสินระดับคะแนน ใช้เกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ผู้เรียนสามารถสนทนาได้คล่อง
ผิดหลักไวยากรณ์เพียงเล็กน้อย

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.59 หมายถึง ผู้เรียนสามารถสนทนาได้คล่อง
แม้ว่าจะผิดหลักไวยากรณ์ก็ตาม

คะแนนเฉลี่ย 2.50–3.59 หมายถึง ผู้เรียนสามารถสนทนาได้ดีพอสมควร แต่มีความยุ่งยากในการพูดบ่อยครั้ง

คะแนนเฉลี่ย 1.50–2.59 หมายถึง ผู้เรียนสามารถสนทนาได้แต่ไม่คล่อง

คะแนนเฉลี่ย 1.00–1.49 หมายถึง ผู้เรียนไม่สามารถสนทนาให้เข้าใจได้

คะแนนเฉลี่ย 0.00–0.99 หมายถึง ผู้เรียนไม่สามารถสื่อสารได้เลย

4) นำแบบประเมินทักษะการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบด้านภาษา ความสอดคล้องของเนื้อหา ความเหมาะสมของเกณฑ์ตามที่ตั้งไว้ และปรับแก้ไขตามคำแนะนำ

5) นำแบบประเมินทักษะการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ประกอบด้วย อาจารย์ด้านหลักสูตรการสอน 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารผู้สูงอายุ 1 คน และอาจารย์ผู้สอนภาษาญี่ปุ่น 1 ท่าน นำมาปรับปรุงแก้ไขจนได้ค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.5 โดยใช้เกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสม

ให้คะแนน 0 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามมีความเหมาะสม

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าคำถามไม่มีความเหมาะสม

6) แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ หาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence หรือ IOC) โดยได้ค่าความสอดคล้อง 0.6 ขึ้นไป

2.2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตร การฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1) ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดประเด็นต่าง ๆ ในการสร้างเครื่องมือ

2) กำหนดประเด็นในการประเมินความพึงพอใจที่มีการเรียนตามหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุที่จากการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 1) ด้านเนื้อหา 2) ด้านสื่อการสอน 3) ด้านการจัดการเรียนรู้ และ 4) ด้านการวัดและประเมินผล

3) สร้างและออกแบบแบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 20 ข้อ กำหนดลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน (Likert Scale) มี 5 ระดับ (สมบุรณ์ ดันยะ, 2549, หน้า 161–162) คือ

5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง เหมาะสมมาก

3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

แปลความหมายของความเหมาะสมของหลักสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 103)

4.51-5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง เหมาะสมมาก

2.51-3.50 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง เหมาะสมน้อย

1.00-1.50 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

4) นำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่น ให้อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และความครอบคลุมของประเด็นคำถาม

5) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content) ตามประเด็นข้อคำถามแต่ละข้อ แล้วทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยใช้เกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามวัดจุดประสงค์/เนื้อหานั้น

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดจุดประสงค์/เนื้อหานั้น

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่วัดจุดประสงค์/เนื้อหานั้น

6) แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ หาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์หรือเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence หรือ IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.60 ขึ้นไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อขอเข้าดำเนินการวิจัยจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ไปยังสถาบันการศึกษาโรงเรียนบริหารและโรงพยาบาลแม่สาย ประสานงานกับกลุ่มเป้าหมาย

3.2 ปฐมนิเทศ กลุ่มเป้าหมายเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทดลองใช้หลักสูตร การฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ ตลอดจนเงื่อนไขการเข้าร่วม กิจกรรมการเรียนรู้ หลักเกณฑ์ในการวัดและประเมินผล

3.3 ประเมินทักษะการฟังและแบบประเมินทักษะการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐาน เพื่อการบริหารผู้สูงอายุโดยใช้แบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างกับกลุ่มเป้าหมายก่อนการดำเนินการ ในระยะที่ 2

3.4 ดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อ การบริหารผู้สูงอายุและคู่มือการใช้หลักสูตรกับกลุ่มเป้าหมายระหว่างวันที่ 12-23 ตุลาคม พ.ศ. 2563

3.5 หลังจากเสร็จสิ้นการทดลองใช้หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐาน เพื่อการบริหารผู้สูงอายุและคู่มือการใช้หลักสูตรแล้วผู้วิจัยนำประเมินทักษะการฟังและการพูด ภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุกับกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งประเมินความพึงพอใจ ของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหาร ผู้สูงอายุ โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การเปรียบเทียบคะแนนประเมินทักษะการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นตาม หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ วิเคราะห์โดยใช้ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 ความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรการฟังและ การพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ วิเคราะห์จากโดยใช้สถิติและค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

5.1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.1.1 ค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) โดยใช้สูตร

$$\mu = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ μ	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	แทน	จำนวนกลุ่มประชากร

5.1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) โดยใช้สูตร

$$\rho = \sqrt{\frac{(x-\bar{x})^2}{n-1}}$$

เมื่อ ρ	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X	แทน	ค่าของคะแนนที่นำมาคำนวณค่าเฉลี่ย
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
N	แทน	จำนวนกลุ่มประชากร

5.2 สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

5.2.1 ความเชื่อมั่นโดยการคำนวณหาดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Item-Objective Congruence: IOC)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ $\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ เกณฑ์การตัดสินค่า IOC

ถ้ามีค่า 0.50 ขึ้นไป แสดงว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงจุดประสงค์ หรือตรงตามเนื้อหา นั่น แสดงว่า ข้อคำถามข้อนั้นใช้ได้

5.2.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้ สูตร KR-20 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2539)

$$R_{tt} = \frac{K}{K-1} \left(\frac{\sum pq}{S^2} \right)$$

R_{tt}	แทน	ความเที่ยงของแบบทดสอบ
K	แทน	จำนวนข้อสอบ
p	แทน	ความยากง่ายของข้อสอบแต่ละข้อ (สัดส่วนที่ตอบถูก)
q	แทน	สัดส่วนที่ตอบผิด (1-p)
S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมของแบบทดสอบ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ
ดำเนินการในลักษณะการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์
ข้อมูล และนำเสนอผลของการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหาร
ผู้สูงอายุ

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการฟังและการพูด
ภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

2. ผลการสร้างและหาคุณภาพของหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐาน
เพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐาน
เพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นตามหลักสูตรการฟัง
และการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหาร
ผู้สูงอายุ

ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการฟังและการพูด
ภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่น
พื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหาร
ผู้สูงอายุ ณ โรงพยาบาลใจไซ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ชาวไทย 1 คน ชาวญี่ปุ่น 4 คน ซึ่งมี
ประสบการณ์ทำงานในด้านการบริหารผู้สูงอายุ ไม่น้อยกว่า 5 ปี ผลการสัมภาษณ์ ปรากฏ
ดังนี้

1. สภาพปัญหาของผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารผู้สูงอายุในประเทศญี่ปุ่น

1.1 ปัญหาด้านการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารผู้สูงอายุในประเทศ
ญี่ปุ่น พบว่า ผู้ปฏิบัติงานขาดความเข้าใจบทบาทหน้าที่การดูแลผู้สูงอายุของญี่ปุ่นซึ่งมี
ความแตกต่างจากของไทย ขาดความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงทางสภาพร่างกายที่ทำให้

การสื่อสารเชิงซ้ำของผู้สูงอายุญี่ปุ่น เช่น อาการหลงลืม ข้อควรระวังการดูแลผู้สูงอายุที่มีความแตกต่างกันเฉพาะบุคคล มารยาทในที่ทำงาน การสื่อสารกับผู้รับบริการและผู้ร่วมงาน

1.2 ปัญหาด้านการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่นของผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารผู้สูงอายุในประเทศญี่ปุ่น พบว่า ต้องใช้ภาษาญี่ปุ่นในการสื่อสาร ต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคำศัพท์เฉพาะทางการบริหารผู้สูงอายุ เช่นเกี่ยวกับโรค อาการ

1.3 ปัญหาด้านอื่น ๆ ผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารผู้สูงอายุในประเทศญี่ปุ่น พบว่าขาดความเข้าใจลักษณะผู้สูงอายุญี่ปุ่น ข้อควรระวังการดูแลผู้สูงอายุที่มีความแตกต่างกันเฉพาะบุคคล มารยาทในที่ทำงาน การสื่อสารกับผู้รับบริการและผู้ร่วมงาน

2. ความต้องการผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารผู้สูงอายุในประเทศญี่ปุ่น

ความต้องการเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุต้องการให้มีการสอนลักษณะการทำงานที่ด้านการบริหารผู้สูงอายุ วัฒนธรรม ข้อควรระวัง มารยาทที่แตกต่างกันระหว่างของประเทศญี่ปุ่นกับประเทศไทย ภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานในชีวิตประจำวัน ภาษาญี่ปุ่นที่เกี่ยวกับหน้าที่การบริหารผู้สูงอายุ คำศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับการดูแลร่างกาย โรค อาการของผู้สูงอายุ การพูดสื่อสารในชีวิตประจำวัน ตัวเลข จำนวนที่ใช้กับสถานการณ์ต่าง ๆ มารยาท ภาษาสุภาพในที่ทำงาน และอื่น ๆ

3. แนวทางการแก้ไข้ปัญหา

3.1 ด้านการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารผู้สูงอายุ พบว่า ผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการบริหารผู้สูงอายุในประเทศญี่ปุ่นควรมีความรู้ด้านการบริหารพื้นฐาน มีใจรักงานด้านบริหาร มีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างผู้สูงอายุชาวไทยกับชาวญี่ปุ่น

3.2 ด้านการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่นของผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารผู้สูงอายุ พบว่าควรมีหลักสูตรสอนการฟังและการพูดเพื่อการให้บริการที่มีคุณภาพและแก้ไข้ปัญหาการพูดที่มีความเฉพาะในการออกเสียงที่มีความยากสำหรับชาวต่างชาติ คำศัพท์เฉพาะด้านการบริหารที่มีความคล้ายคลึงกันมากถ้าออกเสียงไม่ชัดเจนความหมายอาจจะไม่ตรงกับคำศัพท์ที่พูดได้ ประกอบกับภาษาญี่ปุ่นมีจำนวนที่หลากหลายใช้กันในต่างสถานการณ์ ทำให้เกิดความสับสนในการเลือกใช้ได้

3.3 ด้านอื่น ๆ พบว่า นอกจากภาษาญี่ปุ่นแตกต่างกันแล้ว ความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมระหว่างไทยกับญี่ปุ่นก็เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการบริหารผู้สูงอายุในประเทศญี่ปุ่น เช่น ความมีระดับของภาษาที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างหัวหน้างาน เพื่อร่วมงาน ผู้รับบริการต้องมีการใช้จำนวนภาษาในการสื่อสารรูปแบบเฉพาะตามสถานการณ์ มารยาทในที่ทำงาน

จากผลการสัมภาษณ์ข้างต้น ผู้วิจัย ได้จัดหมวดหมู่เพื่อออกแบบจัดหน่วยการเรียนรู้
ดังตาราง 3

**ตาราง 3 แสดงผลการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อการออกแบบหน่วยการเรียนรู้หลักสูตร
การฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ**

หัวข้อ	เนื้อหา	หน่วยการเรียนรู้
ด้านการบริหารผู้สูงอายุ	1. หน้าที่การบริหาร มีความแตกต่างกับไทย 1.1 การอาบน้ำแบบโอฟูโร 1.2 การช่วยเหลือในเปลี่ยนอิริยาบถ เช่น นั่ง นอน เดิน พลิก ตะแคง 1.3 ขาดความเข้าใจ การเปลี่ยนแปลงทางสภาพร่างกาย และจิตใจของผู้สูงอายุญี่ปุ่น เช่น อาการหลงลืม	ภาษาญี่ปุ่นเกี่ยวกับอวัยวะ และการทำความสะอาด ร่างกาย
	2. ข้อควรระวัง ในการดูแลผู้สูงอายุ 2.1 โรคภัยที่ผู้สูงอายุแต่ละคนเป็น การดูแลที่มีความแตกต่างกันเฉพาะ บุคคล 2.2 การดูแลเรื่องการทำ ความสะอาดร่างกายผู้สูงอายุ	ภาษาญี่ปุ่นเกี่ยวกับโรค และอาการที่ผู้สูงอายุเป็น
ด้านทักษะการฟัง และการพูดภาษาญี่ปุ่น	1. การสื่อสารในชีวิตประจำวัน 1.1 คำศัพท์เฉพาะทางการบริหาร ผู้สูงอายุ เช่น ชื่อโรค อาการ 1.2 บางคำเสียงใกล้เคียงกันมาก เช่น しんぞう (shinzou) ที่แปลว่า หัวใจ กับ じんぞう (jinzou) ที่แปลว่า ไต	ภาษาญี่ปุ่นในชีวิต ประจำวันของผู้บริหาร

ตาราง 3 (ต่อ)

หัวข้อ	เนื้อหา	หน่วยการเรียนรู้
ด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่น (ต่อ)	<p>1.3 มีสำนวนมากมาย ยากแก่การเลือกใช้ให้เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์</p> <p>1.4 รูปประโยคแตกต่างจากภาษาไทย เช่น ภาษาไทยกินข้าว แต่ภาษาญี่ปุ่น ข้าวกิน (ごはんをたべる)</p> <p>1.5 กว่าจะพูดสื่อสารได้ต้องใช้คำศัพท์เยอะ บางครั้งเกินความจำเป็น</p> <p>1.6 ไม่สามารถพูดประโยคได้สมบูรณ์ พูดได้เป็นคำ เพราะเกรงว่าจะไม่ทันเวลา</p>	
	2. การสนทนากับผู้สูงอายุ	ภาษาญี่ปุ่น
	2.1 ผู้สูงอายุนิยมพูดภาษาญี่ปุ่นอย่างเดียว	เกี่ยวกับหน้าที่
	2.2 ความผิดปกติทางร่างกายทำให้ออกเสียงยาก จึงฟังไม่ค่อยเข้าใจ	ผู้บริหาร
	2.3 สำนวนภาษา มีความแตกต่างกับภาษาไทย คาดเดาความหมายยาก	
	3. การสนทนาระหว่างเพื่อนร่วมงาน	ภาษาญี่ปุ่น
	3.1 คำศัพท์บางคำยาก	ในชีวิตประจำวัน
	3.2 แยกความแตกต่างของประโยค คำถาม ชักชวน ไม่ออก	ของผู้บริหาร
	3.3 ฟังไม่เข้าใจ บางครั้งส่งผลกระทบต่องานที่รับผิดชอบ	
ด้านอื่น ๆ	1. วัฒนธรรม มีความแตกต่างกับไทย	ภาษาญี่ปุ่น
	1.1 การแลกเปลี่ยนข้อมูลกับเพื่อนร่วมงาน	ในสถานบริบาล
	1.2 การใช้สำนวนภาษารูปแบบเฉพาะ	
	1.3 การรายงานผู้บังคับบัญชา	
	2. มารยาทในที่ทำงาน	
	2.1 การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	
	2.2 การรับโทรศัพท์	
	2.3 การขออนุญาตทำกิจกรรมต่าง ๆ	

ผลการสร้างและหาคุณภาพของหลักสูตรหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่น
พื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเหมาะสมของหลักสูตร
การฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุโดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
หลักการ			
1. มีขอบเขตและทิศทางอย่างชัดเจน	4.67	0.58	มากที่สุด
2. สอดคล้องกับความจำเป็นและความต้องการ ของผู้เรียน	4.00	0.00	มาก
3. มีความสอดคล้องตอบสนองต่อสภาพการณ์ ด้านการบริหารผู้สูงอายุ	4.67	0.58	มากที่สุด
4. มีความเป็นปัจจุบัน ทันสมัย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	5.00	0.00	มากที่สุด
เฉลี่ยหลักการ	4.58	0.51	มากที่สุด
จุดมุ่งหมาย			
1. จุดมุ่งหมายนำไปปฏิบัติจริงได้เหมาะสม ตามหลักสูตร	5.00	0.00	มากที่สุด
2. มีความครบถ้วนในด้านความรู้ ด้านทักษะ การฟัง การพูด และด้านเจตคติ	4.33	0.58	มาก
3. มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะการฟัง-พูด ภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ	4.67	0.58	มากที่สุด
4. มุ่งเน้นให้ผู้เรียนนำความรู้และทักษะไปประกอบ อาชีพการบริหารผู้สูงอายุ	4.67	0.58	มากที่สุด
เฉลี่ยจุดมุ่งหมาย	4.67	0.49	มากที่สุด

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
เนื้อหา			
1. มีการจัดเรียงหมวดหมู่และเรียงลำดับจากง่ายไปยาก	4.00	0.00	มาก
2. มีความทันสมัย เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันของการบริหารผู้สูงอายุ	4.33	0.58	มาก
3. สอดคล้องกับสภาพการณ์การปฏิบัติงานของผู้บริหารผู้สูงอายุชาวไทยในประเทศญี่ปุ่น	4.33	0.58	มาก
เฉลี่ยเนื้อหา	4.22	0.44	มาก
การจัดการเรียนรู้			
1. มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.33	0.58	มาก
2. มีจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง	4.33	0.58	มาก
3. กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย	4.67	0.58	มากที่สุด
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริหารผู้สูงอายุได้จริง	4.00	0.00	มาก
เฉลี่ยการจัดการเรียนรู้	4.42	0.51	มาก
การใช้สื่อ			
1. มีการใช้สื่อที่หลากหลาย	4.67	0.58	มากที่สุด
2. สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน	4.33	0.58	มาก
3. มีสื่อเทคโนโลยีและอุปกรณ์ที่ทันสมัย	4.67	0.58	มากที่สุด
4. สอดคล้องกับเนื้อหาตามหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ	4.33	0.58	มาก
5. สอดคล้องกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ	4.67	0.58	มากที่สุด
เฉลี่ยการใช้สื่อ	4.53	0.52	มากที่สุด

ตาราง 4 (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความเหมาะสม
การวัดและการประเมินผล			
1. มีการวัดและประเมินผลก่อนการเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียนได้อย่างเหมาะสม	4.33	0.58	มาก
2. ใช้วิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย และตามสภาพจริง	4.00	0.00	มาก
3. มีการวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	4.33	0.58	มาก
4. มีการสะท้อนผลการประเมินให้กับผู้เรียน	4.67	0.58	มากที่สุด
เฉลี่ยการวัดและการประเมินผล	4.33	0.49	มาก
เฉลี่ยรวม	4.47	0.33	มาก

จากตาราง 4 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่น
พื้นฐานเพื่อการบริหารสำหรับผู้สูงอายุมีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$, S.D.=
0.33) เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตร พบว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีค่าเฉลี่ย
ความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.49) โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ย
ความเหมาะสมสูงกว่าข้ออื่นในระดับมากที่สุด คือ จุดมุ่งหมายนำไปปฏิบัติจริงได้เหมาะสมตาม
หลักสูตร ($\bar{X} = 5$, S.D. = 0.00) ส่วนองค์ประกอบของหลักสูตรที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม
น้อยกว่าองค์ประกอบอื่น คือ เนื้อหา ซึ่งมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.44)
โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมน้อยกว่าข้ออื่น คือ มีการจัดเรียงหมวดหมู่
และเรียงลำดับจากง่ายไปยาก ซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.00)

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อ
การบริหารผู้สูงอายุ

ตาราง 5 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะการฟังภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหาร
ผู้สูงอายุ ก่อนเรียนและหลังเรียน

คนที่	คะแนนเต็ม	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	ผลต่าง
1	100	15	55	40
2	100	20	65	45
3	100	25	55	30
4	100	20	60	40
5	100	10	60	50
6	100	25	65	40
7	100	20	60	40
8	100	5	65	60
9	100	5	60	55
10	100	0	15	15
11	100	5	35	30
12	100	0	15	15
13	100	0	30	30
		$\Sigma x = 150$	$\Sigma x = 640$	$\Sigma x = 490$
		$\mu = 11.54$	$\mu = 49.23$	$\mu = 37.69$
		$\rho = 9.65$	$\rho = 18.69$	

จากตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบทักษะการฟังภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหาร
ผู้สูงอายุก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า ความสามารถในการฟังภาษาญี่ปุ่นพื้นฐาน
เพื่อการบริหารผู้สูงอายุสูงขึ้น มีคะแนนเฉลี่ย 49.23 ซึ่งสูงกว่าก่อนเรียน ที่มีคะแนน 11.54
โดยมีผลต่างของคะแนน เท่ากับ 37.69

ตาราง 6 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหาร
ผู้สูงอายุก่อนเรียนและหลังเรียน

คนที่	คะแนนเต็ม	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	ผลต่าง
1	100	20	54	34
2	100	20	53	33
3	100	20	51	31
4	100	20	50	30
5	100	20	49	29
6	100	20	52	32
7	100	20	53	33
8	100	20	53	33
9	100	20	47	27
10	100	0	35	35
11	100	0	35	35
12	100	0	35	35
13	100	0	35	35
		$\Sigma x = 18035$	$\Sigma x = 602$	$\Sigma x = 422$
		$\mu = 13.85$	$\mu = 46.31$	$\mu = 32.46$
		$\rho = 9.60$	$\rho = 8.06$	

จากตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบทักษะการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า ความสามารถในการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุสูงขึ้นมีคะแนนเฉลี่ย 46.31 ซึ่งสูงกว่าก่อนเรียนที่มีคะแนน 13.85 โดยมีผลต่างของคะแนน เท่ากับ 32.46

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นตาม
หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อ
หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

รายการ	μ	ρ	ระดับ ความพึงพอใจ
ด้านเนื้อหา			
1. มีการจัดลำดับของเนื้อหาจากง่ายไปยาก	4.69	0.63	มากที่สุด
2. ความรู้มีความสอดคล้องกับสภาพการทำงานจริง ในอาชีพ	4.54	0.97	มากที่สุด
3. ส่งเสริมให้เกิดทักษะการฟังการพูดภาษาญี่ปุ่น หลังเรียนตามหลักสูตร	4.77	0.60	มากที่สุด
4. สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรและเห็น ความสำคัญตามประโยชน์ของภาษาอย่างเหมาะสม	4.69	0.63	มากที่สุด
5. ส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดที่สามารถนำไปใช้ ในประกอบอาชีพการบริหารผู้สูงอายุได้	4.85	0.38	มากที่สุด
เฉลี่ยด้านเนื้อหา	4.71	0.65	มากที่สุด
ด้านสื่อการสอน			
1. ทันสมัย ใช้ประโยชน์ได้จริง	4.23	0.83	มาก
2. ส่งเสริมการเรียนรู้และมีความเข้าใจในเนื้อหา	4.54	0.66	มากที่สุด
3. ช่วยสร้างบรรยากาศให้การเรียนการสอนสมบูรณ์ โดยวิทยากรเจ้าของภาษา	4.31	0.85	มาก
4. มีความหลากหลายของสื่อ และกระตุ้นความสนใจได้ดี	4.38	0.87	มาก
5. เหมาะสมกับกิจกรรมการฝึกทักษะปฏิบัติ ด้านการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่น	4.46	0.66	มาก
เฉลี่ยด้านสื่อการสอน	4.38	0.76	มาก

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการ	μ	ρ	ระดับ ความพึงพอใจ
ด้านการจัดการเรียนการสอน			
1. ส่งเสริมให้ฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นได้จริง	4.46	0.66	มาก
2. มีจำลองสถานการณ์การฝึกปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม	4.38	0.77	มาก
3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนได้เหมาะสมกับบทเรียนหรือตามสถานการณ์	4.31	0.85	มาก
4. การใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับบทเรียน	4.23	0.83	มาก
5. มีการฝึกปฏิบัติการฟัง-พูดกับเจ้าของภาษาอย่างเพียงพอ	4.15	0.90	มาก
เฉลี่ยด้านการจัดการเรียนการสอน	4.31	0.79	มาก
ด้านการวัดและประเมินผล			
1. มีการวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	4.38	0.81	มาก
2. ใช้วิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายตรงตามสภาพจริง	3.92	0.98	มาก
3. มีการแจ้งผลการประเมินให้กับผู้เรียนทราบเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาทักษะตนเองด้านภาษา	4.23	0.75	มาก
4. มีการนำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ปรับปรุงผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.00	0.77	มาก
5. เป็นการประเมินตามสภาพจริงเน้นประเมินทักษะปฏิบัติการฟัง-พูด	4.15	0.70	มาก
เฉลี่ยด้านการวัดและประเมินผล	4.14	0.80	มาก
รวมเฉลี่ย	4.38	0.77	มาก

จากตาราง 7 พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่น อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.38$, $\rho = 0.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจด้านเนื้อหาในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.71$, $\rho = 0.65$) รองลงมา ได้แก่ ด้านสื่อการสอน

($\mu = 4.38$, $\rho = 0.76$) ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\mu = 4.31$, $\rho = 0.79$) และด้านการวัดผลและประเมินผล ($\mu = 4.14$, $\rho = 0.80$) ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏผล ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดที่สามารถนำไปใช้ในประกอบอาชีพการบริหารกับผู้สูงอายุได้ โดยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.85$, $\rho = 0.38$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับต่ำกว่าข้ออื่น คือ ความรู้มีความสอดคล้องกับสภาพการทำงานจริง โดยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.54$, $\rho = 0.97$)

2. ด้านสื่อการสอน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การส่งเสริมการเรียนรู้และมีความเข้าใจในเนื้อหา โดยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.54$, $\rho = 0.66$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับต่ำกว่าข้ออื่น คือ ทันท่วงทีใช้ประโยชน์ได้จริง โดยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.23$, $\rho = 0.83$)

3. ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริมให้ฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นได้จริง โดยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.46$, $\rho = 0.66$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับต่ำกว่าข้ออื่น คือ การฝึกปฏิบัติการฟัง-พูดกับเจ้าของภาษาอย่างเพียงพอ โดยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.15$, $\rho = 0.90$)

4. ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.38$, $\rho = 0.81$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับต่ำกว่าข้ออื่น คือ การใช้วิธีวัดผลประเมินผลที่หลากหลายตรงตามสภาพจริงโดยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.92$, $\rho = 0.98$)

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ 2) เปรียบเทียบความสามารถในการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุก่อนและหลังการใช้หลักสูตรและ 3) ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตร ประชากร ได้แก่ ผู้ที่กำลังศึกษาและผู้ที่ผ่านการเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรผู้ช่วยการพยาบาล และหลักสูตรการพยาบาลในสถาบันการศึกษาภาครัฐและเอกชน และผู้สนใจเข้าร่วมพัฒนาความสามารถในการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ กลุ่มเป้าหมาย ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงจากผู้เรียนที่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัย จำนวน 13 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารผู้สูงอายุในประเทศญี่ปุ่น หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุและคู่มือการใช้หลักสูตร แบบประเมินทักษะการฟังและทักษะการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ และแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตร การวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

1.1 สภาพปัญหาการปฏิบัติงานด้านการบริหารผู้สูงอายุและความต้องการเกี่ยวกับหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ คือ ด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่น เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานขาดทักษะในการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่น และมีปัญหาเกี่ยวกับคำศัพท์เฉพาะด้านการบริหาร การออกเสียงที่ใกล้เคียงกัน และสำนวนที่มีใช้หลากหลายของภาษาญี่ปุ่น ทำให้เกิดความแตกต่างและนำไปใช้ได้ยาก จึงมีความต้องการให้มีการสร้างหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่น คือ การฟัง-พูดสื่อสารในชีวิตประจำวัน ที่เน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ด้านการบริหาร และวัฒนธรรมแตกต่างกันของสังคมไทยกับสังคมญี่ปุ่นกับประเทศไทย ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ พบว่า หลักสูตรจะประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ทั้งหมด 5 หน่วยการเรียนรู้ หน่วยที่ 1 ภาษาญี่ปุ่นในชีวิตประจำวันของ

ผู้บริหาร หน่วยที่ 2 ภาษาญี่ปุ่นเกี่ยวกับอวัยวะและการทำความสะอาดร่างกาย หน่วยที่ 3 ภาษาญี่ปุ่นเกี่ยวกับโรคและอาการที่ผู้สูงอายุเป็น หน่วยที่ 4 ภาษาญี่ปุ่นเกี่ยวกับหน้าที่ผู้บริหาร และหน่วยที่ 5 ภาษาญี่ปุ่นในสถานบริหาร ใช้เวลาเรียนทั้งหมด 20 ชั่วโมง

1.2 ผลการสร้างและหาคุณภาพของหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุมีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตร พบว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมสูงกว่าข้ออื่นในระดับมากที่สุด คือ จุดมุ่งหมายนำไปปฏิบัติจริงได้เหมาะสมตามหลักสูตร ส่วนองค์ประกอบของหลักสูตรที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมน้อยกว่าองค์ประกอบอื่น คือ เนื้อหา ซึ่งมีความเหมาะสมในระดับมาก โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมน้อยกว่าข้ออื่น คือ มีการจัดเรียงหมวดหมู่และเรียงลำดับจากง่ายไปยาก ซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ พบว่า ความสามารถในการฟังภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และความสามารถในการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นตามหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่น อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจด้านเนื้อหาในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในด้านสูงสุด คือ ส่งเสริมทักษะการฟัง-พูด ที่สามารถนำไปใช้ในประกอบอาชีพการบริหารผู้สูงอายุได้ และด้านที่มีความพึงพอใจต่ำกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านการวัดและประเมินผล โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจด้านวัดและประเมินผลต่ำกว่าข้ออื่น คือ ใช้วิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายตรงตามสภาพจริง

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ พบว่า หลักสูตรและคู่มือการใช้หลักสูตร มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก ในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรได้มีการศึกษา ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน และสัมภาษณ์ผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารผู้สูงอายุ

ก่อนการพัฒนาหลักสูตร ตามหลักการพัฒนาหลักสูตรของ Tyler (1949, pp. 110-125) โดยการตอบคำถามพื้นฐาน 4 ประการ คือ 1) จุดมุ่งหมาย 2) การเลือกประสบการณ์แก่ผู้เรียน 3) จัดประสบการณ์อย่างมีประสิทธิภาพ และ 4) การวัดประเมินผลที่ดี รวมทั้งองค์ประกอบของหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้อยู่ โดยการวิจัยนี้กำหนดองค์ประกอบของหลักสูตร จำนวน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) จุดมุ่งหมาย 3) เนื้อหา 4) การจัดการเรียนรู้ 5) สื่อการเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผล ตลอดจนมีการตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตรจากผู้เชี่ยวชาญ ได้ปรับปรุงแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ และมีการนำไปทดลองใช้ จนได้หลักสูตรที่มีความเหมาะสมตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตร พบว่า องค์ประกอบของหลักสูตรที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมสูงสุด ได้แก่ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.49) ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการในการบริหารผู้สูงอายุจากผู้ปฏิบัติการบริหารผู้สูงอายุในประเทศญี่ปุ่น ทั้งชาวไทยและชาวญี่ปุ่น พบว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารผู้สูงอายุ มีสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาทักษะการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่นเกี่ยวกับภาษาญี่ปุ่นในชีวิตประจำวัน การทำความสะอาดร่างกายและอวัยวะต่าง ๆ การสื่อสารกับผู้สูงอายุ หน้าที่ของผู้บริหาร และคำศัพท์สุภาพในที่ทำงาน จึงนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตร ส่งผลให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับบริบทการทำงานและความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องผลการวิจัยของ ณีฎฐิรา ทับทิม (2557, หน้า 30-32) การสร้างชุดการสอนภาษาญี่ปุ่นเพื่อพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวเชิงกีฬาสำหรับผู้ถือใบอนุญาตดำน้ำหรือแคคตี้ กล่าวไว้ว่า สร้างชุดการสอนภาษาเพื่อกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในอาชีพใดอาชีพหนึ่งเพื่อนำไปใช้ ควรมีการศึกษาความจำเป็นการใช้ภาษาที่มีความเหมาะสมกับความต้องการของอาชีพ และตอบสนองการใช้ภาษาของอาชีพนั้น ๆ อย่างแท้จริง ส่งผลให้ผลการทดสอบความรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ชุดการสอนมีประสิทธิภาพช่วยพัฒนาความรู้ภาษาญี่ปุ่นที่ใช้ในสนามกอล์ฟของแคคตี้ได้ และทีแหล่ง เวียง (2559, หน้า 11) ได้พัฒนาหลักสูตรภาษาเวียดนามเบื้องต้นเพื่อการสื่อสาร โดยองค์ประกอบของหลักสูตรที่พัฒนา ประกอบด้วย เหตุผลและความจำเป็น จุดมุ่งหมาย ผลการเรียนรู้ เนื้อหา การจัดการเรียนการสอน การประเมินผล และสื่อการสอน

นอกจากนี้ จากผลการวิจัย พบว่า ส่วนองค์ประกอบของหลักสูตรที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมน้อยกว่าองค์ประกอบอื่น คือ เนื้อหา ซึ่งมีความเหมาะสมในระดับมาก โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมน้อยกว่าข้ออื่น คือ มีการจัดเรียงหมวดหมู่และเรียงลำดับจากง่ายไปยาก ซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากเป็น

หลักสูตรที่เน้นการบริหารผู้สูงอายุ จึงไม่มีการทบทวนเกี่ยวกับภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้นก่อน ทำให้เนื้อหาในการสอนอาจเป็นการใช้คำศัพท์เฉพาะ เนื้อหาเชิงลึก ดังนั้นในการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาด้านภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานก่อน ทั้งการอ่าน ฟังและการพูดออกเสียง รวมทั้งการเรียบเรียงลำดับของเนื้อหาในการสอนควรเรียงเรียงจากคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นพื้นฐาน ไปสู่การใช้คำศัพท์เฉพาะ

2. ผลจากการประเมินทักษะการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ พบว่า ความสามารถในการฟังภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุสูงขึ้น มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 49.23 ซึ่งสูงกว่าก่อนเรียนที่มีคะแนน 11.54 โดยมีผลต่างของคะแนน เท่ากับ 37.69 และผลการเปรียบเทียบทักษะการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า ความสามารถในการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุสูงขึ้น มีคะแนนเฉลี่ย 46.31 ซึ่งสูงกว่าก่อนเรียนที่มีคะแนน 13.85 โดยมีผลต่างของคะแนน เท่ากับ 32.46 อาจเนื่องมาจากหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุที่สร้างขึ้น ได้สนองความต้องการผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารผู้สูงอายุ โดยยึดหลักผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียน รวมทั้งเนื้อหาสาระของหลักสูตร ทั้ง 5 หน่วย ที่สร้างขึ้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าวมากำหนดเนื้อหาในการเรียนในแต่ละหน่วย สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐานสภาพผู้ปฏิบัติงานชาวไทยในประเทศญี่ปุ่น สามารถช่วยเพิ่มพูนทักษะการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่นได้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นการปฏิบัติจริง การจำลองสถานการณ์ และการฝึกการฟังสำเนียงจากเจ้าของภาษา อีกทั้งผู้สอนเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านทักษะการสื่อสารภาษาญี่ปุ่น สามารถชี้แนะและสอดแทรกเทคนิคในการพูดและฟังภาษาญี่ปุ่นได้ สอดคล้องกับการศึกษาด้านทักษะทางภาษาของ ทัดทริยา เรือนคำ และยุทธศักดิ์ ชื่นใจชน (2559, หน้า 77-94) สสำรวจการรับรู้การเรียนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะของวิทยาลัยพาณิชยการบึงพระ พิษณุโลก พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะของผู้เรียน คือ ความต้องการเรียนของผู้เรียน สื่อ และวิธีการสอนที่เหมาะสม แรงจูงใจในการเรียนของผู้เรียน ทักษะความสามารถในการเรียนของผู้เรียน และความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาของผู้สอน ในขณะที่ผู้สอนให้ความสำคัญกับสื่อ และวิธีการสอนที่เหมาะสม ความต้องการของผู้เรียน ความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาของผู้สอน ทักษะความสามารถในการเรียนของผู้เรียน และความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ของผู้สอน อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าผลการประเมินทักษะการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แต่ยังพบว่า ผลการประเมินของทั้งสองทักษะผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50

ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ เน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติจริงผ่านบทบาทสมมติและสถานการณ์จำลอง จึงจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาที่ยาวนานขึ้นและมีความต่อเนื่อง ประกอบกับการวิจัยครั้งนี้ ได้นำหลักสูตรไปทดลองใช้กับผู้ที่กำลังศึกษาหลักสูตรการบริหาร และผู้ที่สนใจในการบริหาร ได้แก่พยาบาลวิชาชีพ และพนักงานผู้ช่วยเหลือคนไข้ ซึ่งเป็นกลุ่มผู้เรียนที่กลุ่มทำงานเป็นผลัดเวรดังนั้น การนำหลักสูตรไปใช้ควรเพิ่มระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติในแต่ละหน่วยให้มากขึ้น และจัดตารางเรียนให้มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับการปฏิบัติงานของผู้เรียน ซึ่งจะทำให้ผลการประเมินทักษะการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. จากการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่น อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจด้านเนื้อหา ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เนื้อหาส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดที่สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพการบริหารผู้สูงอายุได้ ที่เป็นเช่นนั้นเนื่องจากหลักสูตรมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนและมีเนื้อหาที่เข้าใจง่าย ตรงต่อความสนใจของผู้เรียน และใช้มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ผู้เรียนเห็นว่าเนื้อหา มีประโยชน์ต่อตนเอง สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปประกอบอาชีพและพัฒนาตนเองในด้านวิชาชีพให้มีความสามารถเฉพาะทางด้านภาษา อันจะนำไปสู่ความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพของตน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศศิธร บุญวุฒวิวัฒน์ (2558, หน้า 169-176) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับแรงงานไทย เจตคติต่อภาษาเกาหลี และประเทศเกาหลี หลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความพึงพอใจของแรงงานที่มีต่อหลักสูตรฝึกอบรมภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับแรงงานไทย อยู่ในระดับมาก และทิแหล่ง เวือง (2559, หน้า 11) ได้พัฒนาหลักสูตรภาษาเวียดนามเบื้องต้นเพื่อการสื่อสารนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการพัฒนาหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

1. การนำหลักสูตรไปใช้ควรศึกษาขั้นตอนและหลักการให้เข้าก่อนเพื่อให้จะได้จัดการเรียนการสอนได้ตรงตามหลักการ จุดประสงค์ เนื้อหา การใช้สื่อ และการวัดและประเมินผล ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนปฏิบัติได้จริง และสามารถพัฒนาทักษะการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุได้จริง

2. จากผลการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของหลักสูตร ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าองค์ประกอบอื่น คือ เนื้อหา โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมน้อยกว่าข้ออื่นคือ มีการจัดเรียงหมวดหมู่และเรียงลำดับจากง่ายไปยาก ดังนั้นก่อนการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาด้านภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานก่อน ทั้งการอ่าน ฟังและการพูดออกเสียง รวมทั้งการเรียบเรียงลำดับของเนื้อหาในการสอนควรเรียบเรียงจากคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานไปสู่การใช้คำศัพท์เฉพาะ จัดเรียงหมวดหมู่อีกครั้งเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายขึ้น

3. จากผลการประเมินทักษะการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุที่พบว่า ผู้เรียนมีคะแนนหลังเรียนไม่ถึงร้อยละ 50 ดังนั้นการนำหลักสูตรไปใช้ ควรเพิ่มระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติในแต่ละหน่วยให้มากขึ้น และจัดตารางเรียนให้มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับการปฏิบัติงานของผู้เรียนซึ่งจะทำให้ผลการประเมินทักษะการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การพัฒนาหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นเพื่อการบริหารผู้สูงอายุในระดับที่สูงขึ้น

บรรณานุกรม

- Byrne, D. (1986). **Teaching oral English**. London: Longman.
- Campbell, R. F. (1976). **Administration Behavior in Education**. New York: McGraw–Hill.
- Cohen, D. A. (1994). **Assessing Language Ability in the Classroom**. Boston: Heinle and Heinle.
- Farrell, A. M. and Rudd, J. M. (2006). **Factor analysis and discriminant validity: A brief review of some practical issues**.
- Finochiaro, M. and Christopher, B. (2005). **The Functional National Approach: From Theory to Practice**. New York: Oxford University.
- Flowerdew, J. and Miller, L. (2005). **Second Language Listening: Theory and Practice**. Cambridge: Cambridge University.
- Good, C. V. (1973). **Dictionary of education** (3rd ed.). New York: McGraw–Hill.
- Hilsdon, J. (1991). **The group oral exam: advantages and limitations**. London: Modern English Publications and the British Council.
- Hubbard, P. (1983). **A training Course for TEFL**. Oxford: Oxford University Press.
- Hughes, R. L., Ginnett, R. C. and Curphy, G. J. (2010). **Leadership: Enhancing the lessons of experience**. (Vol. 7). New York: McGraw–Hill.
- Japan Foundation. (2015). **年度「海外日本語教育機関調査」結果 (速報)**. Retrieved Desember 6, 2019, from <https://www.jpff.go.jp/j/about/press/2016/057.html>.
- John, D. S. T. (1977). The Basic of Listening. **Language Arts**, 54, 661.
- Maslow, A. H. (1954). **Motivation and personality**. New York: Haper and Brother.
- McGregor, D. (1960). **The human side of enterprise**. New York: MCGraw–Hill.
- Miller, D. C. and Salkind, N. J. (2002). **Handbook of research design & social measurement**. California: Sage Publications.
- Morse, N. C. (1953). **Satisfaction in White Collar Job**. Michigan: University of Michigan Press.

- Oller, J. W. (1979). **English Testing at school**. London: Longman.
- River, M. W. (1980). **English Teaching Foreign Language Skills**. Chicago: The University of Chicago.
- Saylor, J. G. and Alexander, W. M. (1974). **Planning curriculum for schools**. New York: Rinehart and Winston.
- Shelley, M. W. (1975). **Responding to Social Change**. Pennsylvania: Dowden Huntchisam.
- Sinclair, J. (1980). Language for Specific Purposes. **ELR Journal**, 1, 1–5.
- Taba, H. (1962). **Curriculum development; theory and practice**. New York: Harcourt, Brace & World.
- Taylor, A. (1996). **Communication Fourth Edition**. New York: Prentice Hall International.
- Thornbury, S. (2005). **How to teach speaking**. England: Eason Education.
- Tyler, R. W. (1949). **Basic Principles of Curriculum and Instruction**. Chicago: University of Chicago Press.
- Vroom, V. H. (1990). **Manage people not personnel: Motivation and performance appraisal**. Boston: Harvard Business School Press.
- Yagang, F. (1993). **Listening Problems and Solutions: in Teacher Development**. Washington D.C.: English Language Division.
- กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน. (2560ก). **หลักสูตรการฝึกยกระดับฝีมือสาขา ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสารในประชาคมอาเซียน**. สืบค้นเมื่อ 13 ธันวาคม 2562, จาก http://www.dsd.go.th/DSD/Doc/index2559?CATEGORY_DOCUMENT_ID=2335&filter=
- กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน. (2560ข). **หลักสูตรการฝึกเตรียมเข้าทำงานสาขา ผู้ดูแลผู้สูงอายุ**. สืบค้นเมื่อ 13 ธันวาคม 2562, จาก http://www.dsd.go.th/DSD/Doc/index2559?CATEGORY_DOCUMENT_ID=2335 filter.
- กรมสุขภาพจิต. (2557). **คุณภาพชีวิต**. นนทบุรี: กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). **แผนพัฒนาการศึกษาของ ฉบับที่สิบสอง (พ.ศ. 2560–2564)**. สืบค้นเมื่อ 28 มีนาคม 2563, จาก <http://www.reo2.moe.go.th/home/images/pdf/EducationPlanBook12MOE-2560-2564.pdf>

- คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2558). **รายงานผลการสำรวจบัณฑิตที่สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาโทปีการศึกษา 2557**. สืบค้นเมื่อ 13 ธันวาคม 2562, จาก <https://www.arts.chula.ac.th/faculty/doc/annual2557.pdf>
- จริยานันท์ ฉันทะ. (2555). **การพัฒนาบทเรียนการสอนภาษาที่เน้นการปฏิบัติงานด้านอาชีพ เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษและความเชื่อมั่น ในตนเองของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จันทร์ศรี นิตยาพุกภ. (2537). **เอกสารการสอนชุดการสอนกลุ่มทักษะ (ภาษาไทย)**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- จิราภรณ์ อัจฉริยะประสิทธิ์. (2562). **เอกสารประกอบการเรียนหลักสูตร GEL1101 การใช้ ภาษาไทย**. สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2563, จาก <http://www.ge.ssu.ac.th>
- ชนิกา คำพุ่ม. (2545). **การศึกษากการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาจีน วิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 สถาบันชนชาติยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2551). **การพัฒนาหลักสูตร**. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชัยวัฒน์ ลิขิตรัตน์. (2559). **การพัฒนาหลักสูตร: ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 5)**. กรุงเทพฯ: วีพรินท์.
- ณัฐริรา ทับทิม. (2557). **การสร้างชุดการสอนภาษาญี่ปุ่นเพื่อพัฒนาบุคลากรทางการ ท่องเที่ยวเชิงกีฬาสำหรับผู้ถือใบอนุญาตไม่กอล์ฟหรือแคดดี้**. สืบค้นเมื่อ 7 ตุลาคม 2562, จาก https://tdc.thailis.or.th/tdc/dccheck.php?Int_code=22&ReclD=940&obj_id=4820&showmenu=no
- ดวงกมล พลคร. (2553). **การพัฒนาแบบประเมินทักษะทางภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย**. เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- ทัตทริยา เรือนคำ และยุทธศักดิ์ ชื่นใจชน. (2559). **การสำรวจการรับรู้การเรียนภาษาอังกฤษ เพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะของวิทยาลัยพณิชการบึงพระ พิษณุโลก**. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง**, 5(2), 77-94.
- ทิแหล่ง เวียง. (2559). **การพัฒนาหนังสือชุดภาษาเวียดนามเบื้องต้นเพื่อสื่อสาร**. สืบค้นเมื่อ 14 ตุลาคม 2562, จาก https://tdc.thailis.or.th/tdc/dccheck.php?Int_code=4&ReclD=1926&obj_id=18364.

- จ้ำรง บัวศรี. (2542). **ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบหลักสูตรและพัฒนา**. กรุงเทพฯ: ธนรัช. **จิตติสรณ์ แสงอุไร. (2555). การประเมินความสามารถด้านการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นของตนเองของบัณฑิตที่ทำงานในบริษัทญี่ปุ่น. สืบค้นเมื่อ 14 ตุลาคม 2562, จาก <https://www.jfbkk.or.th/old/pdf/JL/2012/kiyou2012/06THITISORN.pdf>.**
- ธีรชัย หลิมเจริญ, Takahashi Tatsuyuki และอ้อมจิตต์ แป้นศรี. (2560). การพัฒนาการอ่านภาษาญี่ปุ่นเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือแบบจิกซอว์ประยุกต์. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ**, 17(1), 30–38.
- นลวัช คชสิทธิ์. (2562). การพัฒนาการจดจำคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่นโดยใช้เกมจับคู่ภาพ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- บันลือ พุกกะวัน. (2535). **พัฒนาทักษะการเขียนอย่างสร้างสรรค์** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์.
- ปรีชา ช่างขวัญยืน. (2525). **ความรู้พื้นฐานการใช้ภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: ประทานพร.
- ผกาทิพย์ สกกุลครู และพัชราพร แก้วกฤษฎาวงศ์. (2556). วิเคราะห์เนื้อหาหาความรู้ภาษาญี่ปุ่นในหลักสูตรวิชาเอกภาษาญี่ปุ่นมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์: เพื่อมุ่งสู่มาตรฐานสากล. **วารสารภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่น**, 1(1), 27–52.
- พรรณปพร จันท์ฉายม. (2553). **แนวทางการพัฒนาทักษะด้านภาษาญี่ปุ่น ในการสื่อสารต่างวัฒนธรรมระหว่าง: นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นกับเจ้าหน้าที่บริการข้อมูลท่องเที่ยว ศูนย์ท่องเที่ยวอยุธยา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พินทุสร พัวพันธ์พิพัฒน์. (2557). **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือภาพประกอบ คำคล้องจองเพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูด ของเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนบ้านไทยสมบูรณ์ อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภูวดล บัวบางพลู และจุลลดา จุลเสวก. (2557). **การจัดการเรียนการสอน โดยการใช้กระบวนการฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน วิชาภาษาและเทคโนโลยี สำหรับครู**. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ. ศ. 2546**. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊ค.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ฉบับ พ.ศ. 2554**. สืบค้นเมื่อ 14 ตุลาคม 2562, จาก http://www.royin.go.th/dictionary/lookup_domain.php.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **บริบาล**. สืบค้นเมื่อ 14 ตุลาคม 2562, จาก <http://www.royin.go.th/?knowledges=%E0%B8%9A%E0%B8%A3%E0%B8%B4%E0%B8%9A%E0%B8%B2%E0%B8%A5-%E0%B9%97-%E0%B8%A1%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%84%E0%B8%A1-%E0%B9%92%E0%B9%95%E0%B9%95%E0%B9%96>.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2539). **เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

วริสา ทนัชนไชย. (2552). **การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อฝึกการสนทนาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชาวต่างชาติ ที่เรียนภาษาไทยระดับ 1 ของสมาคมวายเอ็ม.ซี.เอ เชียงใหม่**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วัฒน์นะ บุญจับ. (2541). **ศาสตร์แห่งการใช้ภาษา**. กรุงเทพฯ: มิตรสยาม.

วิกิพีเดียสารานุกรมไทย. (2562). **การศึกษาภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทย**. สืบค้นวันที่ 16 กรกฎาคม 2562, จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/การศึกษาภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทย>.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). **การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพฯ: อาร์แอนด์ เอ็น ปรินท์.

ศศิษฐ์อร บุญวุฒวิวัฒน์. (2558). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาเกาหลีเบื้องต้นสำหรับแรงงานไทย**. สืบค้นเมื่อ 7 ตุลาคม 2562, จาก https://tdc.thailis.or.th/tdc/dccheck.php?Int_code=94&ReclId=9444&obj_id=89609&showmenu=no.

ศุภลักษณ์ วิริยะสุมน. (2555). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมภาษาญี่ปุ่นเพื่อการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก**. สืบค้นเมื่อ 7 ตุลาคม 2562, จาก https://tdc.thailis.or.th/tdc/dccheck.php?Int_code=22&ReclId=929&obj_id=4831&showmenu=no

ศูนย์ธุรกิจสัมพันธ์ กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ. (2561). **โอกาสความท้าทายและอุปสรรคของธุรกิจขนาดไทยในต่างประเทศ**. สืบค้นเมื่อ 29 กุมภาพันธ์ 2563, จาก https://globthailand.com/thailand_0030/.

- สการวรัตน์ คิริมา. (2562). **คนทำงานต้องมีความสุขก่อน หัวใจบริหารผู้สูงอายุญี่ปุ่น**. สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2562, จาก <https://www.komchadluek.net/news/regional/394665>.
- สังต์ อุทรานันท์. (2532). **พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพฯ: มิตรสยาม.
- สนิท สัตโยภาส. (2532). **การสอนภาษาไทยแก่เด็กประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- สมบูรณ์ ต้นยะ. (2545). **การประเมินทางการศึกษา**. นครราชสีมา: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น). (2560). **มินนะโนะนิฮงโกะ 1 (พิมพ์ครั้งที่ 4)**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ภาษาและวัฒนธรรม สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี(ไทย-ญี่ปุ่น).
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2562). **ส่งเสริมแรงงานไทยสู่ตลาดแรงงานญี่ปุ่น**. สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2562, จาก <https://www.thaihealth.or.th/Content/48186-.99.html>.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2561). **รู้จักสังคมผู้สูงอายุ และสถานการณ์ผู้สูงอายุในประเทศไทย**. *วารสารข้าราชการ*, 60(4), 4-25.
- สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน งานยุทธศาสตร์และแผนงาน. (2562). **แผนแม่บทพัฒนาแรงงานไทย ในระยะ 5 ปี**. สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2562, จาก https://www.mol.go.th/wp-content/uploads/sites/2/2019/12/aepnphathnaaerngngaanaithy_5_pii-biibad.pdf.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นและภาษาเยอรมันแกนกลางกลุ่มการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ**. สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2562, จาก <https://www.krupatom.com/wp-content/uploads/2018/11/pdf>.
- สุจิตร เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรหม. (2532). **การพัฒนาการสอนภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุดปรารถนา ดวงแก้ว. (2562). **สถานการณ์ขาดแคลนแรงงานและนโยบายเปิดรับแรงงานต่างชาติของญี่ปุ่น**. สืบค้นเมื่อ 11 มกราคม 2562, จาก http://www.thaiworld.org/thailand_monitor/answer.php?question_id=1627.
- สุประวีณ์ แสงอรุณเฉลิมสุข. (2551). **การวิเคราะห์การใช้ภาษาในภาพยนตร์ไทยเพื่อการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทย สำหรับผู้เรียนภาษาไทยเป็นภาษาต่างประเทศ**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- สุพิชญา พูลลาภ. (2562). **การพัฒนาทักษะฟัง-พูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยใช้บทบาทสมมุติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุภัทรา อักษรานูเคราะห์. (2531). **การสอนทักษะภาษาอังกฤษ**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภา ศีลสร, วาริ เกิดดำ, บุญิตา สังข์แก้ว, รัชนี ธิติลักษณ์ และอัญชลี ถือทอง. (2545). **เอกสารประกอบการสอน การวิจัยทางธุรกิจ**. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ศูนย์การศึกษาอุดรพิทยา.
- อิสราภรณ์ จันทรัมย์. (2545). **ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการระลึกทันทีหลังการฟังข้อความภาษาอังกฤษการใช้กลวิธีในการเรียนภาษาอังกฤษและความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียนศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับวิธีการฟังแตกต่างกัน**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- 林 諄. (2016). **介護職員初任者研修課程テキスト**. Tokyo: Japan medical planning.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยพะเยา
UNIVERSITY OF PHAYAO

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรพนพิมล สุขวงษ์ รองคณบดีฝ่ายวิจัยและนวัตกรรม
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
2. นางสาวนงนุช ใจห้ำา ครู (ชำนาญการ) โรงเรียนแม่สายประสิทธิ์ศาสตร์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36
(เชียงราย-พะเยา)
3. นางสาวภัทราวรรณ ปริมิตร ครู (ชำนาญการ) โรงเรียนแม่สายประสิทธิ์ศาสตร์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36
(เชียงราย-พะเยา)

รายนามผู้ให้สัมภาษณ์

จากโรงพยาบาลใจไซ เมืองงูกิ จังหวัดอิบารากิ ประเทศญี่ปุ่น จำนวน 5 คน ดังนี้

1. Mrs. Arakawa Kunie ผู้อำนวยการสถานดูแลสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ
2. Mrs. Sekiguchi Minori หัวหน้าพยาบาล
3. Mrs. Arai Chika หัวหน้างานพยาบาลและงานดูแลผู้สูงอายุ
4. Mrs. Numa Yuka หัวหน้าผู้ปฏิบัติงานด้านการดูแลผู้สูงอายุ
5. นางสาวณัฐพร สถาพรภัทรพงศ์ ผู้ปฏิบัติงานด้านการดูแลผู้สูงอายุ

ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารบาลผู้สูงอายุ
2. แบบประเมินทักษะการฟังภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารบาลผู้สูงอายุ
3. แบบประเมินทักษะการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารบาลผู้สูงอายุ
4. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารบาลผู้สูงอายุ

แบบสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่น
พื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

ชื่อสถานที่ปฏิบัติงาน.....

ผู้ให้สัมภาษณ์.....อายุ.....ปี อาชีพ.....

ตำแหน่ง..... เวลาที่สัมภาษณ์.....

ผู้สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 1 สภาพปัญหาของผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารผู้สูงอายุในประเทศญี่ปุ่น

1. ปัจจุบันปัญหาการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารผู้สูงอายุในประเทศญี่ปุ่นเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

2. ปัญหาด้านการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นของผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารผู้สูงอายุในประเทศญี่ปุ่นเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

3. ปัญหาด้านอื่น ๆ ของผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารผู้สูงอายุในประเทศญี่ปุ่นเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

1. ความต้องการของท่านเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรด้านการบริหารผู้สูงอายุมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

2. ความต้องการของท่านเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐาน
เพื่อการบริหารผู้สูงอายุมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

3. ท่านมีความต้องการอื่น ๆ เพิ่มเติมเพื่อการสร้างหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่น
พื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 แนวทางการแก้ปัญหา

1. แนวทางการแก้ปัญหาด้านการสื่อสารภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุที่ต้องการ
เน้นมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

2. แนวทางการแก้ปัญหาด้านการฟังภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ
ที่ต้องการเน้นมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

3. แนวทางการแก้ปัญหาด้านการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ
ที่ต้องการเน้นมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์

ลงชื่อ .....

( )

ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

**แบบประเมินทักษะการฟังภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ
สำหรับผู้สอน**

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้แบ่งการประเมินออกเป็น 2 ด้าน คือ การทดสอบการฟังที่แท้จริง (Pure Listening Test) และการทดสอบความเข้าใจจากการฟัง (Listening Comprehension Test)
2. กรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องเกณฑ์การให้คะแนน โดยมีหัวข้อการประเมิน ดังนี้

ลำดับ ที่	หัวข้อประเมินทักษะการฟัง	เกณฑ์การให้คะแนน	
		ถูก 1 คะแนน	ผิด 0 คะแนน
การทดสอบการฟังที่แท้จริง (pure listening test)			
1	ทดสอบการจำแนกเสียงคำศัพท์เกี่ยวกับคำทักทาย โดยใช้คู่เทียบเสียง		
2	ทดสอบการจำแนกเสียงคำศัพท์เกี่ยวกับตัวเลขโดยใช้ คู่เทียบเสียง		
3	ทดสอบการจำแนกเสียงคำศัพท์เกี่ยวกับอาชีพโดยใช้ คู่เทียบเสียง		
4	ทดสอบการจำแนกเสียงคำศัพท์เกี่ยวกับอวัยวะโดยใช้ คู่เทียบเสียง		
5	ทดสอบการจำแนกเสียงคำศัพท์เกี่ยวกับชื่อโรคโดยใช้ คู่เทียบเสียง		
6	ทดสอบการจำแนกเสียงโดยใช้คู่เทียบเสียงเกี่ยวกับ การแนะนำตัวเป็นประโยค		
7	ทดสอบการจำแนกเสียงโดยใช้คู่เทียบเสียงเกี่ยวกับ การชักชวนทานอาหารเป็นประโยค		
8	ทดสอบการจำแนกเสียงโดยใช้คู่เทียบเสียงเกี่ยวกับ การชักชวนทำความสะอาดร่างกายเป็นประโยค		
9	ทดสอบการจำแนกเสียงโดยใช้คู่เทียบเสียงเกี่ยวกับ การถามอาการเป็นประโยค		

ลำดับ ที่	หัวข้อประเมินทักษะการฟัง	เกณฑ์การให้คะแนน	
		ถูก 1 คะแนน	ผิด 0 คะแนน
10	ทดสอบการจำแนกเสียงโดยใช้คู่เทียบเสียงเกี่ยวกับการตอบอาการเป็นประโยค		
11	ทดสอบการจำแนกเสียงโดยการจัดการฟังเสียงเน้นหนักในคำ		
12	ทดสอบการจำแนกเสียงโดยการฟังเสียงเน้นหนักในประโยค		
13	ทดสอบการฟังเสียงสูง-ต่ำในประโยค		
การทดสอบความเข้าใจจากการฟัง (listening comprehension test)			
14	ฟังคำศัพท์ 1 ครั้ง จบแล้วมีคำถามพร้อมคำตอบที่เป็นตัวเลือก ผู้เรียนเลือกคำตอบที่ดีที่สุด		
15	ฟังประโยค 1 ครั้ง จบแล้วให้บอกว่าถูกหรือผิด จากข้อความที่ผู้เรียนเลือกคำตอบที่ดีที่สุด		
16	ฟังบทสนทนา 1 ครั้ง จบแล้วมีคำถามพร้อมคำตอบที่เป็นตัวเลือก ผู้เรียนเลือกคำตอบที่ดีที่สุด		
17	เขียนคำศัพท์ตามคำบอกแล้วดูจากการสะกดและเครื่องหมายวรรคตอนได้ถูกต้องหรือไม่		
18	ฟังบทสนทนาแล้วเติมข้อมูลที่หายไป		
19	ฟังประโยคคำถามแล้วเขียนคำตอบ		
20	ฟังข้อมูลจากเรื่องราวต่าง ๆ แล้วให้กรอกข้อมูล		

แบบประเมินทักษะการฟัง

สำหรับผู้เรียน

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการทดสอบการฟังที่แท้จริง (Pure Listening Test) และการทดสอบความเข้าใจจากการฟัง (Listening Comprehension Test)

2. แบบประเมินแบ่งออกเป็น 5 ตอน ตอนละ 4 ข้อ คะแนนเต็ม 100 คะแนน

3. ผู้สอบฟังเสียง 1 ครั้ง แล้วทำเครื่องหมาย คำตอบที่ถูกต้อง

ตอนที่ 1 จากประโยคที่ได้ยินมีความหมายอย่างไร (20 คะแนน)

1. a. สวัสดี	b. ขอขอบคุณ
2. a. ขอขอบคุณ	b. ขอโทษ
3. a. ขอโทษ	b. ลาก่อน
4. a. เชิญนั่ง	b. ขอรับรอง

ตอนที่ 2 จากเสียงที่ได้ยิน คือข้อใด (วงกลม a หรือ b) (20 คะแนน)

1. a. i chi	b. a shi
2. a. mi gi	b. mi ni
3. a. hi sa	b. i sha
4. a. u re shii	b. u ra shii

ตอนที่ 3 ข้อใดคือคำตอบที่ถูกต้องของประโยคคำถามที่ได้ยินต่อไปนี้ (20 คะแนน)

- a. watashi wa kangoshi desu.
b. watashi wa poi desu.
- a. tabemashita.
b. nomimashita.
- a. watashi wa tajjindexu.
b. watashi wa juuni sai desu.
- a. Suzuki sama desu.
b. kochira desu.

ตอนที่ 4 ฟังคำศัพท์ต่อไปนี้แล้วเลือกความหมายที่ถูกต้องที่สุด (20 คะแนน)

- a. โรคเบาหวาน
b. โรคความดัน

2. a. อาการชา
b. ไโอ
3. a. สำลัก
b. อาเจียน
4. a. เวียนศีรษะ
b. ปวดศีรษะ

ตอนที่ 5 พังบพสนทนาระหว่างผู้ชายและผู้หญิงต่อไปนี้ แล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้อง (วงกลม a, b, c) (20 คะแนน)

①

- a. ผู้หญิงโทรมาเพื่อขอลางาน
- b. ผู้หญิงโทรมาถามวันหยุด
- c. ผู้หญิงโทรมาถามหาเพื่อน

②

- a. ผู้หญิงชวนผู้ชายนั่งพักผ่อน
- b. ผู้หญิงชวนผู้ชายเปลี่ยนชุดนอน
- c. ผู้หญิงชวนผู้ชายเปลี่ยนผ้าปูที่นอน

③

- a. ผู้หญิงขออนุญาตปรึกษา
- b. ผู้หญิงขออนุญาตเข้าห้องน้ำ
- c. ผู้หญิงขออนุญาตไปเที่ยว

④

- a. ผู้ชายอนุญาตให้เปลี่ยนผ้าปูที่นอน
- b. ผู้ชายไม่อนุญาตให้เปลี่ยนผ้าปูที่นอน
- c. ผู้ชายขอให้เปลี่ยนผ้าปูที่นอน

**แบบประเมินทักษะการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ
สำหรับผู้สอน**

คำชี้แจง

แบบประเมินทักษะการพูดฉบับนี้มีทั้งหมด 20 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนไว้ 6 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 ดีเยี่ยม หมายถึง สามารถสนทนาได้คล่อง พูดผิดหลักไวยากรณ์เพียงเล็กน้อย
ระดับ 4 ดีมาก หมายถึง สามารถสนทนาได้คล่องแม้ว่าจะพูดผิดหลักไวยากรณ์ก็ตาม
ระดับ 3 พอใช้ หมายถึง สามารถสนทนาได้ดีพอสมควร แต่มีความยุ่งยากในการพูดบ่อยครั้ง

ระดับ 2 ผ่าน หมายถึง สนทนาได้แต่ไม่คล่อง

ระดับ 1 อ่อนมาก หมายถึง ไม่สามารถสนทนาให้เข้าใจได้

ระดับ 0 ใช้ไม่ได้ หมายถึง ไม่สามารถสื่อสารได้เลย

กรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องเกณฑ์การให้คะแนน ในระดับที่เหมาะสมที่สุด

ลำดับ ที่	หัวข้อประเมินทักษะ การพูด	เกณฑ์การให้คะแนน					
		ระดับ 5 ดีเยี่ยม	ระดับ 4 ดีมาก	ระดับ 3 พอใช้	ระดับ 2 ผ่าน	ระดับ 1 อ่อน มาก	ระดับ 0 ใช้ไม่ได้
1	การทักทาย						
2	การกล่าวลา						
3	การขอบคุณ						
4	การขอโทษ						
5	การแนะนำตนเอง						
6	การนับเลข						
7	การบอก ปี เดือน วัน						
8	คำศัพท์เกี่ยวกับอวัยวะ ภายนอก						
9	คำศัพท์เกี่ยวกับอวัยวะ ภายใน						

ลำดับ ที่	หัวข้อประเมินทักษะ การพูด	เกณฑ์การให้คะแนน					
		ระดับ 5 ดีเยี่ยม	ระดับ 4 ดีมาก	ระดับ 3 พอใช้	ระดับ 2 ผ่าน	ระดับ 1 อ่อน มาก	ระดับ 0 ใช้ ไม่ได้
10	พูดชักชวนเกี่ยวกับการทำ ความสะอาดร่างกาย						
11	พูดชักชวนเกี่ยวกับการทำ กิจวัตรประจำวัน						
12	พูดชักชวนให้เปลี่ยน อิริยาบถของผู้สูงอายุ						
13	พูดถามอาการของผู้สูงอายุ						
14	พูดประโยคสนทนาง่าย ๆ เกี่ยวกับการดูแลเรื่อง รับประทานอาหาร						
15	พูดประโยคสนทนาเกี่ยวกับ การดูแลเรื่องการขับถ่าย						
16	พูดประโยคการรับโทรศัพท์						
17	พูดถามจุดประสงค์						
18	พูดประโยคขออนุญาต ลาป่วย						
19	พูดประโยคขออนุญาต ลากิจ						
20	พูดประโยคขออนุญาต ขอลาก่อนเวลา						

**แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่น
พื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ
สำหรับผู้เรียน**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านสื่อการสอน ด้านการจัด
การเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล
2. กรุณาอ่านข้อความในแต่ละข้อ แล้วพิจารณาว่าท่านมีความพึงพอใจต่อการเรียน
ตามหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ
3. โปรดตอบทุกข้อโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความพึงพอใจ
ของท่าน
4. เกณฑ์การประเมิน “ระดับความพึงพอใจ” ดังนี้
  - 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
  - 4 หมายถึง เหมาะสมมาก
  - 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
  - 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย
  - 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
ด้านเนื้อหา					
1. มีการจัดลำดับของเนื้อหาจากง่ายไปยาก					
2. ความรู้มีความสอดคล้องกับสภาพการทำงานจริงในอาชีพ					
3. ส่งเสริมให้เกิดทักษะการฟังการพูดภาษาญี่ปุ่นหลังเรียน ตามหลักสูตร					
4. สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรและเห็นความสำคัญ ตามประโยคของภาษาอย่างเหมาะสม					
5. ส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดที่สามารถนำไปใช้ในประกอบ อาชีพการบริหารผู้สูงอายุได้					
ด้านสื่อการสอน					
1. ทันสมัย ใช้ประโยชน์ได้จริง					
2. ส่งเสริมการเรียนรู้และมีความเข้าใจในเนื้อหา					

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
3. ช่วยสร้างบรรยากาศให้การเรียนการสอนสมบูรณ์ โดยวิทยากรเจ้าของภาษา					
4. มีความหลากหลายของสื่อ และกระตุ้นความสนใจได้ดี					
5. เหมาะสมกับกิจกรรมการฝึกทักษะปฏิบัติด้านการฟัง-พูด ภาษาญี่ปุ่น					
ด้านการจัดการเรียนการสอน					
1. ส่งเสริมให้ฝึกทักษะการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นได้จริง					
2. มีจำลองสถานการณ์การฝึกปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม					
3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนได้เหมาะสม กับบทเรียนหรือตามสถานการณ์					
4. การใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสม กับบทเรียน					
5. มีการฝึกปฏิบัติการฟัง-พูดกับเจ้าของภาษาอย่างเพียงพอ					
ด้านการวัดและประเมินผล					
1. มีการวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้					
2. ใช้วิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายตรงตามสภาพจริง					
3. มีการแจ้งผลการประเมินให้กับผู้เรียนทราบเพื่อเป็นข้อมูล ในการพัฒนาทักษะตนเองด้านภาษา					
4. มีการนำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ปรับปรุงผู้เรียน อย่างสม่ำเสมอ					
5. เป็นการประเมินตามสภาพจริงเน้นประเมินทักษะ ปฏิบัติการฟัง-พูด					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

ภาคผนวก ค ผลการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. คุณภาพของแบบสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ
2. คุณภาพของแบบประเมินทักษะการฟังภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ
3. คุณภาพของแบบประเมินทักษะการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ
4. คุณภาพของแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

ตาราง 8 แสดงผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	แปลผล
	1	2	3		
ตอนที่ 1 สภาพปัญหาของผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารผู้สูงอายุในประเทศญี่ปุ่น					
1. ปัจจุบันปัญหาการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารผู้สูงอายุในประเทศญี่ปุ่นเป็นอย่างไร	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
2. ปัญหาด้านการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นของผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารผู้สูงอายุในประเทศญี่ปุ่นเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
3. ปัญหาด้านอื่น ๆ ของผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารผู้สูงอายุในประเทศญี่ปุ่นเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ					
1. ความต้องการของท่านเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรด้านการบริหารผู้สูงอายุ มีอะไรบ้าง	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
2. ความต้องการของท่านเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ มีอะไรบ้าง	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง
3. ท่านมีความต้องการอื่น ๆ เพิ่มเติมเพื่อการสร้างหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ มีอะไรบ้าง	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	แปลผล
	1	2	3		
ตอนที่ 3 แนวทางการแก้ปัญหา					
1. แนวทางการแก้ปัญหาด้านการสื่อสาร ภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหาร ผู้สูงอายุที่ต้องการเน้นมีอะไรบ้าง	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
2. แนวทางการแก้ปัญหาด้านการฟัง ภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานพื้นฐานเพื่อการบริหาร ผู้สูงอายุที่ต้องการเน้นมีอะไรบ้าง	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง
3. แนวทางการแก้ปัญหาด้านการพูด ภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานพื้นฐานเพื่อการบริหาร ผู้สูงอายุที่ต้องการเน้นมีอะไรบ้าง	+1	+1	+1	1	สอดคล้อง

ตาราง 9 แสดงผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมินทักษะ
การฟังภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

รายการ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3		
การทดสอบการฟังที่แท้จริง (pure listening test)					
1. ทดสอบการจำแนกเสียงคำศัพท์ เกี่ยวกับคำที่ทักทายโดยใช้คู่เทียบเสียง	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
2. ทดสอบการจำแนกเสียงคำศัพท์ เกี่ยวกับตัวเลขโดยใช้คู่เทียบเสียง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. ทดสอบการจำแนกเสียงคำศัพท์ เกี่ยวกับอาชีพโดยใช้คู่เทียบเสียง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. ทดสอบการจำแนกเสียงคำศัพท์ เกี่ยวกับอวัยวะโดยใช้คู่เทียบเสียง	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	แปรผล
	1	2	3		
การทดสอบการฟังที่แท้จริง (pure listening test) (ต่อ)					
5. ทดสอบการจำแนกเสียงคำศัพท์ เกี่ยวกับชื่อโรคโดยใช้คู่เทียบเสียง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6. ทดสอบการจำแนกเสียงโดยใช้คู่เทียบ เสียงเกี่ยวกับการแนะนำตัวเป็นประโยค	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
7. ทดสอบการจำแนกเสียงโดยใช้คู่เทียบ เสียงเกี่ยวกับการชักชวนทานอาหาร เป็นประโยค	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8. ทดสอบการจำแนกเสียงโดยใช้คู่เทียบ เสียงเกี่ยวกับการชักชวนทำความสะอาด ร่างกายเป็นประโยค	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
9. ทดสอบการจำแนกเสียงโดยใช้คู่เทียบ เสียงเกี่ยวกับการถามอาการเป็นประโยค	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
10. ทดสอบการจำแนกเสียงโดยใช้คู่เทียบ เสียงเกี่ยวกับการตอบอาการเป็นประโยค	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
11. ทดสอบการจำแนกเสียง โดยการจัดการฟังเสียงเน้นหนักในคำ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
12. ทดสอบการจำแนกเสียงโดยการฟัง เสียงเน้นหนักในประโยค	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
13. ทดสอบการฟังเสียงสูง-ต่ำในประโยค	+1	+1	0	0.67	สอดคล้อง
การทดสอบความเข้าใจจากการฟัง (listening comprehension test)					
14. ฟังคำศัพท์ 1 ครั้ง จบแล้วมีคำถาม พร้อมคำตอบที่เป็นตัวเลือก ผู้เรียนเลือก คำตอบที่ดีที่สุด	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
15. ฟังประโยค 1 ครั้ง จบแล้วให้บอกว่า ถูกหรือผิดจากข้อความที่ผู้เรียนเลือก คำตอบที่ดีที่สุด	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	แปรผล
	1	2	3		
	การทดสอบความเข้าใจจากการฟัง (listening comprehension test)				
16. ฟังบทสนทนา 1 ครั้ง จบแล้วมีคำถาม พร้อมคำตอบที่เป็นตัวเลือก ผู้เรียนเลือก คำตอบที่ดีที่สุด	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
17. เขียนคำศัพท์ตามคำบอกแล้วดูจาก การสะกดและเครื่องหมายวรรคตอน ได้ถูกต้องหรือไม่	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
18. ฟังบทสนทนาแล้วเติมข้อมูลที่หายไป	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
19. ฟังประโยคคำถามแล้วเขียนคำตอบ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
20. ฟังข้อมูลจากเรื่องราวต่าง ๆ แล้วให้ กรอกข้อมูล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 10 แสดงผลการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินทักษะการฟัง
ภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

ข้อที่	ค่า	S	S ²	p	q	pq
1		7	49	0.7	0.3	0.21
2		6	36	0.6	0.4	0.24
3		6	36	0.6	0.4	0.24
4		7	49	0.7	0.3	0.21
5		6	36	0.6	0.4	0.24
6		3	9	0.3	0.7	0.21
7		6	36	0.6	0.4	0.24
8		4	16	0.4	0.6	0.24
9		2	4	0.2	0.8	0.16
10		5	25	0.5	0.5	0.25

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อที่	ค่า	S	S ²	p	q	pq
11	3	3	9	0.3	0.7	0.21
12	2	2	4	0.2	0.8	0.16
13	3	3	9	0.3	0.7	0.21
14	3	3	9	0.3	0.7	0.21
15	2	2	9	0.2	0.8	0.16
16	6	6	36	0.6	0.4	0.24
17	5	5	25	0.5	0.5	0.25
18	5	5	25	0.5	0.5	0.25
19	6	6	36	0.6	0.4	0.24
20	5	5	25	0.5	0.5	0.25
รวม	92	92	483	9.2	10.8	4.42

ตาราง 11 แสดงผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบประเมิน
ทักษะการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

รายการ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3		
1. การทักทาย	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
2. การกล่าวลา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. การขอบคุณ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. การขอโทษ	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
5. การแนะนำตนเอง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6. การนับเลข	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
7. การบอก ปี เดือน วัน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8. คำศัพท์ เกี่ยวกับอวัยวะภายนอก	+1	+1	0	0.67	สอดคล้อง
9. คำศัพท์ เกี่ยวกับอวัยวะภายใน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นของ			ค่า IOC	แปลผล
	ผู้เชี่ยวชาญคนที่				
	1	2	3		
10. พุดช้กชวณเกี่ยวกับการทำควมสะอาด ร่างกาย	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
11. พุดช้กชวณเกี่ยวกับการทำกัจวัด ประจำวัน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
12. พุดช้กชวณให้เปล่ยนอริยาบท ของผู้สูงอาย	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
13. พุดถามอาการของผู้สูงอาย	+1	+1	0	0.67	สอดคล้อง
14. พุดประโยคสนทนาาง่าย ๆ เกี่ยวกับ การดูแลเรื่องรับประทานอาหาร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
15. พุดประโยคสนทนาเกี่ยวกับการดูแล เรื่องการขับถ่าย	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
16. พุดประโยครับโทรศัพทในที่ทำงาน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
17. พุดถามจุดประสงค์	0	+1	0	0.67	สอดคล้อง
18. พุดประโยคขออนุญาตลาป่วย	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
19. พุดประโยคขออนุญาตลาากิจ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
20. พุดประโยคขออนุญาตขอกลับก่อนเวลา	+1	0	+1	0.67	สอดคล้อง

ตาราง 12 แสดงผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบวัด
ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรการฟังและการพูด
ภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารสำหรับผู้สูงอายุ

รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	แปลผล
	คนที่				
	1	2	3		
ด้านเนื้อหา					
1. มีการจัดลำดับของเนื้อหาจากง่ายไปยาก	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
2. ความรู้มีความสอดคล้องกับสภาพการทำงาน จริงในอาชีพ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. ส่งเสริมให้เกิดทักษะการฟังการพูดภาษาญี่ปุ่น หลังเรียนตามหลักสูตร	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร และเห็นความสำคัญตามประโยคของภาษา อย่างเหมาะสม	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
5. ส่งเสริมทักษะการฟัง-พูดที่สามารถนำไปใช้ ในประกอบอาชีพการบริหารสำหรับผู้สูงอายุได้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6. ทันสมัย ใช้ประโยชน์ได้จริง	0	+1	+1	0.67	สอดคล้อง
7. ส่งเสริมการเรียนรู้และมีความเข้าใจในเนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8. ช่วยสร้างบรรยากาศให้การเรียนการสอน สมบูรณ์โดยวิทยากรเจ้าของภาษา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
9. มีความหลากหลายของสื่อ และกระตุ้น ความสนใจได้ดี	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ด้านสื่อการสอน					
10. เหมาะสมกับกิจกรรมการฝึกทักษะปฏิบัติ ด้านการฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่น	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			ค่า IOC	แปรมผล
	1	2	3		
ด้านการจัดการเรียนการสอน					
11. ส่งเสริมให้ฝึกทักษะการฟังและการพูด ภาษาญี่ปุ่นได้จริง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
12. มีจำลองสถานการณ์การฝึกปฏิบัติได้ อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
13. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอก ห้องเรียนได้เหมาะสมกับบทเรียน หรือตามสถานการณ์	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
14. การใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ได้เหมาะสมกับบทเรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
15. มีการฝึกปฏิบัติการฟัง-พูด กับเจ้าของภาษาอย่างเพียงพอ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ด้านการวัดและประเมินผล					
16. มีการวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
17. ใช้วิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย ตรงตามสภาพจริง	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
18. มีการแจ้งผลการประเมินให้กับผู้เรียน ทราบเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาทักษะ ตนเองด้านภาษา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
19. มีการนำผลการประเมินการเรียนรู้มาใช้ ปรับปรุงผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
20. เป็นการประเมินตามสภาพจริงเน้น ประเมินทักษะปฏิบัติการฟัง-พูด	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ภาคผนวก ง หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

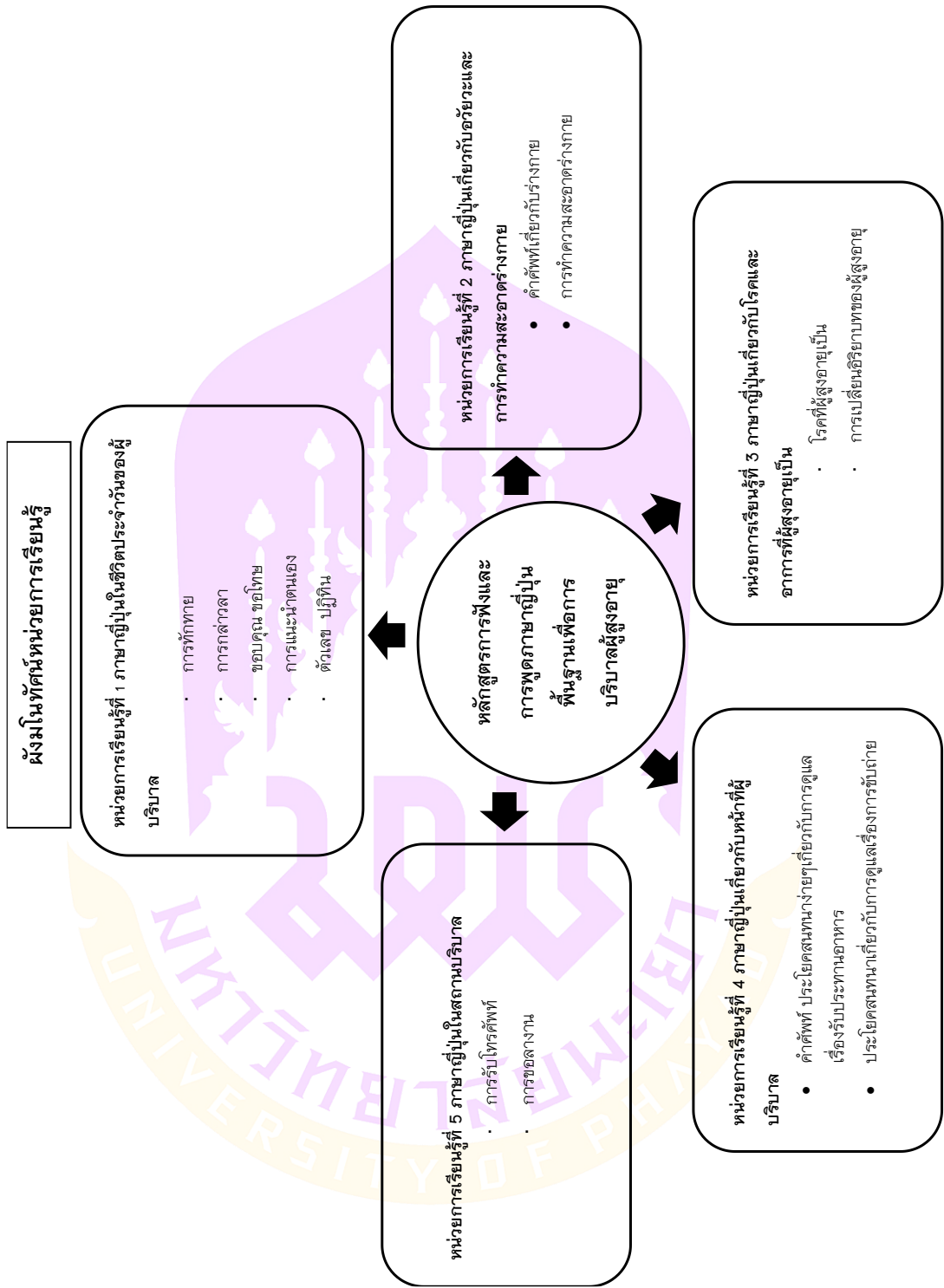

พัฒนาโดย
สุพรรณษา สภาชัย

นิติตปริญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

2564

หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

หลักการ

1. หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นขั้นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ เป็นหลักสูตรที่เน้นพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะการฟังและทักษะการพูด จากการฝึกปฏิบัติแก่ผู้ให้ การบริหารผู้สูงอายุ ให้สามารถฟังและพูดเพื่อสื่อสารผู้รับการบริหารและผู้ร่วมงานชาวญี่ปุ่น

2. หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุที่ได้รับ ออกแบบการพัฒนาตามข้อมูลพื้นฐานการบริหารจากประเทศญี่ปุ่น และหลักสูตรของ กรมพัฒนาฝีมือแรงงานกระทรวงแรงงานที่มุ่งเน้นให้ผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารที่เป็นชาวไทย สามารถสื่อสารภาษาญี่ปุ่นถูกต้องตามมาตรฐานการเรียนภาษาญี่ปุ่น เหมาะสมกับวัฒนธรรม ภาษาและมีมารยาทในการสื่อสาร

3. หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นขั้นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ เป็นหลักสูตรเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและการประกอบอาชีพ ผู้เรียนสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นขั้นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ มีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ด้านภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถด้านการฟังและการพูดหลักสูตรภาษาญี่ปุ่นพื้นฐาน เพื่อการบริหารผู้สูงอายุ
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำทักษะด้านการฟังและการพูดไปเป็นพื้นฐานในการพัฒนา ความรู้ต่อไป
4. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหาร ผู้สูงอายุและเห็นคุณค่าของภาษาญี่ปุ่น

เนื้อหาหลักสูตร

หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ พัฒนาทักษะ ด้านการฟังและการพูดเพื่อการสื่อสารในที่ทำงาน ผู้เรียนจะได้ฝึกทักษะการฟังและการพูด ซึ่งประกอบด้วย 5 หน่วยการเรียนรู้ และใช้เวลาเรียนทั้งหมด 20 ชั่วโมง มีรายละเอียด ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ภาษาญี่ปุ่นในชีวิตประจำวันของผู้บริหาร

- การทักทาย
- การกล่าวลา
- ขอขอบคุณ ขอโทษ
- การแนะนำตนเอง
- ตัวเลข ปฏิทิน
- การแลกเปลี่ยนข้อมูล

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ภาษาญี่ปุ่นเกี่ยวกับอวัยวะและการทำความสะอาดร่างกาย

- คำศัพท์เกี่ยวกับร่างกาย
  - อวัยวะภายนอก
  - อวัยวะภายใน
- การทำความสะอาดร่างกาย
  - แปรงฟัน
  - อาบน้ำ “โอฟูโร”
  - ตัดเล็บ
  - เช็ดตัว
  - การเปลี่ยนชุด

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ภาษาญี่ปุ่นเกี่ยวกับโรคและอาการที่ผู้สูงอายุเป็น

- โรคที่ผู้สูงอายุเป็น
  - ชื่อโรค
    - โรคไข้หวัดใหญ่
    - โรคเบาหวาน
    - โรคความดันโลหิตสูง
    - โรคสมองเสื่อม
    - โรคเกาต์
    - โรคระบบทางเดินปัสสาวะ
    - โรคตา
    - โรคไต
    - โรคหัวใจ

- โครโนไวรัส
- อาการ
  - ไอ
  - สำลัก
  - เจ็บ
  - อัมพาต
  - อาเจียน
  - ท้องเสีย
  - ท้องผูก
  - ไข้
  - แผลกดทับ
  - ผื่น
  - คัน
  - ทรมาน
  - เวียนศีรษะ
- การเปลี่ยนอริยาบถของผู้สูงอายุ
  - การนั่ง
  - การนอน
  - การยืน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ภาษาญี่ปุ่นเกี่ยวกับหน้าที่ผู้บริบาล

อาหาร

- คำศัพท์ ประโยคสนทนาง่าย ๆ เกี่ยวกับการดูแลเรื่องรับประทานอาหาร
  - คำศัพท์อาหารและเครื่องดื่มของผู้สูงอายุ
  - อุปกรณ์ที่ใช้ในการรับประทานอาหาร
- คำกริยา กิน ก็นิน ดื่ม
- ประโยคสนทนาเกี่ยวกับการดูแลเรื่องการรับประทานอาหาร
  - เปลี่ยนผ้าอ้อม
  - การใช้สุขภัณฑ์เคลื่อนที่

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ภาษาญี่ปุ่นในสถานบริบาล

- การรับโทรศัพท์
  - พูดแนะนำตนเองเมื่อรับสายโทรศัพท์
  - ถามชื่อผู้โทรเข้า
  - ถามจุดประสงค์
- การขอลางาน
  - ลากลับก่อน
  - ลาป่วย
  - ลากิจ

จากเนื้อหาข้างต้นกำหนดระยะเวลาเรียนตลอดหลักสูตร 20 ชั่วโมง โดยแบ่งออกเป็น 5 หน่วยการเรียนรู้ มีรายละเอียด ดังนี้

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	จุดประสงค์	สาระสำคัญ	เนื้อหา	เวลา (ชั่วโมง)
1	ภาษาญี่ปุ่น ในชีวิต ประจำวัน ของผู้บริหาร	1. ฟัง คำศัพท์ คำทักทาย คำถาม 2. การ แนะนำตัวจาก ผู้อื่นได้ 3. ออกเสียง คำศัพท์ คำ ทักทาย และพูด แนะนำตนเองได้ นับเลขและออก เสียงตามได้	1. การฟัง-พูด ทักทาย ขอบคุณ ขอโทษ กล่าวเวลา แนะนำตนเองเมื่อ พบกันครั้งแรก 2. การนับเลข ปฏิทิน 3. แลกเปลี่ยน ข่าวสารข้อมูล ในเรื่องเกี่ยวกับ ตนเอง 4. ชีวิตประจำวัน เพื่อสร้าง ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล	1. การทักทาย กล่าวเวลา 2. ขอบคุณ ขอโทษ 3. การนำตนเอง 4. ตัวเลข บอก วัน เดือน ปี 5. การบอกเวลา 6. การแลกเปลี่ยน ข้อมูล	4
2	ภาษาญี่ปุ่น เกี่ยวกับ อวัยวะ และการทำ ความสะอาด ร่างกาย	1. ฟัง คำศัพท์ เกี่ยวกับอวัยวะ ภายนอกและใน ร่างกาย ได้อย่าง เข้าใจ 2. พูดชักชวน ขออนุญาต ก่อนทำสะอาด ร่างกายได้	1. ฟัง-พูดคำศัพท์ เกี่ยวกับอวัยวะ ภายนอกภายใน ร่างกาย 2. พูดประโยค ชักชวน ขออนุญาต เมื่อต้องการทำ ความสะอาด ร่างกาย	1. คำศัพท์ เกี่ยวกับ 1.1 อวัยวะ ภายนอก 1.2 อวัยวะ ภายใน 2. การทำความ สะอาดร่างกาย 2.1 แปรงฟัน 2.2 อาบน้ำ “โอฟูโร” 2.3 ตัดเล็บ	4

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	จุดประสงค์	สาระสำคัญ	เนื้อหา	เวลา (ชั่วโมง)
				2.4 เซ็ดตัว 2.5 การเปลี่ยน ชุด	
3	ภาษาญี่ปุ่น เกี่ยวกับโรค และอาการที่ ผู้สูงอายุเป็น	1. ฟังคำศัพท์ เกี่ยวกับชื่อโรคได้ 2. ฟัง-พูด เกี่ยวกับอาการ ต่าง ๆ ได้ 3. พูดชักชวน ให้ทำกริยา นั่ง นอน ยืน ได้	1. คำศัพท์เกี่ยวกับ โรคที่ผู้สูงอายุเป็น 2. ประโยคถาม- ตอบบอกอาการ และการเปลี่ยน อิริยาบถของ ผู้สูงอายุกิจกรรม ต่าง ๆ	คำศัพท์เกี่ยวกับ 1. ชื่อโรค 1.1 โรคไข้หวัด ใหญ่ 1.2 โรคเบาหวาน 1.3 โรคความดัน โลหิตสูง 1.4 โรคสมอง เสื่อม 1.5 โรคเกาต์ 1.6 โรคระบบ ทางเดินปัสสาวะ 1.7 โรคตา 1.8 โรคไต 1.9 โรคหัวใจ 1.10 โรคโนโร ไวรัส - อาการ 1. ไอ 2. สำลัก 3. เจ็บ 4. อัมพาต 5. อาเจียน 6. ท้องเสีย 7. ท้องผูก 8. มีไข้ 9. แผลกดทับ	4

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	จุดประสงค์	สาระสำคัญ	เนื้อหา	เวลา (ชั่วโมง)
				10. ผื่นคัน 11. ทรมาน 12. เวียนศีรษะ - การเปลี่ยน อิริยาบถของ ผู้สูงอายุ 1. การนั่ง 2. การนอน 3. การยืน	
4	ภาษาญี่ปุ่น เกี่ยวกับ หน้าที่ ผู้บริบาล	1. ฟังบทสนทนา เกี่ยวกับหน้าที่ ผู้บริบาลเข้าใจ 2. พูดเรียกชื่อ อาหาร ประเภท อาหารได้ 3. ใช้คำกริยา กิน ดื่ม กลืนได้	1. ฟัง-พูดประโยค พื้นฐานเกี่ยวกับ การดูแลเรื่องการ รับประทานอาหาร 2. คำศัพท์อาหาร และเครื่องดื่มของ ผู้สูงอายุ 3. การใช้คำกริยา กิน กลืน ดื่ม ประโยคสนทนา เกี่ยวกับการดูแล เรื่องการรับประทานอาหาร การเปลี่ยนผ้าอ้อม 4. การใช้สุชภัณฑ์ เคลื่อนที่	1. คำศัพท์อาหาร และเครื่องดื่ม ของผู้สูงอายุ 2. อุปกรณ์ที่ใช้ใน การรับประทานอาหาร 3. คำกริยา กิน กลืน ดื่ม	4

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	จุดประสงค์	สาระสำคัญ	เนื้อหา	เวลา (ชั่วโมง)
5	ภาษาญี่ปุ่น ในสถาน บริหาร	1. พูตรับโทรศัพท์ ในที่ทำงานได้ 2. พุดขออนุญาต ลางานได้	1. ฟัง-พูดสำนวน การรับโทรศัพท์ใน ที่ทำงาน มารยาท 2. การขออนุญาต ลาหยุดในกรณี ต่างๆ เช่น การลา ป่วย	-การรับโทรศัพท์ 1. พุดแนะนำ ตนเองเมื่อรับ สายโทรศัพท์ 2. ถามชื่อผู้โทร เข้า 3. ถาม จุดประสงค์ -การขอลา 1. ลากลับก่อน 2. ลาป่วย 3. ลากิจ	4
รวม					20

การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุมีแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะด้านการฟังและการพูด โดยใช้สื่อเสียง คลิปวีดีโอ ภาษาญี่ปุ่นที่จำลองจากในสถานการณ์จริง เกี่ยวกับด้านการบริหารผู้สูงอายุ เป็นหลัก
2. การจัดการเรียนรู้ใช้สื่อ อุปกรณ์ของจริง ในการฝึกปฏิบัติ เช่น การฝึกฟัง-พูด กับเจ้าของภาษา โดยการสนทนาผ่าน ระบบออนไลน์
3. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนที่สำคัญด้วยวิธีการที่หลากหลายให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และมีปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติที่หลากหลายรูปแบบ
4. การจัดการเรียนรู้โดยการสอดแทรกมารยาทการฟัง-พูด และการใช้ชีวิตประจำวัน ตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

สื่อการเรียนรู้

สื่อการสอนเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างประสบการณ์ทางการศึกษาให้แก่ผู้เรียน ผู้สอนจะต้องเลือกและใช้สื่อการเรียนรู้ให้เหมาะกับบทเรียนสื่อการสอนนั้นจะต้องใช้ได้ อย่างสะดวกและช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

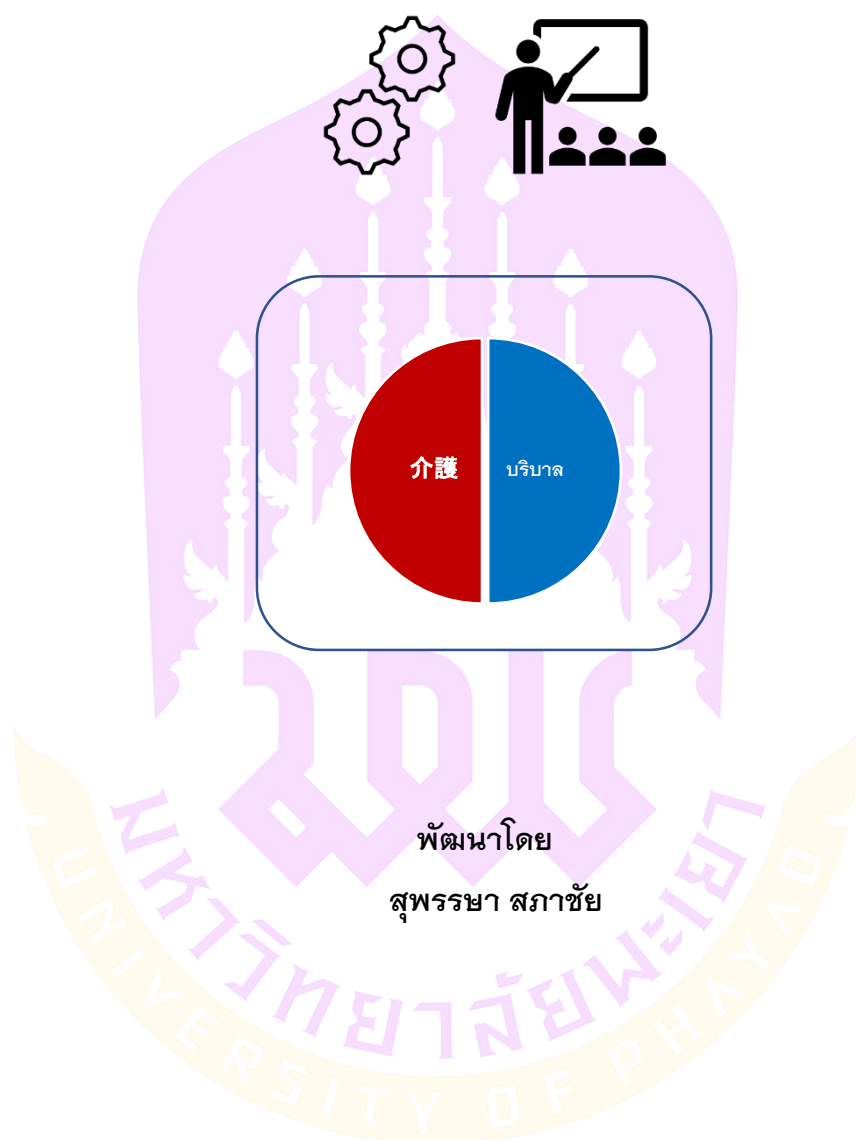
1. คลิปเสียง คำศัพท์ บทสนทนาภาษาญี่ปุ่น
2. วีดิทัศน์จาก YouTube
3. รูปภาพ/บัตรคำ ประกอบการสอน
4. สื่อของจริง ได้แก่ อุปกรณ์
5. วิทยากรชาวญี่ปุ่นและชาวไทย
6. กิจกรรม/เกม
7. Power Point สำหรับการบรรยาย

การวัดและประเมินผล

เป็นประเมินตามสภาพการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. ประเมินก่อนเรียนทักษะการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารจัดการ ผู้อายุก่อนการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารจัดการผู้อายุ เพื่อประเมินความพื้นฐานทางภาษาญี่ปุ่น ของผู้เรียนโดยการทดสอบการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐาน
2. ประเมินทักษะการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารจัดการผู้อายุระหว่างการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารจัดการผู้อายุ ประเมินเพื่อความก้าวหน้าด้านทักษะการฟัง-พูด โดยการสังเกต ซักถาม
3. ประเมินทักษะการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารจัดการผู้อายุ หลังการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารจัดการผู้อายุ ทดสอบโดยวิธีการทดสอบการปฏิบัติ มีจุดประสงค์เพื่อ
  - 3.1 ตรวจสอบทักษะด้านการฟังภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนหลังเรียนตามหลักสูตร
  - 3.2 ตรวจสอบทักษะด้านการพูดภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนหลังเรียนตามหลักสูตร
  - 3.3 ประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นตามหลักสูตร

คู่มือการใช้หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

คำนำ

คู่มือการใช้หลักสูตรสำหรับผู้ใช้หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐาน เพื่อการบริหารผู้สูงอายุจัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสำหรับผู้ใช้หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นสำหรับการบริหารผู้สูงอายุในด้านการฟังและการพูด

หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ ได้รวบรวม หัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุในประเทศญี่ปุ่นเป็นส่วนใหญ่ โดยคู่มือการใช้หลักสูตร แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ คำชี้แจงการใช้หลักสูตรและแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร

ผู้วิจัยหวังว่าหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุนี้ จะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นในด้านการบริหารผู้สูงอายุ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สุพรรณษา สภาชัย

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ส่วนที่ 1 คำชี้แจงการใช้หลักสูตร	
คำชี้แจง	1
ผังมโนทัศน์หน่วยการเรียนรู้	3
โครงสร้างหลักสูตร	4
การจัดการเรียนรู้	7
สื่อการเรียนรู้	8
การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้	8
ส่วนที่ 2 แนวทางการจัดการเรียนรู้	
คำชี้แจง	9
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1	10
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2	21
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	33
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4	41
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5	49

ส่วนที่ 1 คำชี้แจงการใช้หลักสูตร

คำชี้แจง

หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารสำหรับผู้สูงอายุ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐาน และมุ่งเน้นคำศัพท์ สำนวน และประโยคที่เกี่ยวกับด้านการบริหารสำหรับผู้สูงอายุ รูปไวยากรณ์ แบบง่าย คำช่วย บางประโยค มักถูกละไว้ เพื่อให้ผู้เรียนจะได้สัมผัสกับความเป็นธรรมชาติของภาษาพูดในชีวิตประจำวัน ส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกจำสำนวนต่าง ๆ เพื่อการฟังและการพูด มากกว่าศึกษาการวิเคราะห์ไวยากรณ์ ดังนั้นเหมาะสำหรับผู้ที่ไม่มีความรู้พื้นฐานภาษาญี่ปุ่นเลยไปจนถึงผู้ที่เคยศึกษาญี่ปุ่นมาบ้างในระดับต้น จึงมีการใช้อักษรโรมันจิกำกับเสียงเพื่อความสะดวกของผู้เรียนและมุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติด้านการฟังและการพูดมากกว่าการอ่านและการเขียน

หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารสำหรับผู้สูงอายุ มีความเหมาะสมสำหรับผู้ที่มีความสนใจงานด้านการบริหารของประเทศญี่ปุ่นเพื่อเตรียมความพร้อมด้านภาษาญี่ปุ่นในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการดูแลผู้สูงอายุของประเทศญี่ปุ่นที่มีความแตกต่างกับประเทศไทยและทักษะด้านการฟังและการพูดมีความจำเป็นในการสื่อสารกับผู้สูงอายุและผู้ร่วมงานชาวญี่ปุ่น

คู่มือเป็นเอกสารสำหรับผู้สอนที่ใช้หลักสูตรได้ทราบแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตร ดังนี้

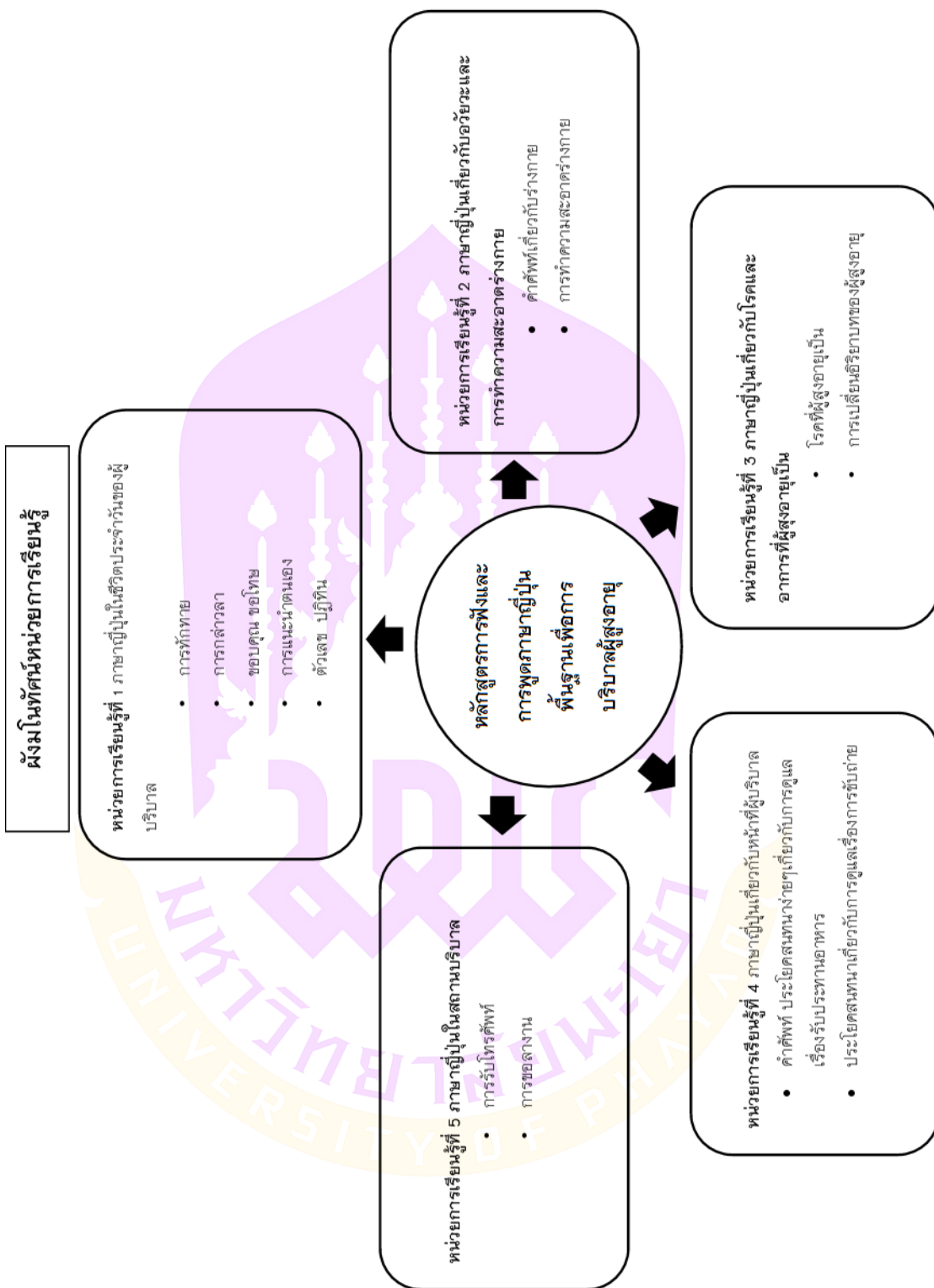
หน่วยที่ 1	ภาษาญี่ปุ่นในชีวิตประจำวันของผู้บริหาร	จำนวน 4 ชั่วโมง
หน่วยที่ 2	ภาษาญี่ปุ่นเกี่ยวกับอวัยวะ และการทำความสะอาธร่างกาย	จำนวน 4 ชั่วโมง
หน่วยที่ 3	ภาษาญี่ปุ่นเกี่ยวกับโรคและอาการที่ผู้สูงอายุเป็น	จำนวน 4 ชั่วโมง
หน่วยที่ 4	ภาษาญี่ปุ่นเกี่ยวกับหน้าที่ผู้บริหาร	จำนวน 4 ชั่วโมง
หน่วยที่ 5	ภาษาญี่ปุ่นในสถานบริหาร	จำนวน 4 ชั่วโมง
รวมทั้งสิ้น		จำนวน 20 ชั่วโมง

บทบาทของผู้สอน

1. ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเข้าใจเพื่อจะได้นำมาออกแบบการจัดการเรียนรู้
2. ผู้สอนควรมีความรู้ภาษาญี่ปุ่นและเข้าใจบทบาทหน้าที่ที่ผู้บริหารผู้สูงอายุของประเทศญี่ปุ่น เพราะ คำศัพท์ จำนวน และประโยคส่วนมากจะเกี่ยวข้องกับ การดูแลผู้สูงอายุซึ่งเป็นคำศัพท์เฉพาะ
3. ศึกษาผู้เรียน กลุ่มเป้าหมาย เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดการเรียนการสอน
4. กำหนดเป้าหมาย ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เน้นการฝึกปฏิบัติจริง จัดหากิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะด้านการฟังและการพูด เช่น การใช้บทบาทสมมติ การให้ฝึกพูดทวนหลาย ๆ ครั้ง
5. ออกแบบการประเมินผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายและตามสภาพจริง
6. นำผลการประเมินมาวิเคราะห์ และพยายามปรับปรุงให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ

บทบาทผู้เรียน

1. ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้เข้าใจ
2. รับผิดชอบต่อหน้าที่ เข้าเรียนให้ครบตามเวลาที่กำหนด
3. ปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้สอนและให้ความร่วมมือในทุกกิจกรรมการเรียนการสอน
4. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถทำงานกลุ่มร่วมกับผู้เรียนท่านอื่นและผู้สอนได้ดี
5. ลงมือปฏิบัติจริง นำทักษะการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ พัฒนาความสามารถ และประยุกต์ใช้ได้ตามสถานการณ์

ระยะเวลาเรียนตลอดหลักสูตร 20 ชั่วโมง แบ่งออกเป็น 5 หน่วยการเรียนรู้ โดยแต่ละหน่วยการเรียนรู้ มีรายละเอียดดังนี้

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	จุดประสงค์	สาระสำคัญ	เนื้อหา	เวลา (ชั่วโมง)
1	ภาษาญี่ปุ่นในชีวิตประจำวัน ผู้บริบาล	1. ฟังคำศัพท์ คำทักทาย คำถาม การแนะนำตัว จากผู้อื่นได้ 2. ออกเสียง คำศัพท์ คำทักทาย และพูด แนะนำตนเองได้ 3. นับเลข และออกเสียงตามได้	1. การฟัง-พูด ทักทาย ขอบคุณ ขอโทษ กล่าวลา แนะนำตนเอง เมื่อพบกันครั้งแรก 2. การนับเลข ปฏิทิน 3. แลกเปลี่ยน ข่าวสารข้อมูล ในเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ชีวิตประจำวัน เพื่อสร้าง ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล	1. การทักทาย 2. กล่าวลา 3. ขอบคุณ ขอโทษ 4. การนำตนเอง 5. ตัวเลข บอกรวัน เดือน ปี การบอกเวลา 6. การแลกเปลี่ยน ข้อมูล	4
2	ภาษาญี่ปุ่นเกี่ยวกับ อวัยวะและ การทำความ สะอาด ร่างกาย	1. ฟัง คำศัพท์ เกี่ยวกับอวัยวะ ภายนอกและใน ร่างกาย ได้ อย่างเข้าใจ 2. พูดชักชวน ขออนุญาต ก่อนทำสะอาด ร่างกายได้	1. ฟัง-พูด คำศัพท์เกี่ยว อวัยวะ ภายนอก ภายในร่างกาย 2. พูดประโยค ชักชวน ขอ อนุญาต เมื่อ ต้องการทำ ความสะอาด ร่างกาย	คำศัพท์เกี่ยวกับ 1. อวัยวะภายนอก 2. อวัยวะภายใน การทำความสะอาด ร่างกาย 1. แปรงฟัน 2. อาบน้ำ “โอฟูโร” 3. ตัดเล็บ 4. เช็ดตัว 5. การเปลี่ยนชุด	4

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	จุดประสงค์	สาระสำคัญ	เนื้อหา	เวลา (ชั่วโมง)
3	ภาษาญี่ปุ่น เกี่ยวกับโรค และอาการ ที่ผู้สูงอายุเป็น	1. ฟังคำศัพท์ เกี่ยวกับชื่อโรค ได้ 2. ฟัง-พูด เกี่ยวกับอาการ ต่าง ๆ ได้ 3. พูดชักชวน ให้ทำรียนมั่ง นอน ยืน ได้	1. คำศัพท์ เกี่ยวกับโรคที่ ผู้สูงอายุเป็น 2. ประโยค ถาม-ตอบบอก อาการ และ การเปลี่ยน อิริยาบถของ ผู้สูงอายุ กิจกรรมต่าง ๆ	คำศัพท์เกี่ยวกับ 1. ชื่อโรค 1.1 โรคไข้หวัดใหญ่ 1.2 โรค เบาหวาน 1.3 โรคความดัน โลหิตสูง 1.4 โรคสมองเสื่อม 1.5 โรคเกาต์ 1.6 โรคระบบ ทางเดินปัสสาวะ 1.7 โรคตา 1.8 โรคไต 1.9 โรคหัวใจ 1.10โรคเนโรไวรัส 2. อาการ 2.1 ไอ 2.2 สำลัก 2.3 เจ็บ 2.4 อัมพาต 2.5 อาเจียน 2.6 ท้องเสีย 2.7 ท้องผูก 2.8 มีไข้ 2.9 แผลกดทับ 2.10 ฟื่นคัน 2.11 ทรมาน 2.12 เวียนศีรษะ 3. การเปลี่ยนอิริยาบถ ของผู้สูงอายุ 3.1 การนั่ง	4

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	จุดประสงค์	สาระสำคัญ	เนื้อหา	เวลา (ชั่วโมง)
				3.2 การนอน 3.3 การยืน	
4	ภาษาญี่ปุ่น เกี่ยวกับ หน้าที่ผู้ บริหาร	1. ฟังบทสนทนา เกี่ยวกับหน้าที่ผู้ บริหารเข้าใจ 2. พูดเรียกชื่อ อาหาร ประเภท อาหารได้ 3. ใช้คำกริยา กิน ต้ม กลิ้นได้	1. ฟัง-พูด ประโยค พื้นฐาน เกี่ยวกับ การดูแลเรื่อง การรับประทานอาหาร อาหาร 2. คำศัพท์ อาหารและ เครื่องต้ม ของผู้สูงอายุ 3. การใช้ คำกริยา กิน กลืน ต้ม ประโยค สนทนา เกี่ยวกับ การดูแลเรื่อง การรับประทานอาหาร การรับประทานอาหาร การเปลี่ยน ผ้าอ้อม 4. การใช้ สุขภัณฑ์ เคลื่อนที่	1. คำศัพท์อาหารและ เครื่องต้มของผู้สูงอายุ 2. อุปกรณ์ที่ใช้ในการ รับประทานอาหาร 3. คำกริยา กิน กลืน ต้ม	4

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	จุดประสงค์	สาระสำคัญ	เนื้อหา	เวลา (ชั่วโมง)
5	ภาษาญี่ปุ่นใน สถานบริบาล	1. พูกรับ โทรศัพท์ ในที่ทำงานได้ 2. พูดขอ อนุญาตกลางาน ได้	1. ฟัง-พูด สำนวน การรับ โทรศัพท์ ในที่ทำงาน มารยาท 2. การขอ อนุญาตลา หยุดในกรณี ต่าง ๆ เช่น การลาป่วย	การรับโทรศัพท์ 1. พุดแนะนำตนเอง เมื่อรับสายโทรศัพท์ 2. ถามชื่อผู้โทรเข้า 3. ถามจุดประสงค์ การขอลางาน 1. ลากลับก่อนเวลา 2. ลาป่วย 3. ลากิจ	4
รวม					20

การจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ฟัง-พูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริบาลผู้สูงอายุมีแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนฝึกทักษะด้านการฟังและการพูด โดยใช้สื่อเสียง คลิปวีดีโอ ภาษาญี่ปุ่นที่จำลองจากในสถานการณ์จริง เกี่ยวกับด้านการบริบาลผู้สูงอายุ เป็นหลัก
2. การจัดการเรียนรู้ใช้สื่อ อุปกรณ์ของจริง ในการฝึกปฏิบัติ เช่น การฝึกฟัง-พูดกับเจ้าของภาษา โดยการสนทนาผ่าน ระบบออนไลน์
3. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนที่สำคัญด้วยวิธีการที่หลากหลายให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และมีปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติที่หลากหลายรูปแบบ
4. การจัดการเรียนรู้โดยการสอดแทรกมารยาทการฟัง-พูด และการใช้ชีวิตประจำวัน ตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

สื่อการเรียนรู้

สื่อการสอนเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างประสบการณ์ทางการศึกษาให้แก่ผู้เรียน ผู้สอนจะต้องเลือกและใช้สื่อการเรียนรู้ให้เหมาะกับบทเรียน สื่อการสอนนั้นจะต้องใช้ได้ ง่ายสะดวก และช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

1. คลิปเสียง คำศัพท์ บทสนทนาภาษาญี่ปุ่น
2. วีดิทัศน์จาก YouTube
3. รูปภาพ/บัตรคำ ประกอบการสอน
4. สื่อของจริง ได้แก่ อุปกรณ์
5. วิทยากรชาวญี่ปุ่นและชาวไทย
6. กิจกรรม/เกม
7. Power Point สำหรับการบรรยาย

การวัดและประเมินผล

เป็นประเมินตามสภาพการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. ประเมินก่อนเรียนทักษะการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารจัดการ
ผู้อายุก่อนการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐาน
เพื่อการบริหารผู้อายุ เพื่อประเมินความพื้นฐานทางภาษาญี่ปุ่น ของผู้เรียนโดยการทดสอบการ
ฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐาน
2. ประเมินทักษะการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้อายุระหว่าง
การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหาร
ผู้อายุ ประเมินเพื่อความก้าวหน้าด้านทักษะการฟัง-พูด โดยการสังเกต ซักถาม
3. ประเมินทักษะการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้อายุ
หลังการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐาน
เพื่อการบริหารผู้อายุ ทดสอบโดยวิธีการทดสอบการปฏิบัติ มีจุดประสงค์เพื่อ
  - 3.1 ตรวจสอบทักษะด้านการฟังภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนหลังเรียนตามหลักสูตร
  - 3.2 ตรวจสอบทักษะด้านการพูดภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนหลังเรียนตามหลักสูตร
  - 3.3 ประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นตามหลักสูตร

ส่วนที่ 2 แนวทางการจัดการเรียนรู้

คำชี้แจง

การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐาน
เพื่อการบริหารผู้สูงอายุ ไปด้วยหน่วยการเรียนรู้ทั้งหมด 5 หน่วย ดังนี้

หน่วยที่ 1	ภาษาญี่ปุ่นในชีวิตประจำวันของผู้บริหาร	4 ชั่วโมง
หน่วยที่ 2	ภาษาญี่ปุ่นเกี่ยวกับอวัยวะ และการทำความสะอาดร่างกาย	4 ชั่วโมง
หน่วยที่ 3	ภาษาญี่ปุ่นเกี่ยวกับโรค และอาการที่ผู้สูงอายุเป็น	4 ชั่วโมง
หน่วยที่ 4	ภาษาญี่ปุ่นเกี่ยวกับหน้าที่ผู้บริหาร	4 ชั่วโมง
หน่วยที่ 5	ภาษาญี่ปุ่นในสถานบริหาร	4 ชั่วโมง
	รวมทั้งสิ้น	20 ชั่วโมง

โดยหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยประกอบด้วย สารสำคัญ จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ
กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและการประเมินผล ซึ่งเป็นแนวทางสำหรับผู้นำ
หลักสูตรการฟังและการพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุไปใช้ในการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้ ดังนี้

(ตัวอย่าง)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4

ภาษาญี่ปุ่นเกี่ยวกับหน้าที่ผู้บริบาล

เวลา 4 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

ฟัง-พูดประโยคพื้นฐานเกี่ยวกับการดูแลเรื่องการรับประทานอาหาร คำศัพท์อาหาร และเครื่องดื่มของผู้สูงอายุ และการใช้คำกริยา กิน กลืน ต้ม ประโยคสนทนาเกี่ยวกับการดูแลเรื่องการขบถ่าย การเปลี่ยนผ้าอ้อม และการใช้สุขภัณฑ์เคลื่อนที่

จุดประสงค์

1. ฟังบทสนทนาเกี่ยวกับหน้าที่ผู้บริบาลเข้าใจ
2. พูดเรียกชื่ออาหาร ประเภทอาหารได้
3. ใช้คำกริยา กิน ต้ม กลืนได้

เนื้อหาสาระ

คำศัพท์อาหารและเครื่องดื่มของผู้สูงอายุ

คำศัพท์	เสียงอ่าน(โรมันจิ)	ความหมาย
食事	shokuji	การรับประทานอาหาร
あげもの	Agemono	อาหารทอด
いためもの	itamemono	อาหารผัด
にもの	nimono	อาหารต้ม/ตุ๋น
やく	yaku	ย่าง
やきざかな	yakisakana	ปลาย่าง
むす	musu	นึ่ง
ゆでる	yuderu	ลวก
しるもの	shirumono	ซूप
とろみ	toromi	ข้น หนืด
つけもの	tsukemono	ผักดอง
ヨーグルト	Yo-guruto	โยเกิร์ต

คำศัพท์	เสียงอ่าน(โรมันจิ)	ความหมาย
食事	shokuji	การรับประทานอาหาร
ごはん	gohan	ข้าว
どんぶり	donburi	ข้าวหน้าต่างๆ
カレーライス	Kare-raisu	ข้าวหน้าแกงกะหรี่
とうふ	toufu	เต้าหู้
お茶	ocha	น้ำชา
麦茶	mugicha	ชาข้าวบาร์เลย์
水	mizu	น้ำเปล่า

อุปกรณ์ที่ใช้ในการรับประทานอาหาร

คำศัพท์	เสียงอ่าน(โรมันจิ)	ความหมาย
エプロン	epuron	ผ้ากันเปื้อน
スプーン	Agemono	ช้อน
はし	itamemono	ตะเกียบ
茶わん	chawan	ถ้วย
皿	sara	จาน
コップ	kpppu	แก้ว

คำกริยา

คำศัพท์	เสียงอ่าน(โรมันจิ)	ความหมาย
食べる	taberu	กิน
飲み込み	nomikomi	กลืน
のむ	nomu	ดื่ม
ごえん	goen	ติดคอ
むせる	museru	สำลัก

ตัวอย่าง บทสนทนาและรูปประโยค

マイ：失礼します。ขออนุญาตค่ะ

Mai shitsureishimasu.

お昼ごはんの時間です。เวลาอาหารกลางวันค่ะ

Ohiru gohan no jikan desu.

佐藤：そうか...なんだか食べたくないな。อ้อ ผมไม่รู้สิก็อยากทานอะไรเลยครับ

Satou Souka...nandaka tabetakunaina.

マイ：でも今日のお昼ごはんは佐藤さんの大好きなカレーライスですよ。

Demo kyou no ohirugohann wa Satou san no daisukina kare-raisesu yo

แต่วันนี้อาหารกลางวันเป็นข้าวแกงกระหรี่ที่คุณซาโตชอบนะค่ะ

いにおいがするでしょ。おいそですよ。ส่งกลิ่นหอม น่าอร่อยเลยค่ะ

Ii niyoigasurudesuho. Oishisoudesuyo.

佐藤：じゃ、たべましょうか。งั้น ทานก็ได้ครับ

Satou Souka...nandaka tabetakunaina.

ประโยคสนทนาเรื่องการขยับถ่าย

マイ：おむつを交換します。เปลี่ยนผ้าอ้อมนะค่ะ

Mai Omutsu o koukanshimasu.

からだにさわります。いいですか。ขออนุญาต แตะร่างกายนะค่ะ

鈴木：お願いがいたします。รบกวนด้วยนะค่ะ

Suzuki Onegaishimasu.

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ชำนาญ

1.1 ผู้สอนและผู้เรียนกล่าวทักทายกัน แบบญี่ปุ่น

1.2 ทบทวนความรู้เดิมโดยเปิดเสียงคำศัพท์ หรือบทสนทนาให้ผู้เรียนฟังแล้วตอบ

คำถาม

1.3 แจงให้ผู้เรียนทราบหัวข้อที่จะเรียน

2. ขั้นสอน

2.1 สอนออกเสียงคำศัพท์ โดยการให้ออกเสียงตามทีละคำ

- 2.2 เปิดเสียงคำศัพท์ให้ฟัง
- 2.3 อธิบายเกี่ยวกับรูปประโยค กริยา กิน กลืน ต้ม
- 2.4 อธิบายวิธีเปลี่ยนคำศัพท์ คำกริยา ในบทสนทนา
3. ชั้นฝึก
  - 3.1 เปิดคลิปวิดีโอ การสนทนาในสถานการณ์การดูแลเรื่องรับประทานอาหาร
  - 3.2 ให้ผู้เรียนฝึกสนทนา
  - 3.3 เปิดคลิปวิดีโอการดูแลเรื่องการรับประทานอาหาร
  - 3.4 ผู้เรียนจับคู่ฝึกสนทนา
  - 3.5 ให้ผู้เรียนจับคู่กันพูดบทสนทนาแล้วให้เพื่อนทายว่าเกี่ยวกับเรื่องอะไร
4. ชั้นสรุป

ให้ผู้เรียนสรุปความเข้าใจเกี่ยวกับบทเรียนทั้งหมด แล้วผู้คอยเพิ่มเติมให้สมบูรณ์

สื่อ

1. Power Point การบรรยาย
2. คลิปวิดีโอ You tube
3. คลิปเสียง
4. สื่อของจริง
5. เกม
6. บทบาทสมมุติ

การวัดและการประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด	วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การผ่าน
1. ฟังบทสนทนาเกี่ยวกับหน้าที่ผู้บริบาลเข้าใจ	แบบประเมินทักษะการฟัง	แบบประเมินทักษะการฟัง	10 คะแนน ขึ้นไป
2. พูดเรียกชื่ออาหาร ประเภทอาหารได้	แบบประเมินทักษะการพูด	แบบประเมินทักษะการพูด	10 คะแนน ขึ้นไป
3. ใช้คำกริยา กิน ต้ม กลืนได้	แบบประเมินทักษะการพูด	แบบประเมินทักษะการพูด	10 คะแนน ขึ้นไป

แบบบันทึกประเมินทักษะการฟัง

เลขที่	ประเด็น/ คะแนน	ฟังคำศัพท์ สำนวน บทสนทนา เข้าใจ	จำแนก ความ แตกต่าง ของเสียงได้	รู้ความหมาย คำศัพท์ ประโยค สำนวน	ปฏิบัติตาม คำสั่ง ของ คู่สนทนา	รวม คะแนน
	ชื่อ-สกุล	5	5	5	5	20
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						

เกณฑ์การตัดสิน/ระดับคุณภาพ

คะแนน 16-20 คะแนน หมายถึง ดีเยี่ยม

คะแนน 13-15 คะแนน หมายถึง ดี

คะแนน 10-12 คะแนน หมายถึง พอใช้

คะแนนน้อยกว่า 10 คะแนน หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน 10 คะแนน ขึ้นไป

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

เกณฑ์การให้คะแนนการฟัง

ระดับ คะแนน	เกณฑ์การให้คะแนน					คะแนน รวม
	5	4	3	2	1	
ประเด็น การประเมิน						
ฟังคำศัพท์ สำนวน บทสนทนา เข้าใจ	เข้าใจคำศัพท์ สำนวน บทสนทนา หลังจาก ที่ฟังได้ทั้งหมด	เข้าใจคำศัพท์ สำนวน บทสนทนา หลังจากที่ฟัง ได้เป็นส่วนใหญ่	เข้าใจคำศัพท์ สำนวน บทสนทนา หลังจากที่ฟัง ได้เล็กน้อย	เข้าใจคำศัพท์ สำนวน บทสนทนา หลังจากที่ฟัง ได้น้อยมาก	ไม่เข้าใจ คำศัพท์ สำนวน บทสนทนา เลย	5
จำแนก ความแตกต่าง ของเสียงได้	จำแนก ความแตกต่าง ของเสียง คำศัพท์ได้ ทั้งหมด	จำแนก ความแตกต่าง ของเสียง คำศัพท์ได้เกือบ ทั้งหมด	จำแนก ความแตกต่าง ของเสียง คำศัพท์ ได้เล็กน้อย	จำแนก ความแตกต่าง ของเสียง คำศัพท์ ได้น้อยมาก	จำแนก ความ แตกต่าง ของเสียง คำศัพท์ไม่ได้ เลย	5
รู้ความหมาย คำศัพท์ ประโยค สำนวน	รู้ความหมาย คำศัพท์ ประโยค สำนวนทั้งหมด อย่างชัดเจน	รู้ความหมาย คำศัพท์ประโยค สำนวนโดย ส่วนใหญ่	รู้ความหมาย คำศัพท์ประโยค สำนวนทั้งหมด แต่ยังไม่ค่อย ชัดเจน	รู้ความหมาย คำศัพท์ประโยค สำนวนเล็กน้อย และไม่ชัดเจน	ไม่รู้ ความหมาย คำศัพท์ ประโยค สำนวนเลย	5
ปฏิบัติตามคำสั่ง ของคู่สนทนา	ปฏิบัติตาม คำสั่งของ คู่สนทนา ได้ถูกต้องและ คล่องแคล่ว	ปฏิบัติตาม คำสั่งของ คู่สนทนา ได้ถูกต้องแต่ ค่อนข้างช้า	ปฏิบัติตาม คำสั่งของ คู่สนทนา ไม่ค่อยถูกต้อง และค่อนข้างช้า	ปฏิบัติตาม คำสั่งของ คู่สนทนา ได้ถูกต้องน้อย มาก	ปฏิบัติตาม คำสั่งของ คู่สนทนา ไม่ได้เลย	5
รวม						20

แบบบันทึกประเมินทักษะการพูด

เลขที่	ประเดิม/ คะแนน ชื่อ-สกุล	พูดคำศัพท์ สำนวน ประโยคถูกต้อง	มีความความ คล่องแคล่ว ชัดเจน	ออกเสียงได้ ถูกต้อง	รวมคะแนน
		8	8	4	20
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					

เกณฑ์การตัดสิน/ระดับคุณภาพ

คะแนน 16-20 คะแนน หมายถึง ดีเยี่ยม

คะแนน 13-15 คะแนน หมายถึง ดี

คะแนน 10-12 คะแนน หมายถึง พอใช้

คะแนนน้อยกว่า 10 คะแนน หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การผ่าน 10 คะแนน ขึ้นไป

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

เกณฑ์การให้คะแนนการพูด

ระดับ คะแนน ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				น้ำหนัก/ ความสำคัญ	คะแนน รวม
	4	3	2	1		
พูดคำศัพท์สำนวน ถูกต้อง	ออกเสียงคำศัพท์ สำนวน ประโยค ถูกต้องตาม หลักการออกเสียง ได้อย่างสมบูรณ์	ออกเสียง คำศัพท์ สำนวน ประโยค ถูกต้องตาม หลักการออก เสียงได้ เป็นส่วนใหญ่	ออกเสียง คำศัพท์ สำนวน ประโยค ถูกต้องเป็น ส่วนใหญ่ ขาดการออก เสียงเน้นหนัก	ออกเสียง คำศัพท์ สำนวน ประโยคผิด หลักการออก เสียงทำให้ สื่อสารไม่ได้	2	8
มีความคล่องแคล่ว ชัดเจน	พูดต่อเนื่องไม่ ติดขัด เว้นวรรค ตอนถูกต้อง พูดชัดเจนทำให้ สื่อสารได้เป็น อย่างดี	พูด ตะกุกตะกัก บ้าง เว้นวรรค ตอนผิด แต่ยัง พอสื่อสารได้	พูดเป็นคำ ๆ หยุดเป็นช่วง ๆ วรรคตอนผิด สื่อสารได้ไม่ ชัดเจน	พูดได้น้อย มาก หยุดนาน ทำให้สื่อ ความหมาย ไม่ได้	2	8
ออกเสียงได้ ถูกต้อง	ออกเสียง คำศัพท์ สำนวน ประโยค ได้ชัดเจนฟังแล้ว ราบรื่นดีมาก	ออกเสียง คำศัพท์ สำนวน ประโยคได้ ชัดเจนเป็น บางคำ แต่ พอฟังเข้าใจ	ออกเสียง คำศัพท์ สำนวน ประโยคได้บ้าง	ออกเสียง คำศัพท์ สำนวน ประโยค ไม่ได้เลย	1	4

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	สุพรรณษา สภาชัย
วัน เดือน ปี เกิด	29 ตุลาคม 2522
สถานที่เกิด	กาญจนบุรี
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2553 ร.บ. (รัฐศาสตร์), มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี
ที่อยู่ปัจจุบัน	782 หมู่ 8 ตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
ผลงานตีพิมพ์	สุพรรณษา สภาชัย. (อยู่ระหว่างตีพิมพ์). การพัฒนาหลักสูตรการฟังและ การพูดภาษาญี่ปุ่นพื้นฐานเพื่อการบริหารผู้สูงอายุ. วารสารการวิจัย กาสะลองคำ, 15(1).

